

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

รายละเอียดของหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

อนุมัติในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พ.ศ.๒๕๖๕

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป	๑
หมวดที่ ๒ ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร	๘
หมวดที่ ๓ ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร	๑๑
หมวดที่ ๔ ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล	๒๖
หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต	๓๓
หมวดที่ ๖ การพัฒนาคณาจารย์	๓๖
หมวดที่ ๗ การประกันคุณภาพหลักสูตร	๓๗
หมวดที่ ๘ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร	๔๑
ภาคผนวก	
ก คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา	๔๔
ข ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิตบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา	๔๘
ค ขอบบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง	๖๙
ง ประวัติและผลงานทางวิชาการอาจารย์ประจำหลักสูตร	๑๑๗

รายละเอียดของหลักสูตร
หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา

หมวดที่ ๑
ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อหลักสูตร

ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ปรัชญา)
ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Philosophy)

๒. ชื่อปริญญาและสาขาวิชา

ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ปรัชญา)
ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Philosophy)
ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (ปรัชญา)
ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Philosophy)

๓. วิชาเอก

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมาจัดให้มีหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ขึ้นมาเพื่อผลิตดุษฎีบัณฑิตให้มีความรู้ความเข้าใจในศาสนาของตนและศาสนาต่างๆ ของบุคคลอื่นๆ ทั้งในด้านวิชาการ ทฤษฎี หรือองค์ความรู้ ด้วยการใช้ศาสตร์หลากหลายสาขาเพื่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้งในด้านการ ปฏิบัติการด้วยการเข้าร่วมกิจกรรม จัดการสัมมนาเสวนา สร้างสัมพันธ์ภาพทางศาสนานานาชาติ ก่อให้เกิดความเข้าใจกันด้วยดี เปิดพื้นที่กิจกรรมเชิงสังคมพหุวัฒนธรรมศาสนาให้มากขึ้น ลดปัญหา ความหวาดระแวง ขจัดความขัดแย้ง และอคติทางใจ ร่วมกันสร้างสรรค์และพัฒนาสังคมให้เกิดสันติ สุขอย่างยั่งยืนตลอดไป

๔. จำนวนหน่วยกิตหรือหน่วยวิชาที่เรียนตลอดหลักสูตร

จำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๕๔ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน คือ

๔.๑ แบบ ๑.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต เป็นแผนการศึกษาที่เน้นทำดุษฎีนิพนธ์ภายหลัง ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว โดยบัณฑิตวิทยาลัย หรือของสถาบันอุดมศึกษาอาจกำหนดให้เรียนรายวิชา เพิ่มเติม หรือทำกิจกรรมทางวิชาการอื่นเพิ่มขึ้นก็ได้ โดยไม่นับหน่วยกิต แต่จะต้องมีผลสัมฤทธิ์ตามที่ สถาบันอุดมศึกษากำหนด

๔.๒ แบบ ๒.๑ จำนวน ๕๔ หน่วยกิต เป็นแผนการศึกษาที่ทำคุณนินทร์ซึ่งมีค่าเทียบได้ไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และศึกษารายวิชาอีกไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต

๕. รูปแบบของหลักสูตร

๕.๑ รูปแบบ

เป็นหลักสูตรระดับปริญญาเอก หลักสูตร ๓ ปี แต่ไม่เกิน ๖ ปี

๕.๒ ภาษาที่ใช้

การจัดการเรียนการสอนเป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

๕.๓ การรับเข้าศึกษา

รับผู้เข้าศึกษาที่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติ ที่สามารถใช้ภาษาไทยและภาษาอังกฤษได้

๕.๔ ความร่วมมือกับสถาบันอื่น

เป็นไปตามข้อตกลงหรือความร่วมมือที่ส่วนงานกำหนด

๕.๕ การให้ปริญญาแก่ผู้สำเร็จการศึกษา

ให้ปริญญาเพียงสาขาวิชาเดียว คือ พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

๖. สถานภาพของหลักสูตร

๑) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕ ปรับปรุงจากหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา (หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๐)

๒) กำหนดเปิดสอน ภาคการศึกษาที่ ๑ ปีการศึกษา ๒๕๖๕

๓) สภาวิชาการ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีมติเห็นชอบในคราวประชุมครั้งที่ ๔ /๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๗ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๔) สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย อนุมัติหลักสูตรและอนุมัติให้เปิดสอนในคราวประชุมครั้งที่ ครั้งที่ ๔/๒๕๖๕ เมื่อวันที่ ๒๗ เดือน เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๕

๗. ความพร้อมในการเผยแพร่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐาน

หลักสูตรมีความพร้อมในการเผยแพร่ว่า เป็นหลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ในปีการศึกษา ๒๕๖๖ (หลังจากเปิดสอนหลักสูตรเป็นเวลา ๓ ปี)

๘. อาชีพที่ประกอบได้หลังสำเร็จการศึกษา

๘.๑ ครู อาจารย์ในสถาบันการศึกษา นักวิชาการ นักการศึกษา

๘.๒ นักเขียน นักคิด นักวิจัย วิทยากร และที่ปรึกษาองค์กรภาครัฐและเอกชน

๙. ชื่อ นามสกุล ตำแหน่งและคุณวุฒิการศึกษาของอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล/	ตำแหน่ง ทาง วิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
๑.	พระยุทธินา อธิจิตโต, ดร. (พุลเพิ่ม)*	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D.(Philosophy) M.A.(Philosophy) พธ.บ.(ปรัชญา)	Banaras Hindu University, India Banaras Hindu University, India ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓ ๒๕๔๗ ๒๕๔๕
๒	ดร.เกรียงไกร พินยารัก*	อาจารย์	พธ.ด. (ปรัชญา) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒ ๒๕๕๖ ๒๕๕๔
๓	พระมหาสุภัทร์ วชิราวุธ, ดร. * (วัชรประทีป)*	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D.(Pali and Buddhist) ศคม. (จริยศาสตร์ศึกษา) ป.ธ.๙	University of Pune, India มหาวิทยาลัยมหิดล กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๔ ๒๕๕๐ ๒๕๔๘
๔	ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ*	รอง ศาสตราจารย์	Ph.D. (Buddhist Studies) กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) พธ.บ. (พุทธจิตวิทยา) ป.ธ.๙	Deli University, India. มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔ ๒๕๔๕ ๒๕๔๔ ๒๕๔๐

๑๐. สถานที่จัดการเรียนการสอน

วิทยาลัยสงฆ์นครราชสีมา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ที่ตั้ง : ๔๑๙ หมู่ที่ ๗ ตำบลหัวทะเล อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา ๓๐๐๐๐

๑๑. สถานการณ์ภายนอกหรือการพัฒนาที่จำเป็นต้องนำมาพิจารณาในการวางแผนหลักสูตร

๑๑.๑ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางเศรษฐกิจ

การพัฒนาหลักสูตรจะสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๗๐) สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดทำแผนด้านการอุดมศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนของประเทศ พ.ศ. ๒๕๖๔ – ๒๕๗๐ ผลิตและพัฒนากำลังคนให้ประเทศไทยได้ทรัพยากรบุคคลที่ตรงกับความต้องการทั้งในเชิงปริมาณและคุณภาพ มีความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เติบโตท่ามกลางสังคมและสิ่งแวดล้อมที่ดี

ผลิตบัณฑิตให้มีคุณภาพเป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (TQF:HEd) โดยใช้หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาบูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนสอน เพื่อให้ได้บัณฑิตที่มีคุณภาพ เป็นไปตามจุดมุ่งหมายของแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติที่ให้การศึกษายเป็นเครื่องมือกลไกในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ให้มีความเป็นพลเมือง (มีองค์ประกอบ ๔ ด้าน คือ มีคุณลักษณะนิสัยและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ มีองค์ความรู้ที่สำคัญในศตวรรษที่ ๒๑ มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ และมีทักษะการดำรงชีวิต) และมีคุณลักษณะพิเศษตามที่มหาวิทยาลัยกำหนดเพิ่มเติม ใน ๓ ด้าน คือ ๑) ใฝ่รู้ใฝ่คิด มีโลกทัศน์กว้างไกล และมีความเชี่ยวชาญในพุทธปรัชญา ๒) มีองค์ความรู้ใหม่ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม และ ๓) มีทักษะในการแก้ปัญหา และเป็นผู้นำทางสติปัญญา

ในยุค Digital Disruption เป็นการเปลี่ยนแปลงที่นำวิธีการที่มีประสิทธิภาพกว่ามาทำลายรูปแบบที่มีอยู่ดั้งเดิม ซึ่งเป็นผลมาจาก เทคโนโลยีดิจิทัลที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับการเข้ามาของแหล่งข้อมูลมหาศาล ที่สามารถเข้าถึงได้ด้วยการสื่อสาร อินเทอร์เน็ตที่เชื่อมต่อกันทั่วโลก ทำให้โลกเปลี่ยนแปลงในทุกด้านไปอย่างไม่อาจคาดเดาได้ ไม่ว่าจะเป็นวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของ ผู้คน การทำงาน รวมไปถึงการเรียนรู้และระบบการศึกษา โลกจะผ่านการเปลี่ยนแปลงไปอย่างมากมาย สังคมยุคโลกาภิวัตน์ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทาง และโอกาส ปัญหาที่ตามมา เช่น ภัยคุกคามทางเศรษฐกิจของประเทศ ความเท่าเทียมกัน สิทธิทางเพศ คุณค่าของตัวตนและด้าน สุขภาพ

กระบวนการทางปรัชญา กระบวนการสร้างองค์ความรู้เพื่อเข้าใจ ชีวิต โลก ชีวิตที่มีคุณค่า กระบวนการศึกษาวิชาปรัชญาจึงเป็นกุญแจหลักที่จะไขไปสู่รากฐานภูมิรัฐภูมิปัญญาและภูมิธรรมของมนุษยชาตินับแต่อดีตจนปัจจุบัน และนำความรู้ที่นั้น มาสรรค์สร้าง ต่อยอด แปลสู่การปฏิบัติ ย่อมนำไปสู่เป้าหมายที่พึงประสงค์ได้

เป้าหมาย หลักสูตรเพื่อต้องการพัฒนาผลิตภัณฑ์ ไปเป็น อาจารย์สอน นักวิชาการ นัก การศึกษา ในสถาบันการศึกษา นักวิจัย นักคิด นักเขียน วิทยากร ที่ปรึกษาองค์กร เป็นหลักสูตร ความรับผิดชอบต่อสังคม CSR- Academic (Corporate Social Responsibility) ความรับผิดชอบต่อสังคมและ สิ่งแวดล้อมขององค์กร ซึ่งคือการดำเนินกิจการภายใต้หลักจริยธรรมและการจัดการที่ดี

๑๑.๒ สถานการณ์หรือการพัฒนาทางสังคมและวัฒนธรรม

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปตามกระแสโลกาภิวัตน์ สิ่งที่น่าประหลาดอย่างเด่นชัดก็คือ ประเทศมีความก้าวหน้าทางด้านเศรษฐกิจ โดยมีตัวบ่งชี้ที่สำคัญ คือ GDP (Gross Domestic Product) ที่เติบโตตามลำดับ แต่ในขณะเดียวกันกลับพบว่า ปัญหาต่าง ๆ ในสังคมที่ก่อตัวขึ้นและมีผลกระทบต่อชุมชน สังคม ประเทศชาติมีมากมาย เช่น ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว สังคม และ ประเทศชาติ ปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน ปัญหาการว่างงาน ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม ปัญหา ด้านการบริหารจัดการที่เกิดจากการใช้กฎหมายอย่างไม่เป็นธรรม ปัญหาการขาดธรรมาภิบาลใน องค์กร ปัญหาเรื่องค่านิยมที่ตึงาม เป็นต้น นอกจากนี้การที่สังคมไทยต้องตกอยู่ภายใต้สังคมพลิกผัน (Disruptive society) ทำให้สังคมเปลี่ยนแปลงทุกระดับชั้นทั้งทางด้านเศรษฐกิจ การเมืองและ วัฒนธรรม ประเด็นปัญหาดังกล่าวข้างต้น ทำให้เกิดการเรียกร้องหาหลักการและวิธีการแก้ปัญหา อย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง คือ หลักการและวิธีการทางปรัชญาและศาสนา เพื่อใช้เป็น แนวทางในการแก้ไขปัญหา เพราะปรัชญาและศาสนาถือว่าเป็นส่วนหนึ่งของวิถีชีวิต เมื่อมนุษย์ใน สังคมประสบปัญหาจำเป็นจะต้องหาหลักการ วิธีการ ที่อยู่ในวิถีชีวิตของมนุษย์มาเป็นกรอบในการ พิจารณาแก้ไข ดังนั้น การปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนด้านปรัชญาและศาสนาให้ทันต่อความ เปลี่ยนแปลงของสังคม ที่ขับเคลื่อนด้วยความเจริญของเทคโนโลยีในสังคมปัจจุบันจึงเป็นสิ่งสำคัญ

๑๒. ผลกระทบจากข้อ ๑๑

๑๒.๑ การพัฒนาหลักสูตร

บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้ตระหนักถึงความสำคัญ และความจำเป็นในการผลิตบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถทางด้านปรัชญาและศาสนาที่มีคุณภาพ มีองค์ความรู้และประสบการณ์ในลักษณะที่เป็นผู้รู้จริงและปฏิบัติได้ กระตุ้นให้เกิดการใช้ความรู้ ความชัดเจนในการสร้างความเป็นเลิศทางวิชาการปรัชญาและศาสนา ประกอบกับปัจจุบันส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัยของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีความพร้อมในด้านอาจารย์ผู้สอน เจ้าหน้าที่ บุคลากรสนับสนุน และสถานที่ที่สามารถรองรับการจัดการเรียนการสอนและการ ศึกษาวิจัยด้านวิชาการปรัชญาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ ภาพรวมผลการประเมินผู้ใช้บัณฑิต ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร อาจารย์ และนิสิต เพื่อปรับปรุงหลักสูตร พบว่า หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ได้ผลิตบัณฑิตที่มี คุณธรรมจริยธรรม มีความรู้ มีทักษะทางปัญญา มีทักษะด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ ตลอดจนมีทักษะด้านการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ อยู่ ในระดับมาก ดังนั้น หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา จึงมีความสำคัญยิ่ง

เมื่อหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ครบ ๕ ปี บัณฑิตวิทยาลัย จึงมี พันธกิจที่จะต้องปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้มีความ ทันสมัยและเป็นประโยชน์ ตอบสนองความต้องการของตลาดแรงงาน และนโยบายของรัฐบาล โดย เน้นการจัดการศึกษาและการบูรณาการแนวคิดทางด้านปรัชญาและศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ ให้นิสิตมีทักษะการคิด วิเคราะห์ วิพากษ์ วิจรณ์ และสามารถสังเคราะห์องค์ความรู้ทางปรัชญาและ ศาสนา ตลอดจนศาสตร์สมัยใหม่ในเชิงลึก สามารถพัฒนาตนเองและสังคมอย่างยั่งยืนได้ เป็นผู้ มีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งจะเป็นทางเลือกหนึ่งในการพัฒนาศักยภาพของคนไทยในยุคไทยแลนด์ ๔.๐

๑๒.๒ ความเกี่ยวข้องกับพันธกิจของสถาบัน

ตามที่ปรัชญาของมหาวิทยาลัยหรือนโยบายของมหาวิทยาลัยที่มุ่งเน้นการเป็นศูนย์กลาง การศึกษาพระพุทธศาสนา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่ เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม ไปพร้อมกับการ พัฒนาสู่ความเป็นเลิศทางวิชาการ และมีความคิดวิเคราะห์ทางด้านศาสนาและปรัชญา โดยเฉพาะ ศาสตร์ที่เป็นปรัชญาและศาสนา รวมทั้งศาสตร์สมัยใหม่ เมื่อมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช วิทยาลัยได้กำหนดพันธกิจไว้เช่นนั้น จึงจำเป็นจะต้องมีการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสนา ดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา เพื่อพัฒนานิสิตให้มีความรู้ความสามารถ แดกฉานด้านปรัชญาและ ศาสนา อันจะนำไปสู่การผลิตงานวิจัยเชิงบูรณาการระหว่างปรัชญาและศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่ นอกจากนี้ ความรู้ความสามารถดังกล่าวจะทำให้ นิสิตเป็นผู้มีทักษะการสื่อสาร การทำงานเป็นหมู่ คณะ การแก้ปัญหา การบริหารความเสี่ยง การคิดสร้างสรรค์ ตลอดจนความรับผิดชอบต่อตนเอง และต่อผู้อื่น ตามแนวทางการเรียนรู้ตลอดชีวิต เป็นคนที่สมบูรณ์ มีคุณธรรมจริยธรรม มีระเบียบ วินัย ค่านิยมที่ดี มีจิตสาธารณะ และมีความสุข โดยมีสุขภาวะและสุขภาพที่ดี ครอบครัวยอบอุ่น ตลอดจน เป็นคนเก่งที่มีทักษะความรู้ความสามารถและพัฒนาตนเองได้ต่อเนื่องตลอดชีวิต ด้วย เหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จึงเล็งเห็น ความสำคัญอย่างยิ่งในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แล้วนำเสนอส่วนงานที่เกี่ยวข้องเพื่อเห็นชอบและดำเนินการในขั้นต่อไป

๑๓. ความสัมพันธ์กับหลักสูตรอื่นที่เปิดสอนในคณะ/ภาควิชาอื่นของสถาบัน

๑๓.๑ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรนี้ที่เปิดสอนโดยคณะ/ภาควิชา/หลักสูตรอื่น

เนื่องจากมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยมุ่งเน้นเป็นสถาบันที่จัดการศึกษาด้านปรัชญา บูรณาการกับศาสตร์สมัยใหม่เพื่อพัฒนาจิตใจและสังคม ดังนั้น จึงมีการบูรณาการกับพันธกิจของมหาวิทยาลัยด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การส่งเสริมปรัชญา การบริการวิชาการแก่สังคม และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม โดยมุ่งการผลิตบัณฑิตให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการด้าน ปรัชญา สามารถประยุกต์เข้ากับศาสตร์สาขาต่าง ๆ เช่น สาขาวิชาพระพุทธศาสนาสาขาวิชาการพัฒนาสังคม สาขาวิชาพุทธจิตวิทยา สาขาวิชาพุทธศิลปกรรม สาขาวิชาการสอนสังคมและ สาขาวิชาพระไตรปิฎกศึกษา มีปฏิปทาน่าเลื่อมใส ใฝ่รู้ใฝ่คิด มีความเป็นผู้นำทางจิตใจและปัญญา มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีโลกทัศน์กว้างไกล สามารถก้าวทันความเปลี่ยนแปลงของโลก มีศรัทธาที่จะอุทิศตนเพื่อพระพุทธศาสนา มีคุณธรรม จริยธรรม และเสียสละเพื่อส่วนรวม ด้วยรูปแบบและเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่มีมาตรฐานระดับสากล

๑๓.๒ กลุ่มวิชา/รายวิชาในหลักสูตรที่เปิดสอนให้ภาควิชา/หลักสูตรอื่นต้องมาเรียน

๑๓.๓ การบริหารจัดการหลักสูตร

(๑) หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตศึกษา วิทยาเขตนครราชสีมา ได้ร่วมมือทางวิชาการกับหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาพระพุทธศาสนาของวิทยาเขตนครราชสีมา และร่วมมือทางวิชาการกับหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญาบัณฑิตวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น และวิทยาเขตเชียงใหม่ โดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาบรรยายพิเศษและจัดโครงการหรือกิจกรรมเสริมหลักสูตร

(๒) ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและ อาจารย์ประจำหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ควบคุมการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เป็นไปตามข้อกำหนดรายวิชา โดยยึดหลักเกณฑ์การประเมินของ สกอ.

หมวดที่ ๒

ข้อมูลเฉพาะของหลักสูตร

๑. ปรัชญา ความสำคัญ และวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

๑.๑ ปรัชญาของหลักสูตร

ผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความเชี่ยวชาญ ทางปรัชญา สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม

๑.๒ ความสำคัญของหลักสูตร

ตอบสนองความต้องการ การศึกษาต่อ ในระดับดุษฎีบัณฑิตให้มีความเชี่ยวชาญ ทางปรัชญา สามารถ สร้างองค์ความรู้ใหม่ บนพื้นฐานของความความรู้ และความจริง ผลที่ได้จากการศึกษาหลักสูตรนี้ ผู้เรียนมีความเชี่ยวชาญ ทางปรัชญา และพุทธปรัชญา สามารถ สงเคราะห์ องค์ความรู้ใหม่ เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม บนพื้นฐานของคุณธรรมและจริยธรรม

๑.๓ วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

(๑) เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้มีความเชี่ยวชาญ ทางปรัชญา และพุทธปรัชญา

(๒) เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทางปรัชญา และพุทธปรัชญา สู่การพัฒนาชีวิตและสังคม

(๓) เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้นำทางด้านคุณธรรม จริยธรรม

๑.๔ ผลการเรียนรู้ของหลักสูตร

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ที่ระบุไว้ข้างต้น ดังนี้

วัตถุประสงค์ของหลักสูตร	ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังของหลักสูตร
๑. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้มีความเชี่ยวชาญ ทางปรัชญาและพุทธปรัชญา	๑.๑ มีความเชี่ยวชาญทางปรัชญา ๑.๒ มีความเชี่ยวชาญทางพุทธปรัชญา ๑.๓ สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทางปรัชญาและพุทธปรัชญาได้เหมาะสม
๒. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ที่สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทางปรัชญา และพุทธปรัชญา สู่การพัฒนาชีวิตและสังคม	๒.๑ มีองค์ความรู้ใหม่ ทางปรัชญาและพุทธปรัชญา ๒.๒ มีความสามารถ ในการ สงเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ เพื่อแก้ปัญหาชีวิตและสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้นำทางด้านคุณธรรม จริยธรรม	๓.๑ มีโลกทัศน์ วิสัยทัศน์ กว้างไกล ๓.๒ มีความกล้าหาญทางศีลธรรม ๓.๓ เป็นผู้นำทางความคิด และสติปัญญา

๒. แผนพัฒนาปรับปรุง

แผนการพัฒนา/เปลี่ยนแปลง	กลยุทธ์	หลักฐาน/ตัวบ่งชี้
๑. พัฒนาปรับปรุงหลักสูตร ให้มีมาตรฐานตามที่ สกอ. กำหนดอย่างสม่ำเสมอ และสอดคล้องกับกรอบแผนอุดมศึกษาระยะยาว ๑๕ ปี ฉบับที่ ๒ (๒๕๕๑-๒๕๖๕)	<ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาหลักสูตรโดยมีพื้นฐานจากหลักสูตรมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ - ติดตามประเมินหลักสูตรทุกสิ้นปีการศึกษา 	<ul style="list-style-type: none"> - เอกสารปรับปรุงหลักสูตร - รายงานผลการประเมินหลักสูตร
๒. ปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับความต้องการขององค์กรภาครัฐและเอกชน	<ul style="list-style-type: none"> - ติดตามความเปลี่ยนแปลงในความต้องการขององค์กรภาครัฐและเอกชน - นำแนวคิดและเทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนเพื่อเพิ่มศักยภาพการเรียนการสอน - ติดตามความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้างอย่างสม่ำเสมอ 	<ul style="list-style-type: none"> - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้เรียนต่อความรู้และความทันสมัยของหลักสูตร - รายงานผลการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้าง
๓. พัฒนาบุคลากรด้านการเรียน การสอน การวิจัย และการบริการวิชาการให้สอดคล้องกับพันธกิจของมหาวิทยาลัย	<ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ทุกคน โดยเฉพาะอาจารย์ใหม่ต้องเข้าอบรมเกี่ยวกับหลักสูตร การสอนรูปแบบต่างๆ และการวัดผลประเมินผล เพื่อให้มีความรู้ความสามารถในการประเมินผลตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิที่ผู้สอนจะต้องสามารถวัดและประเมินผลได้เป็นอย่างดี - สนับสนุนบุคลากรด้านการเรียนการสอนให้ทำงานบริการวิชาการแก่องค์กรภายนอก - ส่งเสริมให้มีการนำความรู้ทั้งจากภาคทฤษฎีและปฏิบัติ และงานวิจัยไปใช้จริงเพื่อทำประโยชน์ให้แก่องค์กร 	<ul style="list-style-type: none"> - รายชื่อบุคลากรและอาจารย์ ที่เข้ารับการอบรม - ปริมาณงานบริการวิชาการต่ออาจารย์ในหลักสูตร - รายงานผลประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บริการวิชาการ - จำนวนโครงการ/กิจกรรมที่เป็นประโยชน์ต่อชุมชนและความบรรลุผลสำเร็จ

หมวดที่ ๓

ระบบการจัดการศึกษา การดำเนินการ และโครงสร้างหลักสูตร

๑. ระบบการจัดการศึกษา

๑.๑ ระบบ

จัดการศึกษาระบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาค การศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ อาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ โดยกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๘ และข้อบังคับกฎระเบียบ ประกาศของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และบัณฑิตวิทยาลัย จำนวนหน่วยกิต ตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๕๔ หน่วยกิต โดยแบ่งการศึกษาเป็น ๒ แผน ดังนี้

(๑) แบบ ๑.๑ เป็นการทำคุษุณินพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต ศึกษารายวิชาที่ไม่นับหน่วยกิต ๙ หน่วยกิต

(๒) แบบ ๒.๑ เป็นการศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต และทำคุษุณินพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต

๑.๒ การจัดการศึกษาภาคฤดูร้อน

บัณฑิตวิทยาลัย คณะกรรมการประจำหลักสูตรอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค การศึกษา มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ ที่เปิดการศึกษาภาคฤดูร้อน ให้กำหนดระยะเวลาและจำนวนหน่วยกิต โดยมีสัดส่วนเทียบเคียงกันได้กับการศึกษาภาคปกติ หรือกำหนดตามระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ๒๕๕๘ และตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒

๑.๓ การเทียบเคียงหน่วยกิตในระบบทวิภาค

ไม่มี

๒. การดำเนินการหลักสูตร

๒.๑ ระยะเวลาในการเรียนการสอน

ให้มีระยะเวลาการศึกษาตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ (๓ ปี) และไม่เกิน ๑๒ ภาคการศึกษาปกติ (๖ ปี) โดยแบ่งเป็นภาคการศึกษา ดังนี้

- ภาคการศึกษาที่ ๑ (มิถุนายน – ตุลาคม)
- ภาคการศึกษาที่ ๒ (พฤศจิกายน- มีนาคม)

เรียน วันจันทร์-วันศุกร์ และหรือ วันเสาร์-วันอาทิตย์

๒.๒ ระบบการศึกษา

ใช้ระบบการศึกษาในชั้นเรียน และหรือ ระบบการศึกษาออนไลน์

๒.๒ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาและวิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

๒.๒.๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษา

แบบ ๑.๑

- (๑) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาปรัชญา หรือเทียบเท่า
- (๒) ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์ทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาในระดับปริญญาโท หรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เห็นชอบ
- (๓) เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์ เกี่ยวข้องกับสาขาปรัชญา
- (๔) ในขณะที่กำลังทำการศึกษาก่อนหน้านั้นต้องนำเสนอกความก้าวหน้าของวิทยานิพนธ์ทุกภาค จนกว่าจะสำเร็จการศึกษา
- (๕) สอบผ่านการวัดความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะสาขา และภาษาอังกฤษ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ
- (๖) ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

แบบ ๒.๑

- (๑) เป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาวิชาปรัชญา หรือสาขาอื่น จากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติตามมหาวิทยาลัยกำหนด
- (๒) ได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโท ไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม เว้นแต่มีประสบการณ์ทางวิชาการ อย่างน้อย ๒ ปี ที่คณะกรรมการบริหารหลักสูตร เห็นชอบ
- (๓) สอบผ่านการวัดความรู้ทั่วไป ความรู้เฉพาะสาขา และภาษาอังกฤษ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด และ
- (๔) ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๒.๒.๒ วิธีคัดเลือกผู้เข้าศึกษา

แบบ ๑.๑

หลักสูตรจะดำเนินการคัดเลือกผู้เข้าศึกษา โดยแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษา ในแต่ละปีการศึกษา ดังนี้

- (๑) ผู้สมัครต้องเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
- (๒) ผู้สมัครต้องผ่านการสอบข้อเขียนวัดความรู้ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด (ตามประกาศของบัณฑิต)
- (๓) สอบผ่านการวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- (๔) ผู้สมัครต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์
- (๕) ผู้ที่สอบผ่านต้องลงทะเบียนเรียน ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

แบบ ๒.๑

หลักสูตรจะดำเนินการรับนิสิตใหม่ โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับปริญญาเอก ในแต่ละปีการศึกษา ดังนี้

- (๑) ผู้สมัครต้องผ่านการสอบข้อเขียนตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

- (๒) ผู้สมัครต้องผ่านการสอบสัมภาษณ์ ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด (ตามประกาศของบัณฑิต)
- (๓) สอบผ่านการวัดความรู้ด้านภาษาอังกฤษ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- (๔) ผู้ที่สอบผ่านต้องลงทะเบียนเรียน ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒.๓ ปัญหาของนิสิตแรกเข้า

ปัญหาผู้เรียน ทักษะด้านภาษาอังกฤษ และปัญหาความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาปรัชญา

๒.๔ กลยุทธ์ในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา/ ข้อจำกัดของนิสิต

ปัญหาของนิสิตแรกเข้า	กลยุทธ์ในการดำเนินการแก้ไขปัญหา
<ul style="list-style-type: none"> - ขาดทักษะการใช้ภาษาอังกฤษ - ขาดความรู้พื้นฐานในสาขาวิชาปรัชญา 	<ul style="list-style-type: none"> - อบรมเตรียมความพร้อมปรับพื้นฐานความรู้ทางด้านภาษาอังกฤษและปรัชญา - กิจกรรมเสริมหลักสูตรการอ่าน และการเขียน งานวิชาการทางด้านภาษาอังกฤษและปรัชญา - ลงทะเบียนเรียน รายวิชาตามที่หลักสูตรกำหนด

๒.๕ แผนการรับนิสิตและจำนวนผู้สำเร็จการศึกษาในระยะเวลา ๖ ปี

หลักสูตรปรับปรุง ๒๕๖๕

๒.๕.๑ แผนการรับนิสิตแบบ ๑.๑

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต(รูป/คน)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ชั้นปีที่ ๑	๕	๕	๕	๕	๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๕	๕	๕	๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๕	๕	๕
รวม	๕	๑๐	๑๕	๒๐	๒๕
จำนวนที่คาดว่าจะจบ	-	-	๕	๕	๕

๒.๕.๑ แผนการรับนิสิตแบบ ๒.๑

ชั้นปี ปีการศึกษา	จำนวนนิสิต(รูป/คน)				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ชั้นปีที่ ๑	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
ชั้นปีที่ ๒	-	๑๕	๑๕	๑๕	๑๕
ชั้นปีที่ ๓	-	-	๕	๑๐	๑๕
รวม	๑๕	๓๐	๓๕	๔๐	๔๕
จำนวนที่คาดว่าจะจบ	-	-	๑๐	๑๐	๑๐

๒.๖ งบประมาณตามแผน

ก. งบประมาณรายรับ (หน่วย : บาท) (สำหรับบรรพชิตและคฤหัสถ์)*

รายละเอียดรายรับ	ประมาณรายรับในปีงบประมาณ (พ.ศ.๒๕๖๕-๒๕๖๙)**				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
ค่าขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตใหม่	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐
ค่าบัตรประจำตัวนิสิต	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐	๓,๐๐๐
ค่าบำรุงสิ่งอำนวยความสะดวก	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐	๒๒,๕๐๐
ค่ากิจกรรมนอกสถานที่	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐	๑๕,๐๐๐
ค่าบำรุงกิจกรรมปฏิบัติธรรม	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
ค่าลงทะเบียนรายวิชา	๒๗๐,๐๐๐	๕๔๐,๐๐๐	๘๑๐,๐๐๐	๘๑๐,๐๐๐	๘๑๐,๐๐๐
ค่าบำรุงการศึกษา	๑๒๐,๐๐๐	๒๔๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐	๓๖๐,๐๐๐
ค่าประกันอุบัติเหตุ	๓,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐	๖,๐๐๐
ค่าบำรุงห้องสมุด	๑๕,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐	๔๕,๐๐๐
ค่าบริการเทคโนโลยีสารสนเทศ	๓๐,๐๐๐	๖๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
ค่าบำรุงห้องพยาบาล	๓,๐๐๐	๖,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐
ค่านิตยสาร วารสาร สิ่งพิมพ์	๙,๐๐๐	๑๘,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๒๗,๐๐๐	๙,๐๐๐
ค่าบำรุงกิจกรรมนิสิต	๓,๐๐๐	๖,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐	๙,๐๐๐
ค่าขึ้นทะเบียนรับปริญญา	-	-	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
รวมรายรับทั้งหมด	๕๔๖,๐๐๐	๙๙๙,๐๐๐	๑,๔๗๙,๐๐๐	๑,๔๗๙,๐๐๐	๑,๔๗๙,๐๐๐

* ที่มา: ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง ค่าธรรมเนียมการศึกษาระดับ
บัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ประกาศ ณ วันที่ ๓๑ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๘

** ประมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวในการผลิตคุณวุฒิปบัณฑิต ปีการศึกษาละ ๓๖,๔๐๐ บาท

ข. งบประมาณรายจ่าย (หน่วย: บาท)

รายการจ่าย	ประมาณความต้องการในปีงบประมาณ				
	๒๕๖๕	๒๕๖๖	๒๕๖๗	๒๕๖๘	๒๕๖๙
งบดำเนินการ					
ค่าตอบแทน					
๑) ค่าตอบแทนกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
๒) ค่าตอบแทนกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์	๕๒,๕๐๐	๕๒,๕๐๐	๕๒,๕๐๐	๕๒,๕๐๐	๕๒,๕๐๐
๓) ค่าตอบแทนกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐	๙๐,๐๐๐
๔) ค่าตอบแทนอาจารย์ (ภายใน) บรรยายแก่นิสิต	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
๕) ค่าตอบแทนอาจารย์บรรยายพิเศษ	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐	๘๐,๐๐๐
ค่าพาหนะแก่อาจารย์ (ภายนอก) ที่บรรยายพิเศษ	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
ค่าจัดซื้อหนังสือ วารสาร และตำรา	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐	๓๐,๐๐๐
ค่าวัสดุอุปกรณ์การเรียนการสอน	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐	๒๐,๐๐๐
งบลงทุน					
- ค่าครุภัณฑ์	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐	๕๐,๐๐๐
รวมรายจ่ายทั้งหมด	๕๑๒,๕๐๐	๕๑๒,๕๐๐	๕๑๒,๕๐๐	๕๑๒,๕๐๐	๕๑๒,๕๐๐

๒.๗ ระบบการศึกษา

เป็นแบบชั้นเรียน ใช้ระบบทวิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ คือภาคการศึกษาที่ ๑ และภาคการศึกษาที่ ๒ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕

สัปดาห์ ซึ่งเป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๙

๒.๘ การเทียบโอนหน่วยกิตรายวิชา และการลงทะเบียนข้ามสถาบัน

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๙ และ พ.ศ.๒๕๕๘

๓. หลักสูตรและอาจารย์ผู้สอน

๓.๑ หลักสูตร

๓.๑.๑ จำนวนหน่วยกิตและระยะเวลาศึกษา

จำนวนหน่วยกิตตลอดหลักสูตร ๕๔ หน่วยกิต แบบ (๑.๑) ทำคุณนึนพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบบ ก (๒.๑) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๘ หน่วยกิต และทำคุณนึนพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต ใช้ระยะเวลาในการศึกษาตลอดหลักสูตร อย่างน้อย ๖ ภาคการศึกษาปกติ (๓ ปี) และอย่างมากไม่เกิน ๑๒ ภาคการศึกษาปกติ (๖ ปี)

๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร

โครงสร้างหลักสูตร เป็นแบบ แบบ (๑.๑) และแบบ (๒.๑) โดยแบ่งหมวดวิชาตามที่กำหนดไว้ในประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ ดังนี้

๓.๑.๒ โครงสร้างหลักสูตร

หมวดวิชา	แบบ ๑.๑	แบบ ๒.๑
๑. หมวดวิชาบังคับ		
๑.๑ นับหน่วยกิต		๖
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๙)	(๓)
๒. หมวดวิชาเอก		
๒.๑ นับหน่วยกิต		๖
๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต		
๓. หมวดวิชาเลือก		
๓.๑ นับหน่วยกิต		๖
๓.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๑๒)	(๖)
๔. หมวดวิชาพื้นฐาน		
๕. คุณนึนพนธ์	๕๔	๓๖
รวมทั้งสิ้น	๕๔	๕๔

หมายเหตุ : รายวิชาที่มี ( ) นี้สิดต้องเรียนโดยไม่นับหน่วยกิต

๓.๑.๓ รายวิชาในหลักสูตร

รหัสวิชา

ความหมายของเลขรหัสประจำวิชาในหลักสูตรพุทธศาสตรคุณนึนพนธ์บัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา

ประกอบด้วยเลข ๖ หลัก มีความหมายดังนี้

๑. เลข ๓ ตัวแรก = ตัวที่ ๑ แสดงคณะ ตัวที่ ๒-๓ แสดงสาขาวิชา/ภาควิชา

๒. เลข ๓ ตัวหลัง = ตัวที่ ๑ แสดงภาคการศึกษา ตัวที่ ๒-๓ แสดงชื่อวิชา

๓.๑.๔ แผนการศึกษา แบบ ๑.๑

๑. หมวดวิชาบังคับ

๑.๑. วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๘๐๒ ๑๐๑	การเขียนงานทางปรัชญา ๑ Philosophical Writing I	(๓) (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๐๒	การเขียนงานทางปรัชญา ๒ Philosophical Writing II	(๓) (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๐๓	วิปัสสนากรรมฐาน** Insight Meditation	(๓) (๑-๔-๖)

๒. หมวดวิชาเลือก

๒.๑ วิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

ให้เลือก ๔ รายวิชาจาก ๖ กลุ่มแบบ ๒.๑

ดุขฎฐฎนฎพณฎ

๘๐๒ ๔๐๐	ดุขฎฐฎนฎพณฎ Dissertation	๕๔ หน่วยกิต
---------	-----------------------------	-------------

๓.๑.๕ แผนการศึกษา แบบ ๒.๑

๑. หมวดวิชาบังคับ

๑.๑ วิชาบังคับนับหน่วยกิต จำนวน ๖ หน่วยกิต

๘๐๒ ๑๐๑	การเขียนงานทางปรัชญา ๑ Philosophical Writing I	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๐๒	การเขียนงานทางปรัชญา ๒ Philosophical Writing II	๓ (๓-๐-๙)

๑.๒ วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๓ หน่วยกิต

๘๐๒ ๒๐๓	วิปัสสนากรรมฐาน** Insight Meditation	(๓) (๑-๔-๖)
---------	---	-------------

หมายเหตุ รายวิชา (**) เป็นวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต นิสิตจะต้องศึกษาและฝึกภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย

๒. หมวดวิชาเอก

๒.๑ วิชาเอกนับหน่วยกิต จำนวน ๖ หน่วยกิต

๘๐๒ ๑๐๔	สัมมนาปรัชญาตะวันออก Seminar on Eastern Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
---------	---	-----------

๘๐๒ ๑๐๕ สัมมนาปรัชญาตะวันตก ๓ (๓-๐-๙)
Seminar on Western Philosophy

๓. หมวดวิชาเลือก (Selected Courses) ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต นับหน่วยกิต ๖ และไม่นับหน่วยกิต ๖ รวม ๑๒ หน่วยกิต (จำนวน ๔ วิชา)

กลุ่ม ๑: พุทธปรัชญา (Buddhist Philosophy)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๒๐๖ พุทธปรัชญา อภิปรัชญา และญาณวิทยา ๓ (๓-๐-๙)
Buddhist Philosophy, Metaphysics, and Epistemology

๘๐๒ ๒๐๗ พุทธปรัชญากับปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙)
Buddhist Philosophy and Social and Political Philosophy

๘๐๒ ๒๐๘ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๙)
Buddhist Philosophy and Environmental Ethics

๘๐๒ ๒๐๙ พุทธปรัชญากับประชาธิปไตย ๓ (๓-๐-๙)
Buddhist Philosophy and Democracy

๘๐๒ ๒๑๐ พุทธปรัชญากับวิทยาศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)
Buddhist Philosophy and Science

๘๐๒ ๒๑๑ เรื่องคัดสรรในพุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)
Selected Topics in Buddhist Philosophy

๘๐๒ ๒๑๒ สัมมนาพุทธปรัชญากับสุขภาพ ๓ (๓-๐-๙)
Seminar on Buddhist Philosophy and Healthiness

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๔๑๓ พุทธปรัชญากับปรัชญาอินเดีย ๓ (๓-๐-๙)
Buddhist Philosophy and Indian Philosophy

๘๐๒ ๔๑๔ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)
Buddhist Philosophy and Ethics

๘๐๒ ๔๑๕ สัมมนาพุทธปรัชญากับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๙)
Seminar Buddhist in Philosophical Problem
and Contemporary Society

กลุ่ม ๒: ปรัชญาสังคมและการเมือง (Social and Political Philosophy)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๒๑๖ ปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙)
Social and Political Philosophy

๘๐๒ ๒๑๗ ความยุติธรรม ๓ (๓-๐-๙)

	Justice	
๘๐๒ ๒๑๘	เสรีภาพ	๓ (๓-๐-๙)
	Freedom	
๘๐๒ ๒๑๙	ความเสมอภาค	๓ (๓-๐-๙)
	Equality	
๘๐๒ ๒๒๐	ประชาธิปไตย	๓ (๓-๐-๙)
	Democracy	
๘๐๒ ๒๒๑	สังคมนิยม	๓ (๓-๐-๙)
	Socialism	
๘๐๒ ๒๒๒	อนาธิปไตย	๓ (๓-๐-๙)
	Anarchism	
๘๐๒ ๒๒๓	ปรัชญาทหาร	๓ (๓-๐-๙)
	Military Philosophy	
๘๐๒ ๒๒๔	นิติปรัชญา	๓ (๓-๐-๙)
	Philosophy of Law	
(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)		
๘๐๒ ๔๒๕	ประชาธิปไตย คนรวย คนจน และความสมดุล	๓ (๓-๐-๙)
	Democracy, the Rich, the Poor, and the Balance	
๘๐๒ ๔๒๖	ปรัชญาการศึกษา	๓ (๓-๐-๙)
	Philosophy of Education	
๘๐๒ ๔๒๗	เรื่องคัดสรรในปรัชญาสังคมและการเมือง	๓ (๓-๐-๙)
	Selected Topics in Social and Political Philosophy	
กลุ่ม ๓: จริยศาสตร์ (Ethics)		
(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)		
๘๐๒ ๒๒๘	จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม	๓ (๓-๐-๙)
	Environmental Ethics	
๘๐๒ ๒๒๙	จริยศาสตร์การแพทย์	๓ (๓-๐-๙)
	Medical Ethics	
๘๐๒ ๒๓๐	จริยศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ	๓ (๓-๐-๙)
	Sexual Ethics	
๘๐๒ ๒๓๑	จริยศาสตร์เกี่ยวกับกฎหมาย	๓ (๓-๐-๙)
	Legal Ethics	

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๔๓๒	วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และจริยศาสตร์ Science, Technology, and Ethics	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๓๓	จริยศาสตร์เกี่ยวกับการเมือง Political Ethics	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๓๔	เรื่องคัดสรรในจริยศาสตร์ Selected Topics in Ethics	๓ (๓-๐-๙)

กลุ่ม ๔: สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)**(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)**

๘๐๒ ๒๓๕	สุนทรียศาสตร์ Aesthetics	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๓๖	ปรัชญากับดนตรี Philosophy and Music	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๓๗	ปรัชญากับภาพยนตร์ Philosophy and Movie	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๓๘	ปรัชญากับสื่อกระตุ้นกามารมณ์ Philosophy and Pornography	๓ (๓-๐-๙)

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๔๓๙	ปรัชญากับวรรณคดี Philosophy and Literature	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๔๐	ปรัชญาในงานเขียนของนักเขียนที่เลือกมาศึกษา Philosophy in the Writings of the Selected Writers	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๔๑	เรื่องคัดสรรในสุนทรียศาสตร์ Selected Topics in Aesthetics	๓ (๓-๐-๙)

กลุ่ม ๕: ปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา (Philosophy of Science, Mathematics, and Logic)**(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)**

๘๐๒ ๒๔๒	ปรัชญาวิทยาศาสตร์ Philosophy of Science	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๔๓	ปรัชญาคณิตศาสตร์ Philosophy of Mathematics	๓ (๓-๐-๙)

๘๐๒ ๒๔๔	ปรัชญาตรรกวิทยา Philosophy of Logic	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๔๕	ปรัชญากับชีววิทยา Philosophy and Biology	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๔๖	ศานนากัับวิทยาศาสตร์ Religion and Science	๓ (๓-๐-๙)

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๔๔๗	ปรัชญาในงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เลือกมาศึกษา Philosophy in the Works of the Selected Scientists	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๔๘	เวลา อวกาศ มนุษย์ และโลก Space, Time, Man, and the World	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๔๙	เรื่องคัดสรรในปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา Selected Topics in Philosophy of Science, Mathematics, and Logic	๓ (๓-๐-๙)

กลุ่ม ๖: ประวัติปรัชญา (History of Philosophy)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๒๕๐	ปรัชญากรีก Greek Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๑	ปรัชญาอินเดีย Indian Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๒	ปรัชญาจีน Chinese Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๓	ปรัชญาสมัยกลาง Medieval Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๔	ปรัชญาสมัยใหม่ Modern Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๕	ปรัชญาภาคพื้นยุโรป Continental Philosophy	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๖	ปรัชญาศาสนา Philosophy of Religion	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๗	ปรัชญาภาษา	๓ (๓-๐-๙)

	Philosophy of Language	
๘๐๒ ๔๕๘	สัมมนาปรัชญาและวัฒนธรรม	๓ (๓-๐-๙)
	Seminar on Philosophy of culture	
(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)		
๘๐๒ ๔๕๙	เรื่องคัตสรรในประวัติปรัชญา	๓ (๓-๐-๙)
	Selected Topics in the History of Philosophy	
๘๐๒ ๔๖๐	งานของนักปรัชญาที่คัดเลือกมาศึกษา	๓ (๓-๐-๙)
	Works of Selected Philosophy	
๘๐๒ ๔๖๑	สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนาร่วมสมัย	๓ (๓-๐-๙)
	Seminar on Problems of Philosophy of Religions	

(๖) ดุษฎีนิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต

๘๐๒ ๔๐๐ ดุษฎีนิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต

๓.๑.๖ แผนการศึกษา**๓.๑.๖.๑ แผนการศึกษาแบบ ๑.๑****ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑**

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๑	หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	
	๘๐๒ ๑๐๑ การเขียนงานทางปรัชญา ๑	(๓)
	ดุษฎีนิพนธ์	
	๘๐๒ ๔๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๙
	รวม	๙ (๓)

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๒	หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต	
	๘๐๒ ๒๐๒ การเขียนงานทางปรัชญา ๒	(๓)
	๘๐๒ ๒๐๓ วิปัสสนากรรมฐาน	(๓)
	ดุษฎีนิพนธ์	
	๘๐๒ ๔๐๐ ดุษฎีนิพนธ์	๙
	รวม	๙ (๖)

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๓	(วิชาเลือก ๖ กลุ่ม โดยเลือกมา ๑ รายวิชา) ดุขฎฐฎนฎนฎน ๘๐๒ ๔๐๐ ดุขฎฐฎนฎนฎน	(๓) ๙
	รวม	๙

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๔	(วิชาเลือก ๖ กลุ่ม โดยเลือกมา ๑ รายวิชา) ดุขฎฐฎนฎนฎน ๘๐๒ ๔๐๐ ดุขฎฐฎนฎนฎน	(๓) ๙
	รวม	๙

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๕	(วิชาเลือก ๖ กลุ่ม โดยเลือกมา ๑ รายวิชา) ดุขฎฐฎนฎนฎน ๘๐๒ ๔๐๐ ดุขฎฐฎนฎนฎน	(๓) ๙
	รวม	๙

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๖	(วิชาเลือก ๖ กลุ่ม โดยเลือกมา ๑ รายวิชา) ดุขฎฐฎนฎนฎน ๘๐๒ ๔๐๐ ดุขฎฐฎนฎนฎน	(๓) ๙
	รวม	๙

หมายเหตุ : ให้น้ลตท่ท่ไม่มีพ้ฐนทางปรฎฐนลงท่เบ้ยนเพ้บร้บพ้ฐนในรายว้ชดงต้ไปน้

๖๐๓ ๑๐๑ อภิปฎฐฎนฎนฎน Analysis on Metaphysics , ๖๐๓ ๑๐๒ ฎนฎนฎนฎนฎน
Analysis on Epistemology , ๖๐๓ ๑๐๓ จร้ยศสตร้ฎนฎนฎน Analysis on Ethics

๓.๑.๖.๒ แผนการศึกษาแบบ ๒.๑

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๑	หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต ๘๐๒ ๑๐๑ การเขียนงานทางปรัชญา ๑	๓
	หมวดวิชาเอกนับหน่วยกิต ๘๐๒ ๑๐๔ สัมมนาปรัชญาตะวันออก	๓
	๘๐๒ ๑๐๕ สัมมนาปรัชญาตะวันตก	๓
	รวม	๙

ชั้นปีที่ ๑ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๒	หมวดวิชาบังคับนับหน่วยกิต ๘๐๒ ๒๐๒ การเขียนงานทางปรัชญา ๒	๓
	หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต ๘๐๒ ๒๐๓ วิปัสสนากรรมฐาน	(๓)
	หมวดวิชาเลือกนับหน่วยกิต วิชาเลือก ๑ วิชา	๓
	รวม	๖ (๓)

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๑

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๓	หมวดวิชาเลือกนับหน่วยกิต วิชาเลือก ๑ วิชา	๓
	ดุขฎฐินิพนธ์ ๘๐๒ ๔๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๙
	รวม	๑๒

ชั้นปีที่ ๒ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๔	หมวดวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต วิชาเลือก ๑ วิชา	(๓)
	ดุขฎฐินิพนธ์ ๘๐๒ ๔๐๐ ดุขฎฐินิพนธ์	๙

	รวม	๙ (๓)
ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๑		
ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๕	หมวดวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต วิชาเลือก ๑ วิชา ดุष्ฎินิพนธ์ ๘๐๒ ๔๐๐ ดุष्ฎินิพนธ์	(๓) ๙
	รวม	๙

ชั้นปีที่ ๓ ภาคการศึกษาที่ ๒

ภาคเรียน	รหัสวิชา/รายวิชา	หน่วยกิต
๖	ดุष्ฎินิพนธ์ ๘๐๒ ๔๐๐ ดุष्ฎินิพนธ์	๙
	รวม	๙

๓.๑.๖ คำอธิบายรายวิชา

คำอธิบายรายวิชา (ดูได้ในภาคผนวก ก)

๓.๒ ชื่อ สกุล เลขประจำตัวบัตรประชาชน ตำแหน่งและคุณวุฒิของอาจารย์

๓.๒.๑ อาจารย์ประจำหลักสูตร

ที่	ชื่อ-ฉายา/นามสกุล/ เลขประจำตัวประชาชน	ตำแหน่ง ทางวิชาการ	คุณวุฒิ/สาขาวิชา	สถาบันที่สำเร็จการศึกษา	ปีที่สำเร็จ
๑.	พระยุพธนา อธิจิตโต, ดร. (พุลเพิ่ม)*	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D.(Philosophy) M.A.(Philosophy) พธ.บ.(ปรัชญา)	Banaras Hindu University, India Banaras Hindu University, India ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๓ ๒๕๕๗ ๒๕๕๕
๒.	ดร.เกรียงไกร พินยารัก*	อาจารย์	พธ.ด. (ปรัชญา) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (พระพุทธศาสนา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๖๒ ๒๕๕๖ ๒๕๕๔
๓.	พระมหาสุพัทธ์ วชิราวุธ, ดร. (วัชรประทีป)*	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D.(Pali and Buddhist) ศศ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา) ป.ธ.๙	University of Pune, India มหาวิทยาลัยมหิดล กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๔ ๒๕๕๐ ๒๕๕๘
๔	ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ*	รอง ศาสตราจารย์	Ph.D. (Buddhist Studies) กศ.ม. (การบริหารการศึกษา) พธ.บ. (พุทธจิตวิทยา) ป.ธ.๙	Deli University, India. มหาวิทยาลัยนเรศวร มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย กองบาลีสนามหลวง	๒๕๕๔ ๒๕๕๕ ๒๕๕๔ ๒๕๔๐
๕.	พระเทพปวรเมธี, ดร. (ประสิทธิ์ พรหมรังสี)	รอง ศาสตราจารย์	Ph.D.(Philosophy) M.A.(Philosophy) พธ.บ.(ปรัชญา)	Madras University, India Madras University, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๓๘ ๒๕๓๑ ๒๕๒๗

๖.	พระมหาดนัยพัชร คมภีรปณโณ. ดร.(ยุนิรัมย์)	อาจารย์	Ph.D.(Philosophy) พธ.ม. (ปรัชญา) พธ.บ. (ปรัชญา)	University of Mysore India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔ ๒๕๔๙ ๒๕๔๐
๗.	พระมหาพรชัย สิริวิโร, ดร. (ศรี ภักดี)	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D.(Philosophy) M. Phil.(Philosophy) อ.ม. (จริยศาสตร์ศึกษา) พธ.บ. (ภาษาอังกฤษ)	University of Pune, India University of Delhi, India มหาวิทยาลัยมหิดล ม.มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๔ ๒๕๔๘ ๒๕๔๔ ๒๕๓๙
๘.	พระครูศรีปัญญาวิกรม,ผศ.ดร. (พระมหาบุญเรือง ปญญาชีโร)	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	พธ.ด.(พระพุทธศาสนา) พธ.ม.(ปรัชญา) พธ.บ.(ปรัชญา)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๘ ๒๕๔๑ ๒๕๓๗
๙.	พระวิสิทธิ์ ฐติวิสิทโธ,ผศ.ดร. (วงศ์ ไส)*	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D. (Philosophy) พธ.ม. (พระพุทธศาสนา) พธ.บ.(จริยศึกษา)	University of Mysore, India มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย	๒๕๕๗ ๒๕๕๒ ๒๕๔๙
๑๐.	ดร.สุวิน ทองปั้น	ผู้ช่วย ศาสตราจารย์	Ph.D.(Philosophy) M.A. (Philosophy) พธ.บ.(ปรัชญา)	Banaras Hindu University, India Mysore University, India ม.มหาจุฬาฯ	๒๕๔๒ ๒๕๓๘ ๒๕๓๖

หมายเหตุ:* อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร

๔. องค์ประกอบเกี่ยวกับประสบการณ์ภาคสนาม

ไม่มี

๕. ข้อกำหนดเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์

๕.๑ คำอธิบายโดยย่อ

หลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ๑.๑ และ แบบ ๒.๑ การทำวิทยานิพนธ์คือการศึกษาค้นคว้า การแสวงหาความรู้ การประยุกต์ วิเคราะห์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ใหม่ในรูปแบบการวิจัยอย่างเป็นระบบตามหลักวิชาการด้านพุทธปรัชญา ศาสนาและศาสตร์สมัยใหม่ ภายใต้การควบคุมดูแลของคณะกรรมการและอาจารย์ที่ปรึกษา ซึ่งทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและควบคุม วิทยานิพนธ์ของนิสิตแต่ละคนให้เป็นไปตามข้อบังคับ ระเบียบฯ และประกาศของบัณฑิตวิทยาลัย จนกว่าจะแล้วเสร็จ

๕.๒ มาตรฐานผลการเรียนรู้

นิสิตมีความรู้ความสามารถในการเรียนรู้ด้วยตนเอง สามารถคิดและวิเคราะห์ปัญหาและแก้ไขปัญหาอย่างเป็นระบบ มีหลักการ วิธีการและประยุกต์ สังเคราะห์พุทธปรัชญา ศาสนาทั้งทฤษฎี และการนำไปใช้ได้อย่างถูกต้องเหมาะสม และมีผลการเรียนรู้ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๕.๓ ช่วงเวลา

นิสิตแบบ ๑.๑

๑.มีสิทธิเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว โดยกำหนดจำนวนบทและหน่วยกิตวิทยานิพนธ์ดังนี้

คุณูญินพณ์ต้องมึเนือหาประกอบด้วยจันวนบทย่างน้อย ๕ บท แต่ไม่เกิน ๗ บท โดยการสอบออกเป็น ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ สอบหัวข้อและโครงร่างคุณูญินพณ์

ครั้งที่ ๒ สอบนำเสนองานในการสัมมนาคุณูญินพณ์

ครั้งที่ ๓ สอบป้องกันคุณูญินพณ์

๒.การลงทะเบียนและชำระค่าลงทะเบียนคุณูญินพณ์ ตามโครงสร้างตารางจัดการศึกษาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๓.นิสิตมีสิทธิเสนอขอสอบคุณูญินพณ์ครั้งที่ ๓ (ครั้งสุดท้าย) เพื่อสอบจบการศึกษา เมื่อได้รับผลประเมินผ่านในการศึกษารายวิชาที่ได้รับการพิจารณาให้ศึกษาเพิ่มเติม สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ สอบผ่านการสอบวัดความรู้ภาษาต่างประเทศ ๑ ภาษาผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติในระบบทวิภาค หรือมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

นิสิตแบบ ๒.๑

๑.มีสิทธิเสนอหัวข้อและโครงร่างคุณูญินพณ์ภาคการศึกษาที่ ๒ เป็นต้นไป เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำคุณูญินพณ์ โดยกำหนดจำนวนบทและหน่วยกิตคุณูญินพณ์ดังนี้

คุณูญินพณ์ต้องมึเนือหาประกอบด้วยจันวนบทย่างน้อย ๕ บท แต่ไม่เกิน ๗ บท โดยการสอบออกเป็น ๓ ครั้ง ดังนี้

ครั้งที่ ๑ สอบหัวข้อและโครงร่างคุณูญินพณ์

ครั้งที่ ๒ สอบนำเสนองานในการสัมมนาคุณูญินพณ์

ครั้งที่ ๓ สอบป้องกันคุณูญินพณ์

๒.การลงทะเบียนและชำระค่าลงทะเบียนคุณูญินพณ์ แบ่งออกเป็น ๔ ครั้ง ตามโครงสร้างตารางจัดการศึกษา ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๓.นิสิตมีสิทธิเสนอขอสอบคุณูญินพณ์ครั้งที่ ๓ (ครั้งสุดท้าย) เพื่อสอบจบการศึกษา เมื่อได้รับผลประเมินผ่านในการศึกษารายวิชาที่ได้รับการพิจารณาให้ศึกษาเพิ่มเติม สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติ สอบผ่านการสอบวัดความรู้ภาษาต่างประเทศ ๑ ภาษาผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน และมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติในระบบทวิภาค หรือมีระยะเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๕.๔ จำนวนหน่วยกิต

นิสิตแบบ ๑.๑ ต้องทำคุณูญินพณ์จำนวน ๕๔ หน่วยกิต

๕.๕ การเตรียมการ

ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างคุณูญินพณ์ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๑) จัดเตรียมคณาจารย์ เจ้าหน้าที่ ห้องเรียน ห้องสมุดและอุปกรณ์การศึกษาให้พร้อมในแต่ละปีการศึกษาให้พร้อมที่ทำงาน

๒) เตรียมคณาจารย์ผู้ให้คำปรึกษา แนะนำแก่นิสิต และให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างคุณูญินพณ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมคุณูญินพณ์

๓) อาจารย์จัดทำตารางการเรียนการสอนและตารางสำหรับให้คำปรึกษาแก่นิสิต

๔) จัดเตรียมเจ้าหน้าที่ดูแลอุปกรณ์การเรียนการสอนให้มีความปลอดภัย และพร้อมใช้งาน

๕) จัดเตรียมอุปกรณ์การเรียนการสอน ห้องสมุด และสิ่งเกี่ยวข้อง

๕.๖ กระบวนการประเมินผล

- ๑) ประเมินคุณภาพคณาจารย์นิพนธ์โดยคณะกรรมการ เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
- ๒) ประเมินความก้าวหน้าในระหว่างการทำงานวิจัย โดยอาจารย์ที่ปรึกษาจากการสังเกต และจากการรายงานด้วยวาจา และเอกสาร
- ๓) ประเมินการนำเสนอผลงานวิจัยในรูปแบบต่างๆ จากกรรมการทั้งภายในและภายนอกมหาวิทยาลัย เป็นไปตามเกณฑ์ สกอ.
- ๔) ประเมินผลการทำคณาจารย์นิพนธ์ของนิสิตโดยภาพรวม จากการติดตามการทำงาน ผลที่เกิดขึ้นในแต่ละขั้นตอน และรายงานโดยอาจารย์ที่ปรึกษาและคณะกรรมการ

หมวดที่ ๔
ผลการเรียนรู้ กลยุทธ์การสอนและการประเมินผล

๑. การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

คุณลักษณะพิเศษ	กลยุทธ์หรือกิจกรรมของนิสิต
๑. ใฝ่รู้ใฝ่คิด มีโลกทัศน์กว้างไกล และมีความเชี่ยวชาญในพุทธปรัชญา	๑.๑ บูรณาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา หรือร่วมกับ หน่วยงาน ภาครัฐ และเอกชน ๑.๒ ส่งเสริมกิจกรรม ใฝ่รู้ใฝ่คิด และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๑.๓ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ๑.๔ จัดประชุมสัมมนาหรือร่วมสัมมนาทางวิชาการในระดับชาติและนานาชาติ
๒. มีองค์ความรู้ใหม่ และสามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้อย่างเหมาะสม	๒.๑ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่นำไปสู่การสร้างองค์ความรู้ใหม่ และสามารถบูรณารายวิชาในการประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม ๒.๒ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและสังคม
๓. มีทักษะในการแก้ปัญหา และเป็นผู้นำทางสติปัญญา	๓.๑ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) ๓.๒ ส่งเสริมการประยุกต์พุทธปรัชญา ในการแก้ปัญหาชีวิตและสังคม ๓.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือบริการวิชาการแก่สังคม ร่วมกับภาคีเครือข่ายในหลากหลายมิติ

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

ผลการเรียนรู้ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
๑. ด้านคุณธรรมจริยธรรม ๑.๑ ดำเนินชีวิตด้วยความดี ความงาม และรู้เท่าทัน ความเปลี่ยนแปลงของโลก ๑.๒ มีความสามารถในการใช้เหตุผลต่อปรากฏการณ์ทางสังคม ๑.๓ เป็นผู้นำด้านความคิด และจิตใจ	๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๑.๑ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL) ๑.๒ ส่งเสริมการประยุกต์พุทธปรัชญา ในการแก้ปัญหาชีวิตและสังคม ๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือบริการวิชาการแก่สังคม ร่วมกับภาคีเครือข่ายในหลากหลายมิติ	๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม ๑.๑ ประเมินด้วยผลงาน วิชาการ แบบทดสอบ การสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน ๑.๒ การร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและทำงานเป็นทีม ๑.๓ การใช้องค์ความรู้ด้าน การศึกษาและการวิจัย

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
		สนับสนุนการบริการ วิชาการแก่สังคม
๒. ด้านความรู้ ๒.๑ มีความเชี่ยวชาญทางปรัชญา ๒.๒ มีความเชี่ยวชาญทางพุทธปรัชญา ๒.๓ มีทักษะในการบูรณาการ องค์ความรู้ ทางปรัชญาและพุทธปรัชญาได้	๒. ด้านความรู้ ๒.๑ บูรณาการจัดการเรียนการ สอนในรายวิชา หรือร่วมกับ หน่วยงานภาครัฐ และเอกชน ๒.๒ ส่งเสริมกิจกรรม ความใฝ่รู้ใฝ่ คิด และการเรียนรู้ตลอดชีวิต ๒.๓ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มี ความหลากหลาย ๒.๔ จัดประชุมสัมมนาหรือร่วม สัมมนาทางวิชาการในระดับชาติ และนานาชาติ	๒. ด้านความรู้ ๒.๑ ประเมินด้วยการสอบ ข้อเขียน และสัมภาษณ์ ๒.๒ ประเมินด้วยการสอบ คุณสมบัติ ๒.๓ ประเมินจากผลงานทาง วิชาการที่น่าเสนอ ๒.๔ ประเมินการนำความรู้ไป ประยุกต์ใช้ในชีวิตและ สังคม
๓. ด้านทักษะทางปัญญา ๓.๑ รู้เท่าทันความเป็นจริงของชีวิตและ สังคม ๓.๒ มีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาชีวิตและ สังคมได้อย่างมีเหตุมีผล ๓.๓ มีทักษะในการประยุกต์หลักพุทธปรัชญา เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม	๓. ด้านทักษะทางปัญญา ๓.๑ ส่งเสริมการจัดการเรียนการ สอนบูรณารายวิชาในการประยุกต์ ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม ๓.๒ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่ เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและ สังคม	๓. ด้านทักษะทางปัญญา ๓.๑ ประเมินการแสดงออก ทางความคิดและการ แก้ไขปัญหา ๓.๒ ประเมินการปฏิบัติงานที่ ได้รับมอบหมาย ๓.๓ ประเมินจากผลงานทาง วิชาการ
๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล และความรับผิดชอบ ๔.๑ มีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต หน้าที่ การงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ๔.๒ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ๔.๓ มีทักษะความเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะ กับกาลเทศะ	๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ ๔.๑ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่เน้นการบูรณาการ ทักษะ การแก้ปัญหา ๔.๒ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อ ตัวเองและสังคม ๔.๓ ส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่เน้น ทักษะการเป็นผู้นำ	๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลและความ รับผิดชอบ ๔.๑ ประเมินจากผลงาน และ ผลกระทบที่มีต่อตนเอง และสังคม ๔.๒ ประเมิน ประสิทธิภาพ และประสิทธิผลของ กิจกรรม ๔.๓ ประเมิน โดยการสังเกต และการมีส่วนร่วมในกิจกรรม จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ มีทักษะในการประเมินผล จากข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๕.๒ มีทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม</p> <p>๕.๓ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมการใช้มูลเชิงสถิติ เพื่อการคิดและการวิเคราะห์ สำหรับการแก้ไขปัญหา</p> <p>๕.๒ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ในมิติต่างๆ</p> <p>๕.๓ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล</p>	<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ประเมินจากผลงานและความสามารถในการจัดการปัญหาต่างๆ</p> <p>๕.๒ ประเมิน กิจกรรมและทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๕.๓ ประเมิน ทักษะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการทำงาน</p>

๒. การพัฒนาผลการเรียนรู้ในแต่ละด้าน การพัฒนาคุณลักษณะพิเศษของนิสิต

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
<p>๑. ด้านคุณธรรมจริยธรรม</p> <p>๑.๑ ดำเนินชีวิตด้วยความดี ความงาม และรู้เท่าทัน ความเปลี่ยนแปลงของโลก</p> <p>๑.๒ มีความสามารถในการใช้เหตุผลต่อปรากฏการณ์ทางสังคม</p> <p>๑.๓ เป็นผู้นำด้านความคิด และจิตใจ</p>	<p>๑. ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑.๑ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนในรูปแบบกรณีปัญหา (Problem-Based Learning: PBL)</p> <p>๑.๒ ส่งเสริมการประยุกต์พุทธปรัชญา ในการแก้ปัญหาชีวิตและสังคม</p> <p>๑.๓ ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดกิจกรรมทางวิชาการหรือบริการวิชาการแก่สังคม ร่วมกับภาคีเครือข่ายในหลากหลายมิติ</p>	<p>๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม</p> <p>๑.๑ ประเมินด้วยผลงานวิชาการ แบบทดสอบ การสังเกต สัมภาษณ์ การสนทนากลุ่ม และแบบประเมิน</p> <p>๑.๒ การร่วมกิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและทำงานเป็นทีม</p> <p>๑.๓ การใช้องค์ความรู้ด้านการศึกษาและการวิจัยสนับสนุนการบริการวิชาการแก่สังคม</p>

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
<p>๒. ด้านความรู้</p> <p>๒.๑ มุ่งองค์ความรู้ทางปรัชญา</p> <p>๒.๒ มุ่งองค์ความรู้ทางพุทธปรัชญา</p> <p>๒.๓ สามารถบูรณาการองค์ความรู้ทางปรัชญาและพุทธปรัชญาได้</p>	<p>๒. ด้านความรู้</p> <p>๒.๑ บูรณาการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา หรือร่วมกับหน่วยงานภาครัฐ และเอกชน</p> <p>๒.๒ ส่งเสริมกิจกรรม ความใฝ่รู้ใฝ่คิด และการเรียนรู้ตลอดชีวิต</p> <p>๒.๓ จัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรให้มีความหลากหลาย</p> <p>๒.๔ จัดประชุมสัมมนาหรือร่วมสัมมนาทางวิชาการในระดับชาติและนานาชาติ</p>	<p>๒. ด้านความรู้</p> <p>๒.๑ ประเมินด้วยการสอบข้อเขียน และสัมภาษณ์</p> <p>๒.๒ ประเมินด้วยการสอบวิทยานิพนธ์</p> <p>๒.๓ ประเมินด้วยการนำเสนอผลงานทางวิชาการ</p> <p>๒.๔ ประเมินการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตและสังคม</p>
<p>๓. ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ รู้เท่าทันความเป็นจริงของชีวิตและสังคม</p> <p>๓.๒ วิเคราะห์ปัญหาชีวิตและสังคมได้อย่างมีเหตุมีผล</p> <p>๓.๓ สามารถประยุกต์หลักพุทธปรัชญาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม</p>	<p>๓. ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ ส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนบูรณารายวิชาในการประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบททางสังคม</p> <p>๓.๒ ส่งเสริมการจัดกิจกรรมที่เสริมสร้างประสบการณ์ชีวิตและสังคม</p> <p>๓.๓ ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี เพื่อเป็นเครื่องมือการพัฒนาชีวิตและสังคม</p>	<p>๓. ด้านทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ ประเมินการแสดงออกทางความคิดและการแก้ไขปัญหา</p> <p>๓.๒ ประเมินการปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมาย</p> <p>๓.๓ ประเมินทักษะการนำเสนอ ผลงานทางวิชาการ ทั้งกลุ่มและเดี่ยว</p>
<p>๔. ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ สามารถแก้ปัญหาชีวิต หน้าที่ การงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๔.๒ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p> <p>๔.๓ แสดงออกทักษะการเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ</p>	<p>๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการบูรณาการ ทักษะการแก้ปัญหา</p> <p>๔.๒ จัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม</p> <p>๔.๓ ส่งเสริมและจัดกิจกรรมที่เน้นทักษะการเป็นผู้นำ</p>	<p>๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ ประเมินจากผลงาน และผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม</p> <p>๔.๒ ประเมิน ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของกิจกรรม</p> <p>๔.๓ ประเมิน โดยการสังเกตและการมีส่วนร่วมในกิจกรรมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง</p>

ผลการเรียนรู้ ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิ	กลยุทธ์การสอนที่ใช้ ในการพัฒนา	กลยุทธ์ในการประเมินผล การเรียนรู้
<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ มีความสามารถประเมินผล จากข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๕.๒ การสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม</p> <p>๕.๓ มีความสามารถในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ</p>	<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ที่ส่งเสริมการใช้ข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อการคิดและการวิเคราะห์ สำหรับการแก้ไขปัญหา</p> <p>๕.๒ จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน ที่ส่งเสริมทักษะการสื่อสาร ในมิติต่างๆ</p> <p>๕.๓ จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนที่ ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยี ในการจัดการ เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล</p>	<p>๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ประเมินจากผลงานและความสามารถในการจัดการปัญหาต่างๆ</p> <p>๕.๒ ประเมิน กิจกรรมและทักษะการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพ</p> <p>๕.๓ ประเมิน ทักษะ และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี เพื่อการศึกษา ค้นคว้าและการทำงาน</p>

๓. แผนที่ แสดงการกระจายความรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum mapping)

แสดงให้เห็นว่าแต่ละรายวิชาในหลักสูตรรับผิดชอบต่อผลการเรียนรู้ในด้านใดบ้าง โดยระบุว่า เป็นความรับผิดชอบหลักหรือความรับผิดชอบรอง โดยที่ผลการเรียนรู้แต่ละข้อของด้านต่างๆ ในตารางมีความหมายดังต่อไปนี้

๓.๑ ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Moral and Ethics)

- ๓.๑.๑ ดำเนินชีวิตด้วยความดี ความงาม และรู้เท่าทัน ความเปลี่ยนแปลงของโลก
- ๓.๑.๒ มีความสามารถในการใช้เหตุผลต่อ ปραฏกการณ์ทางสังคม
- ๓.๑.๓ เป็นผู้นำด้านความคิด และจิตใจ

๓.๒ ด้านความรู้ (Knowledge)

- ๓.๒.๑ มีความเชี่ยวชาญทางปรัชญา
- ๓.๒.๒ มีความเชี่ยวชาญทางพุทธปรัชญา
- ๓.๒.๓ มีทักษะในการบูรณาการ องค์ความรู้ทางปรัชญาและพุทธปรัชญาได้

๓.๓ ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills)

- ๓.๓.๑ รู้เท่าทันความเป็นจริงของชีวิตและสังคม

๓.๓.๒ มีทักษะในการวิเคราะห์ปัญหาชีวิตและสังคมได้อย่างมีเหตุมีผล

๓.๓.๓ มีทักษะในการประยุกต์หลักพุทธปรัชญาเพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม

๓.๔ ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skill and Responsibilities)

๓.๔.๑ มีทักษะในการแก้ปัญหาชีวิต หน้าที่ การงาน ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

๓. ๔.๒ มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม

๓. ๔.๓ มีทักษะความเป็นผู้นำได้อย่างเหมาะสมกับกาลเทศะ

๓.๕ ด้านทักษะการวิเคราะห์ การสื่อสาร และเทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical Analysis, Communication and Information Technology Skills)

๓.๕.๑ มีทักษะในการประเมินผล จากข้อมูลเชิงสถิติ เพื่อการแก้ไขปัญหาอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๕.๒ มีทักษะในการสื่อสารอย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม

๓.๕.๓ มีทักษะในการใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการอย่างมีประสิทธิภาพ

แผนที่แสดงการกระจายความรับผิดชอบมาตรฐานผลการเรียนรู้จากหลักสูตรสู่รายวิชา (Curriculum Mapping)

● ความรับผิดชอบหลัก ○ ความรับผิดชอบรอง

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม			๒.ด้านความรู้			๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา			๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ			๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
๑.หมวดวิชาบังคับแบบนับหน่วยกิต															
การเขียนงานทางปรัชญา ๑	○	●	●	●	○	○	○	●	○	○	○	○	○	●	●
การเขียนงานทางปรัชญา ๒	○	●	●	○	○	●	○	○	●	○	○	○	○	●	●
๒.หมวดวิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต														●	●
วิปัสสนากรรมฐาน	○	●	●	○	●	○	●	○	●	●	●	○	○	●	●
๓.หมวดวิชาเอก														●	●
สัมมนาปรัชญาตะวันออก	○	●	●	○	○	●	○	○	●	●	○	○	○	●	○
สัมมนาปรัชญาตะวันตก	○	●	●	●	○	●	○	●	○	●	○	○	○	●	●
๕.หมวดวิชาเลือก														●	●
พุทธปรัชญา อภิปรัชญา และญาณวิทยา	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
พุทธปรัชญากับปรัชญาสังคมและการเมือง	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม			๒.ด้านความรู้			๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา			๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ			๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์ สิ่งแวดล้อม	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
พุทธปรัชญากับประชาธิปไตย	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
พุทธปรัชญากับวิทยาศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
เรื่องคัตสรรในพุทธปรัชญา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
พุทธปรัชญากับสุขภาวะ	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
พุทธปรัชญากับปรัชญาอินเดีย	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
พุทธปรัชญากับปัญหาสังคมร่วมสมัย	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาสังคมและการเมือง	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ความยุติธรรม	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
เสรีภาพ	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ความเสมอภาค	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม			๒.ด้านความรู้			๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา			๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ			๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
ประชาธิปไตย	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
สังคมนิยม	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
อนาธิปไตย	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาทหาร	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
นิติปรัชญา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ประชาธิปไตย คนรวย คนจน และ ความสมดุล	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาการศึกษา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
เรื่องคัศจรรย์ในปรัชญาสังคมและ การเมือง	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
สัมมนาจริยศาสตร์การแพทย์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
จริยศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
จริยศาสตร์เกี่ยวกับกฎหมาย	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม			๒.ด้านความรู้			๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา			๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ			๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และจริย ศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
จริยศาสตร์เกี่ยวกับการเมือง	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
เรื่องคัดสรรในจริยศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
สุนทรียศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญากับดนตรี	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญากับภาพยนตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญากับสื่อกระตุ้นกามารมณ์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญากับวรรณคดี	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาในงานเขียนของนักเรียนที่ เลือกมาศึกษา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
เรื่องคัดสรรในสุนทรียศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาวิทยาศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาคณิตศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม			๒.ด้านความรู้			๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา			๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ			๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
ปรัชญาตรรกวิทยา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญากับชีววิทยา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ศาสนากับวิทยาศาสตร์	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาในงานของนักวิทยาศาสตร์ที่ เลือกมาศึกษา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
เวลา อวกาศ มนุษย์ และโลก	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
สัมมนาเรื่องคัตสรรในปรัชญา วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญากรีก	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาอินเดีย	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาจีน	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาสมัยกลาง	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒
ปรัชญาสมัยใหม่	☐	☒	☒	☐	☒	☒	☐	☐	☒	☐	☒	☐	☐	☒	☒

รายวิชา	๑.ด้านคุณธรรม จริยธรรม			๒.ด้านความรู้			๓. ด้านทักษะทาง ปัญญา			๔. ด้านทักษะ ความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลและความ รับผิดชอบ			๕. ด้านทักษะการ วิเคราะห์ การสื่อสาร เทคโนโลยีสารสนเทศ		
	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓	๑	๒	๓
ปรัชญาภาคพื้นยุโรป	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
ปรัชญาศาสนา	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
ปรัชญาภาษา	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
ปรัชญาและวัฒนธรรม	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
เรื่องคัดสรรในประวัติปรัชญา	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
งานของนักปรัชญาที่คัดเลือกมา ศึกษา	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนาร่วม สมัย	○	●	●	○	●	●	○	○	●	○	●	○	○	●	●
๖.หมวดดุชนีพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต															
ดุชนีพนธ์	○	●	●	○	●	●	○	●	●	○	●		●	●	●

๔. ความคาดหวังของผลลัพธ์การเรียนรู้เมื่อสิ้นปีการศึกษา

ชั้นปีที่ ๑	นิสิตมีองค์ความรู้ทางปรัชญาและพุทธปรัชญา รวมทั้งสามารถออกแบบการเขียนงานวิจัยและบทความวิชาการตามที่กำหนดได้
ชั้นปีที่ ๒	นิสิตมีความเชี่ยวชาญด้านพุทธปรัชญา และสามารถบูรณาการกับศาสตร์ต่างๆ ได้อย่างเหมาะสม
ชั้นปีที่ ๓	นิสิตมีองค์ความรู้ใหม่ และสามารถประยุกต์ใช้เพื่อแก้ปัญหาชีวิตและสังคมได้อย่างเหมาะสม

หมวดที่ ๕ หลักเกณฑ์ในการประเมินผลนิสิต

๑. กฎระเบียบหรือหลักเกณฑ์ในการให้ระดับคะแนน (เกรด)

เป็นไปตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ และฉบับแก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๙

๒. กระบวนการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ของนิสิต

การกำหนดระบบและกลไกการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ เกิดขึ้นเพื่อแสดงหลักฐานยืนยันหรือสนับสนุนว่านิสิตและคณาจารย์บัณฑิตทุกคนมีมาตรฐานผลการเรียนรู้ทุกด้านเป็นไปตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาเอก สาขาวิชาปรัชญาเป็นอย่างน้อย

๒.๑. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ขณะนิสิตยังไม่สำเร็จการศึกษา

การทวนสอบในทุกรายวิชา ทั้งทางทฤษฎี การปฏิบัติการวิจัย การสัมมนา การทำวิทยานิพนธ์ จะต้องสอดคล้องกับกลยุทธ์การประเมินผลการเรียนรู้โดยให้เป็นความรับผิดชอบของอาจารย์ผู้สอนในการออกข้อสอบหรือกำหนดกลไกและกระบวนการสอบ และมีการประเมินแผนการสอนสัมพันธ์กับการประเมินข้อสอบ การประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการสอนจากผลการสอบ โดยคณะกรรมการประจำหลักสูตร และ/หรือ คณะกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิทั้งจากภายในและภายนอกสถาบัน รวมถึงการประเมินอาจารย์ และการประเมินผลการเรียนการสอนโดยนิสิตเอง ส่วนการทวนสอบในระดับหลักสูตร ให้มีระบบประกันคุณภาพภายในของสาขาวิชาปรัชญาเอง ระบบประกันคุณภาพภายในระดับคณะ และระบบประกันคุณภาพภายในระดับสถาบัน เพื่อดำเนินการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้และรายงานผล

๒.๒. การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา

การทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้หลังจากนิสิตสำเร็จการศึกษา เน้นการทำวิจัยสัมฤทธิ์ผลของการประกอบอาชีพหรือการศึกษาต่อของคณาจารย์บัณฑิต โดยทำการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แล้วนำผลที่ได้มาเป็นข้อมูลในการประเมินคุณภาพของหลักสูตร การพัฒนาหรือปรับปรุงหลักสูตร และกระบวนการเรียนการสอน โดยมีหัวข้อการทวนสอบมาตรฐานผลการเรียนรู้ ดังต่อไปนี้

๒.๒.๑ สภาวะการได้งานทำหรือศึกษาต่อของคณาจารย์บัณฑิต ประเมินจากการได้งานทำหรือศึกษาต่อตรงตามสาขาหรือในสาขาที่เกี่ยวข้อง และระยะเวลาในการหางาน โดยทำการประเมินจากคณาจารย์บัณฑิตแต่ละรุ่นที่สำเร็จการศึกษา

๒.๒.๒ ตำแหน่งงานและความก้าวหน้าในสายงานของคณาจารย์บัณฑิต

๒.๒.๓ ความพึงพอใจของคณาจารย์บัณฑิต ต่อความรู้ความสามารถที่ได้เรียนรู้จากหลักสูตร ที่ใช้ในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อพร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอข้อคิดเห็นในการปรับปรุงหลักสูตรให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๒.๒.๔ ความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิตหรือนายจ้าง พร้อมกับเปิดโอกาสให้มีการเสนอแนะต่อสิ่งที่คาดหวังหรือต้องการจากหลักสูตรในการนำไปใช้ในการปฏิบัติงานในสถานประกอบการ

๒.๒.๕ ความพึงพอใจของสถาบันการศึกษาอื่น ซึ่งรับบัณฑิตที่สำเร็จจากหลักสูตรเข้าศึกษาต่อเพื่อปริญญาที่สูงขึ้น โดยประเมินทางด้านความรู้ ความพร้อม และคุณสมบัติอื่นๆ

๒.๒.๖ ความเห็นและข้อเสนอแนะจากอาจารย์พิเศษและผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ต่อผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของดุขภูมิตที่สำเร็จการศึกษา กระบวนการพัฒนาการเรียนรู้ องค์ความรู้ และการปรับปรุงหลักสูตร ให้มีความเหมาะสมกับสถานการณ์ทางการศึกษา และสังคมในปัจจุบันมากยิ่งขึ้น

๒.๒.๗ ผลงานของนิสิตและดุขภูมินิพนธ์ที่สามารถวัดเป็นรูปธรรมได้ เช่น

- (๑) จำนวนผลงานวิจัยที่เผยแพร่
- (๒) จำนวนสิทธิบัตร
- (๓) จำนวนกิจกรรมเพื่อสังคมและประเทศชาติ
- (๔) จำนวนกิจกรรมอาสาสมัครในองค์กรที่ทำประโยชน์เพื่อสังคม

๓. เกณฑ์การสำเร็จการศึกษาของหลักสูตร

การสำเร็จการศึกษาของนิสิตในหลักสูตรพุทธศาสตรดุขภูมิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นไปตามข้อบังคับ ประกาศ ระเบียบ และเกณฑ์ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย และประกาศกระทรวงศึกษาธิการว่าด้วยเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘

๓.๑ แบบ ๑.๑

- ๑) ผ่านการศึกษาทุกรายวิชาตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
- ๒) ผ่านการนำเสนอบทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือ และสารนิพนธ์ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
- ๓) สอบผ่านการวัดความรู้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอีก ๑ ภาษา
- ๔) ต้องผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ๕) สอบผ่านดุขภูมินิพนธ์ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
- ๖) ผลงานทางวิชาการที่เป็นส่วนหนึ่งของดุขภูมินิพนธ์ ได้รับการตีพิมพ์ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๓.๒ แบบ ๒.๑

- ๑) ผ่านการศึกษาทุกรายวิชาตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
- ๒) ผ่านการนำเสนอบทความวิชาการ บทวิจารณ์หนังสือ และสารนิพนธ์ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
- ๓) สอบผ่านการวัดความรู้ภาษาอังกฤษและภาษาต่างประเทศอีก ๑ ภาษา
- ๔) ต้องผ่านการปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด
- ๕) สอบผ่านดุขภูมินิพนธ์ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด
- ๖) ผลงานทางวิชาการที่เป็นส่วนหนึ่งของดุขภูมินิพนธ์ ได้รับการตีพิมพ์ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

หมวดที่ ๖

การพัฒนาคณาจารย์และบุคลากร

๑. การเตรียมการสำหรับอาจารย์ใหม่

มีการปฐมนิเทศแนะแนวอาจารย์ใหม่ ให้มีความรู้และเข้าใจ ในนโยบายของสถาบันอุดมศึกษา และหลักสูตรที่เปิดสอน โดยสาระประกอบด้วย

๑.๑ บทบาทหน้าที่ของอาจารย์ในพันธกิจของสถาบัน

๑.๒ สิทธิผลประโยชน์ของอาจารย์และกฎระเบียบต่างๆ

๑.๓ หลักสูตร การจัดการเรียนการสอน และกิจกรรมเสริมหลักสูตร และมีอาจารย์ ผู้ทรงคุณวุฒิ เฉพาะด้าน เป็นผู้ให้คำปรึกษา และข้อเสนอแนะ ที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ของอาจารย์ โดยมีการประเมินและติดตามความก้าวหน้าในการปฏิบัติงานของอาจารย์ใหม่

๒. การพัฒนาความรู้และทักษะให้แก่คณาจารย์

๒.๑ การพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล

- ส่งเสริมให้อาจารย์เข้าร่วมอบรมเชิงปฏิบัติการ เกี่ยวกับจัดการเรียนการสอน การวัดผลประเมินผล การใช้เทคโนโลยี เพื่อการจัดการเรียนการสอน และประเมินผล อย่างมีประสิทธิภาพ

- ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทางวิชาการ ในลักษณะต่างๆ เช่น แลกเปลี่ยนอาจารย์ผู้สอน การจัดทำตำรา บทความวิชาการ งานวิจัย หรือผลงานทางวิชาการร่วมกับภาคีเครือข่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศ

๒.๒ การพัฒนาวิชาการและวิชาชีพด้านอื่น ๆ

- ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีการเพิ่มพูนความรู้ สร้างสมประสบการณ์ในงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาวิชาที่รับผิดชอบ เพื่อส่งเสริมการสอนและการทำวิจัยอย่างต่อเนื่อง โดยสนับสนุนการฝึกอบรม ศึกษาดูงานทางวิชาการ การประชุมทางวิชาการทั้งในประเทศและต่างประเทศ

- ส่งเสริมให้อาจารย์ได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมบริการวิชาการแก่ชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาความรู้ และคุณธรรม

- ส่งเสริมให้อาจารย์พัฒนา ผลงานทางวิชาการ ตำแหน่งทางวิชาการ และสร้างสรรค์ ผลงานทางวิชาการ ในรูปแบบต่าง ๆ

หมวดที่ ๗

การประกันคุณภาพหลักสูตร

๑. การกำกับมาตรฐาน

มีการบริหารหลักสูตรโดยคณะกรรมการบริหารหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตร และอาจารย์ประจำหลักสูตร ร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ปฏิบัติตามแนวทาง ติดตามผลการดำเนินงาน และปรับปรุงแก้ไขการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรที่ประกาศใช้ และกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ หรือมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชาตลอดระยะเวลาที่มีการจัดการเรียนการสอนในหลักสูตรดังกล่าวทุกประการ

๒. บัณฑิต

๒.๑ มีการประเมินความพึงพอใจของผู้ใช้บัณฑิต เพื่อวัดผลและควบคุมคุณภาพบัณฑิตให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ

๒.๒ มีการส่งเสริม พัฒนา ควบคุมและกำกับติดตามให้ผลงานนิสิตหรือผู้สำเร็จการศึกษาได้รับการตีพิมพ์หรือเผยแพร่ผลงานวิชาการในวารสาร หรือการประชุมทางวิชาการที่มีมาตรฐานตามเกณฑ์อุดมศึกษา

๒.๓ ผลงานของนิสิตหรือบัณฑิต ได้รับการประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาสังคม

๓. นิสิต

๓.๑ การรับนิสิตและการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าศึกษามีการพิจารณาจากที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ในการเตรียมความพร้อมสำหรับนิสิตชั้นปีที่ ๑ ที่ไม่มีพื้นฐานความรู้ทางปรัชญาโดยให้นิสิตได้ศึกษาหนังสือและเอกสารความรู้เบื้องต้นทางปรัชญาด้วยตนเอง ซึ่งทางหลักสูตรได้จัดหาให้

๓.๒ มีการควบคุมดูแลการให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการทำวิทยานิพนธ์และการค้นคว้าอิสระ โดยคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสมและเชี่ยวชาญในการทำวิทยานิพนธ์หัวข้อนั้นๆมาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษา มีการวางแผนระยะเวลาเพื่อให้นิสิตสำเร็จการศึกษาได้ภายในระยะเวลา ๒ ปีการศึกษา

๓.๓ มีกระบวนการทำงาน และแสดงผลการดำเนินงานเกี่ยวกับการคงอยู่ของนิสิต การสำเร็จการศึกษา ความพึงพอใจและผลการจัดการข้อร้องเรียนของนิสิต หลักสูตรจัดทำแฟ้มประวัติของนิสิตทุกรูป/คนเพื่อติดตามความก้าวหน้าในการศึกษา การทำวิจัย และเมื่อมีข้อร้องเรียนจากนิสิตอาจารย์ที่ปรึกษาจะนำเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อพิจารณาให้ความเห็น และเพื่อดำเนินการต่อไป นอกจากนี้ คณะกรรมการบริหารหลักสูตรจะจัดทำแบบสำรวจความพึงพอใจต่อหลักสูตรของนิสิตทุกชั้นปี เพื่อนำมาเป็นข้อมูลเข้าที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรและพิจารณาดำเนินการต่อไป

๔. อาจารย์

๔.๑ มีการบริหารและพัฒนาอาจารย์ตั้งแต่ระบบการรับอาจารย์ใหม่ ในการพิจารณาแต่งตั้งอาจารย์ของหลักสูตรจะมอบให้เป็นที่ของสภามหาวิทยาลัยเป็นผู้มีอำนาจเด็ดขาด

๔.๒ มีกลไกการคัดเลือกอาจารย์ที่เหมาะสม โปร่งใส ซึ่งยึดตามแนวทางของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยโดยเฉพาะ

๔.๓ อาจารย์ในหลักสูตรมีคุณสมบัติที่เหมาะสมและเพียงพอ มีความรู้ความเชี่ยวชาญทางสาขาวิชาที่ตนรับผิดชอบ และมีความก้าวหน้าในการผลิตผลงานทางวิชาการอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมสนับสนุนอาจารย์เพื่อพัฒนาความเชี่ยวชาญ พร้อมทั้งยังมีระบบสนับสนุนให้อาจารย์ก้าวสู่ตำแหน่งทางวิชาการและการทำวิจัย ทั้งมีส่วนในการสนับสนุนเพื่อให้อาจารย์ได้มีโอกาสในการขอทุนวิจัยจากภายนอกสถาบัน

๕.หลักสูตร การเรียนการสอน และการประเมินผู้เรียน

๕.๑ มีการออกแบบหลักสูตรโดยให้นิสิตได้ศึกษาหาความรู้ด้วยตนเองก่อนเข้าศึกษา ซึ่งใช้หนังสือและเอกสารความรู้เบื้องต้นทางปรัชญาที่หลักสูตรจัดให้ ประกอบด้วยเนื้อหาสาระที่เหมาะสมและมีแบบทดสอบก่อนเรียนและหลังเรียน ให้นิสิตมีการเตรียมความพร้อมของตนเองก่อนเข้าศึกษาในวันเปิดภาคการศึกษา นอกจากนี้คณะกรรมการบริหารหลักสูตรซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตรได้มีการควบคุมกำกับการจัดทำรายวิชาต่างๆ ให้มีเนื้อหาที่ทันสมัย พร้อมทั้งนำส่วนของการสำรวจความพึงพอใจ และจากการสนทนากลุ่มกับศิษย์เก่ามาเป็นข้อมูลในการปรับเนื้อหาวิชา

๕.๒ มีการวางระบบผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรายวิชา โดยการพิจารณาจากความเชี่ยวชาญและการทำงานวิจัยของอาจารย์ มีการกำกับให้อาจารย์สอนมีความรับผิดชอบต่อวิชาที่สอนและให้สอนในรายวิชาที่สอดคล้องกับความเชี่ยวชาญของอาจารย์

๕.๓ มีการประเมินผู้เรียน โดยกำกับให้ประเมินตามสภาพจริง มีวิธีการประเมินที่หลากหลาย ซึ่งหลักสูตรนี้มีการประเมินตามระบบของมหาวิทยาลัย และประเมินจากการเขียนผลงานจากรายวิชาต่างๆ

๕.๔ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเน้นการจัดการเรียนการสอนที่ให้นิสิตผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

๕.๕ มีการดำเนินงานหลักสูตรตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ

๖.สิ่งสนับสนุนการเรียนรู้

๖.๑ มีระบบการดำเนินงานของภาควิชา คณะสถาบัน เพื่อความพร้อมของสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ ทั้งความพร้อมทางกายภาพ ความพร้อมของอุปกรณ์เทคโนโลยีและสิ่งอำนวยความสะดวก หรือทรัพยากรที่เอื้อต่อการเรียนรู้ โดยการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการบริหารหลักสูตร ซึ่งประกอบด้วยอาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรและอาจารย์ประจำหลักสูตร

๖.๒ มีจำนวนสิ่งสนับสนุนการเรียนรู้ที่เพียงพอและเหมาะสมต่อการจัดการเรียนการสอน ซึ่งสามารถใช้อุปกรณ์และสื่อต่างๆจากห้องสมุดส่วนกลางและคณะ

๖.๓ มีการดำเนินการปรับปรุงสนับสนุนการเรียนรู้ โดยพิจารณาจากผลการประเมินความพึงพอใจของนิสิตและอาจารย์ ซึ่งเป็นผลที่ได้จากการสำรวจมาแล้วนำเข้าสู่ที่ประชุมคณะกรรมการบริหารหลักสูตรเพื่อพิจารณาผลประเมินความพึงพอใจและวางแผนร่วมกัน

๗. ตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงาน

ผลการดำเนินการบรรลุตามเป้าหมายตัวบ่งชี้ทั้งหมดอยู่ในเกณฑ์ดีต่อเนื่อง ๒ ปี การศึกษาเพื่อติดตามการดำเนินการตาม TQF ต่อไป ทั้งนี้เกณฑ์การประเมินผ่าน คือ มีการดำเนินงานตามข้อ ๑-๕ และอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ ของตัวชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในแต่ละปี

ดัชนีบ่งชี้ผลการดำเนินงาน	ปีที่ ๑	ปีที่ ๒	ปีที่ ๓	ปีที่ ๔
๑. อาจารย์ผู้รับผิดชอบหลักสูตรอย่างน้อยร้อยละ ๘๐ มีส่วนร่วมในการประชุมเพื่อวางแผน ติดตาม และทบทวนการดำเนินงานหลักสูตร	X	X	X	x
๒. มีรายละเอียดของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๒ ที่สอดคล้องกับมาตรฐานคุณวุฒิสาขาวิชา/สาขาวิชา	X	X	X	x
๓. มีรายละเอียดของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๓ และ มคอ.๔ อย่างน้อยก่อนการเปิดสอนในแต่ละภาคการศึกษาให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	x
๔. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของรายวิชา และประสบการณ์ภาคสนาม (ถ้ามี) ตามแบบ มคอ.๕ & ๖ ภายใน ๓๐ วัน หลังสิ้นสุดภาคการศึกษาที่เปิดสอนให้ครบทุกรายวิชา	X	X	X	x
๕. จัดทำรายงานผลการดำเนินการของหลักสูตร ตามแบบ มคอ.๗ ภายใน ๖๐ วัน หลังสิ้นสุดปีการศึกษา	X	X	X	x
๖. มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ของนิสิตตามมาตรฐานผลการเรียนรู้ ที่กำหนดใน มคอ.๓ & ๔ (ถ้ามี) อย่างน้อยร้อยละ ๒๕ ของรายวิชาที่เปิดสอนในแต่ละปีการศึกษา	X	X	X	X
๗. มีการพัฒนา/ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอน กลยุทธ์การสอน หรือ การประเมินผลการเรียนรู้ จากผลการประเมินการดำเนินงานที่รายงานใน มคอ.๗ ปีที่แล้ว		X	X	X
๘. อาจารย์ใหม่ (ถ้ามี) ทุกคน ได้รับการปฐมนิเทศหรือคำแนะนำด้านการจัดการเรียนการสอน	X	X	X	x
๙. อาจารย์ประจำหลักสูตรทุกคนได้รับการพัฒนาทางวิชาการ และ/หรือ วิชาชีพ อย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง	X	X	X	x
๑๐. จำนวนบุคลากรสนับสนุนการเรียนการสอน (ถ้ามี) ได้รับการพัฒนา วิชาการ และ/หรือวิชาชีพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๕๐ ต่อปี	X	X	X	x
๑๑. ระดับความพึงพอใจของนิสิตปีสุดท้าย/ศิษย์บัณฑิตใหม่ที่มีต่อคุณภาพหลักสูตร เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนน ๕.๐			X	x
๑๒. ระดับความพึงพอใจของผู้ใช้ศิษย์บัณฑิตใหม่ที่มีต่อบัณฑิตใหม่ เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ๓.๕ จากคะแนนเต็ม ๕.๐				x

หมวดที่ ๘

การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของหลักสูตร

๑. การประเมินประสิทธิผลของการสอน

๑.๑. การประเมินกลยุทธ์การสอน

กระบวนการที่จะใช้ในการประเมินและปรับปรุงยุทธศาสตร์ที่วางแผนไว้เพื่อพัฒนาการเรียนการสอน นั้น พิจารณาจากตัวนิสิต โดยอาจารย์ผู้สอนจะต้องประเมินผู้เรียนในทุกๆ หัวข้อ ว่ามีความเข้าใจหรือไม่โดย อาจประเมินจากการทดสอบย่อยการสังเกตพฤติกรรมของนิสิตการอภิปรายโต้ตอบจากนิสิตการตอบคำถามของนิสิตในชั้นเรียนซึ่งเมื่อรวบรวมข้อมูลจากที่กล่าวข้างต้นแล้วก็ควรจะประเมินเบื้องต้นได้ว่าผู้เรียนมีความเข้าใจหรือไม่หากวิธีการที่ใช้ไม่สามารถทำให้นิสิตเข้าใจได้ก็จะต้องมีการปรับเปลี่ยนวิธีสอน การทดสอบกลางภาคเรียนและปลายภาคเรียนจะสามารถชี้ได้ว่านิสิตมีความเข้าใจหรือไม่ในเนื้อหาที่ได้สอนไปหากพบว่ามีปัญหาที่จะต้องมีการดำเนินการวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอนในโอกาสต่อไป

๑.๒. การประเมินทักษะของอาจารย์ในการใช้แผนกลยุทธ์การสอน

ให้นิสิตได้มีการประเมินผลการสอนของอาจารย์ในทุกด้านทั้งด้านทักษะกลยุทธ์การสอนการตรงต่อเวลาการชี้แจงเป้าหมายวัตถุประสงค์รายวิชาชี้แจงเกณฑ์การประเมินผลรายวิชาและการใช้สื่อการสอนในทุกรายวิชา

๒. การประเมินหลักสูตรในภาพรวม

๒.๑ ประเมินจากนิสิตและศิษย์เก่า

ดำเนินการประเมินจากนิสิต โดยติดตามจากผลการทำดัชนีชี้วัดซึ่งอาจารย์สามารถประเมินผลการทำงานได้ตั้งแต่เริ่มต้นกระบวนการจนถึงขั้นตอนการนำเสนอเป็นรายบุคคล และสำหรับศิษย์เก่านั้นจะประเมินโดยใช้แบบสอบถามหรืออาจจะจัดประชุมศิษย์เก่าตามโอกาสที่เหมาะสม

๒.๒ ประเมินจากนายจ้างหรือสถานประกอบการ

ดำเนินการโดยการสัมภาษณ์จากสถานประกอบการ หรือใช้วิธีการส่งแบบสอบถามไปยังผู้ใช้บัณฑิต

๒.๓ ประเมินโดยผู้ทรงคุณวุฒิหรือที่ปรึกษา

ดำเนินการโดยเชิญผู้ทรงคุณวุฒิมาให้ความเห็นหรือจากข้อมูลในรายงานผลการดำเนินงานหลักสูตรหรือจากรายงานของการประเมินผลการประเมินคุณภาพการศึกษาภายใน

๓. การประเมินผลการดำเนินงานตามที่กำหนดในรายละเอียดหลักสูตร

ให้ประเมินตามตัวบ่งชี้ผลการดำเนินงานที่ระบุไว้ในหมวด๗ข้อ๗โดยคณะกรรมการประเมินอย่างน้อย ๓คนซึ่งต้องประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชาเดียวกันอย่างน้อย๑คน (ควรเป็นคณะกรรมการประเมินชุดเดียวกับการประกันคุณภาพภายใน)

๔. การทบทวนผลการประเมินและวางแผนปรับปรุง

จากการรวบรวมข้อมูลการประเมินทั้งหมดจะทำให้ทราบปัญหาของการบริหารหลักสูตรทั้งในภาพรวมและในแต่ละรายวิชากรณีพบปัญหาในรายวิชาก็สามารถที่จะดำเนินการปรับปรุงรายวิชานั้นๆได้ทันที ซึ่งก็จะเป็นการปรับปรุงย่อยในการปรับปรุงย่อยนั้นควรทำให้ตลอดเวลาที่พบปัญหา สำหรับหลักสูตรทั้งฉบับนั้นจะกระทำทุก๕ปีทั้งนี้เพื่อให้หลักสูตรมีความทันสมัยและสอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้บัณฑิตอยู่เสมอ

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
คำอธิบายรายวิชาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

คำอธิบายรายวิชา

แผนการศึกษา แบบ ๑.๑

๑. หมวดวิชาบังคับ

๑.๑. วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๙ หน่วยกิต

๘๐๒ ๑๐๑ การเขียนงานทางปรัชญา ๑ (๓) (๓-๐-๙)

Philosophical Writing I

ใหนิสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญา โดยให้อยู่ในการควบคุมดูแลของอาจารย์ประจำ

วิชา

๘๐๒ ๒๐๒ การเขียนงานทางปรัชญา ๒ (๓) (๓-๐-๙)

Philosophical Writing II

ใหนิสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญาและฝึกเขียนดุชฎินิพนธ์ โดยให้อยู่ในการ ควบคุมดูแล

และของอาจารย์ประจำวิชา

๘๐๒ ๒๐๓ วิปัสสนากรรมฐาน** (๓) (๑-๔-๖)

Insight Meditation

ศึกษาหลักการ วิธีการและจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติสมถกรรมฐานและวิปัสสนา

กรรมฐานตามคัมภีร์พระพุทธศาสนาและหรือสำนักปฏิบัติธรรมในสังคมไทย และต้องปฏิบัติวิปัสสนา

กรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๒. หมวดวิชาเลือก

๒.๑ วิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๑๒ หน่วยกิต

ให้เลือก ๔ รายวิชาจาก ๖ กลุ่มแบบ ๒.๑

ดุชฎินิพนธ์

๘๐๒ ๔๐๐ ดุชฎินิพนธ์ ๕๔ หน่วยกิต

Dissertation

นิสิตต้องเสนอดุชฎินิพนธ์ และบทความวิชาการ ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

๓.๑.๕ แผนการศึกษา แบบ ๒.๑

๑. หมวดวิชาบังคับ

๑.๑ วิชาบังคับนับหน่วยกิต จำนวน ๖ หน่วยกิต

๘๐๒ ๑๐๑ การเขียนงานทางปรัชญา ๑ ๓ (๓-๐-๙)

Philosophical Writing I

ใหนิสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญา โดยให้อยู่ในการควบคุมดูแลและของอาจารย์ประจำวิชา

๘๐๒ ๒๐๒ การเขียนงานทางปรัชญา ๒ ๓ (๓-๐-๙)

Philosophical Writing II

ใหนิสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญาและฝึกเขียนดุชฎินิพนธ์ โดยให้อยู่ในการ ควบคุมดูแลและของ
อาจารย์ประจำวิชา

๑.๒ วิชาบังคับไม่นับหน่วยกิต จำนวน ๓ หน่วยกิต

๘๐๒ ๒๐๓ วิปัสสนากรรมฐาน** (๓) (๑-๔-๖)

Insight Meditation

ศึกษาหลักการ วิธีการและจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติสมถกรรมฐานและวิปัสสนากรรมฐานตามคัมภีร์พระพุทธศาสนาและหรือสำนักปฏิบัติธรรมในสังคมไทย และต้องปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

หมายเหตุ รายวิชา (**) เป็นวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต นิสิตจะต้องศึกษาและฝึกภาคปฏิบัติตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัย

๒. หมวดวิชาเอก

๒.๑ วิชาเอกลบหน่วยกิต จำนวน ๖ หน่วยกิต

๘๐๒ ๑๐๔ สัมมนาปรัชญาตะวันออก ๓ (๓-๐-๙)

Seminar on Eastern Philosophy

อาจารย์และนิสิตรวมกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้อง เรื่อง อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ในปรัชญาตะวันตก โดยนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องรายวิชา ๑ เรื่อง และนำเสนองานทางวิชาการตามรูปแบบที่กำหนด

๘๐๒ ๑๐๕ สัมมนาปรัชญาตะวันตก ๓ (๓-๐-๙)

Seminar on Western Philosophy

อาจารย์และนิสิตรวมกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ในปรัชญาตะวันออก โดยนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องรายวิชา ๑ เรื่อง และนำเสนองานทางวิชาการตามรูปแบบที่กำหนด

๓. หมวดวิชาเลือก (Selected Courses) ไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต นับหน่วยกิต ๖ และไม่นับหน่วยกิต ๖ รวม ๑๒ หน่วยกิต (จำนวน ๔ วิชา)

กลุ่ม ๑: พุทธปรัชญา (Buddhist Philosophy)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๒๐๖ พุทธปรัชญา อภิปรัชญา และญาณวิทยา ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy, Metaphysics, and Epistemology

ความเป็นจริงในพุทธปรัชญา ความจริงในพุทธปรัชญา พุทธปรัชญากับทวินิยม พุทธปรัชญากับสสารนิยม พุทธปรัชญากับประสบการณ์นิยม พุทธปรัชญากับเหตุผลนิยม

๘๐๒ ๒๐๗ พุทธปรัชญากับปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy and Social and Political Philosophy

รัฐในพุทธปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและประชาชนในพุทธปรัชญา พุทธปรัชญากับเสรีนิยม พุทธปรัชญากับสังคมนิยม ความยุติธรรม เสรีภาพและสิทธิในพุทธปรัชญา

๘๐๒ ๒๐๘ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy and Environmental Ethics

มนุษย์และโลกในพุทธปรัชญา ความรับผิดชอบทางจริยธรรมของมนุษย์ต่อโลก มนุษย์และสัตว์ มนุษย์และพืช มนุษย์และการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติ

๘๐๒ ๒๐๙ พุทธปรัชญากับประชาธิปไตย ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy and Democracy

ประชาธิปไตยคืออะไร ข้อดีและข้อเสียของประชาธิปไตย ประชาธิปไตยกับเสรีนิยม
การวิจารณ์ประชาธิปไตยจากมุมมองของพุทธปรัชญา

๘๐๒ ๒๑๐ พุทธปรัชญากับวิทยาศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy and Science

วิทยาศาสตร์คืออะไร ข้อดีและข้อเสียของวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับ
ประสบการณ์นิยม การวิจารณ์วิทยาศาสตร์จากมุมมองของพุทธปรัชญา

๘๐๒ ๒๑๑ เรื่องคัดสรรในพุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)

Selected Topics in Buddhist Philosophy

เรื่องที่คัดสรรจากพุทธปรัชญา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้
หรือหมวดอื่น

๘๐๒ ๒๑๒ สัมมนาพุทธปรัชญากับสุขภาพ ๓ (๓-๐-๙)

Seminar on Buddhist Philosophy and Healthiness

ศึกษาแนวคิด พุทธปรัชญา เกี่ยวกับสุขภาพ และประยุกต์ใช้ในบริบทสังคม

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๔๑๓ พุทธปรัชญากับปรัชญาอินเดีย ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy and Indian Philosophy

ปรัชญาฮินดู ปรัชญาเซน ปรัชญาจรวาก การวิจารณ์ปรัชญาอินเดียจากมุมมองของ
พุทธปรัชญา

๘๐๒ ๔๑๔ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)

Buddhist Philosophy and Ethics

ความดีและความชั่วในพุทธจริยศาสตร์ หลักการตัดสินความดีความชั่วในพุทธจริย
ศาสตร์ พุทธจริยศาสตร์กับแนวคิดว่าด้วยชีวิตที่ดี พุทธจริยศาสตร์กับจริยศาสตร์ของคานต์ พุทธจริย
ศาสตร์กับจริยศาสตร์แบบประโยชน์นิยม

๘๐๒ ๔๑๕ สัมมนาพุทธปรัชญากับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๙)

Seminar Buddhist in Philosophical Problem
and Contemporary Society

สัมมนาเรื่อง กรรม อริยสัจ ๔ ชั้นธ ๕ ไตรลักษณ์ ปฏิจจสมุปบาท ความเชื่อเรื่อง
นรก สวรรค์ วิญญาณ ในสังคมปัจจุบัน

กลุ่ม ๒: ปรัชญาสังคมและการเมือง (Social and Political Philosophy)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๒๑๖ ปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙)

Social and Political Philosophy

รัฐคืออะไร เสรีนิยม สังคมนิยม อนาธิปไตยนิยม เสรีภาพนิยม สิทธิ เสรีภาพ และ
ความยุติธรรม

๘๐๒ ๒๑๗	ความยุติธรรม Justice อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความยุติธรรม	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๑๘	เสรีภาพ Freedom อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเสรีภาพ	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๑๙	ความเสมอภาค Equality อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความเสมอภาค	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๒๐	ประชาธิปไตย Democracy อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องประชาธิปไตย	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๒๑	สังคมนิยม Socialism อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องสังคมนิยม เน้นหนังสือสังคมนิยมของคาร์ล มาร์กซ์	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๒๒	อนาธิปไตย Anarchism อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องอนาธิปไตยทางสังคมและการเมือง	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๒๓	ปรัชญาทหาร Military Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางปรัชญาและจริยศาสตร์ว่าด้วย อำนาจทางทหาร ทหารกับประชาธิปไตย ความรับผิดชอบของทหารต่อประเทศของตนและโลก ทหาร กับแนวคิดเรื่องความชั่วร้ายที่จำต้องกระทำ	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๒๔	นิติปรัชญา Philosophy of Law อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับนิติปรัชญา เน้นนิติปรัชญาสำนักกฎหมายธรรมชาติ และนิติปรัชญาสำนักกฎหมายบ้านเมือง	๓ (๓-๐-๙)
(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)		
๘๐๒ ๔๒๕	ประชาธิปไตย คนรวย คนจน และความสมดุล Democracy, the Rich, the Poor, and the Balance อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับประชาธิปไตย คนรวย คนจน และความพยายามที่จะ สร้างความสมดุลทางการเมืองระหว่างคนรวยและคนจนในระดับประเทศและระดับโลก	๓ (๓-๐-๙)

- ๘๐๒ ๔๒๖ ปรัชญาการศึกษา ๓ (๓-๐-๙)
 Philosophy of Education
 อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา
- ๘๐๒ ๔๒๗ เรื่องคัดสรรในปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙)
 Selected Topics in Social and Political Philosophy
 เรื่องที่คัดสรรจากปรัชญาสังคมและการเมือง ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชา
 อื่น ในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น

กลุ่ม ๓: จริยศาสตร์ (Ethics)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

- ๘๐๒ ๒๒๘ จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๙)
 Environmental Ethics
 อ่านงานเขียนที่สำคัญในทางจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม
- ๘๐๒ ๒๒๙ จริยศาสตร์การแพทย์ ๓ (๓-๐-๙)
 Medical Ethics
 อ่านงานเขียนที่สำคัญในทางจริยศาสตร์การแพทย์
- ๘๐๒ ๒๓๐ จริยศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ ๓ (๓-๐-๙)
 Sexual Ethics
 อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับจริยศาสตร์อันเนื่องกับเรื่องเพศ
- ๘๐๒ ๒๓๑ จริยศาสตร์เกี่ยวกับกฎหมาย ๓ (๓-๐-๙)
 Legal Ethics
 อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากกฎหมาย และบุคคลที่
 เกี่ยวข้องกับการสร้างและใช้กฎหมาย ตลอดจนทัศนคติทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อ
 แก้ปัญหาเหล่านี้

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

- ๘๐๒ ๔๓๒ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)
 Science, Technology, and Ethics
 อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากวิทยาศาสตร์ และ
 เทคโนโลยี และทัศนคติทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้
- ๘๐๒ ๔๓๓ จริยศาสตร์เกี่ยวกับการเมือง ๓ (๓-๐-๙)
 Political Ethics
 อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากอำนาจของทหารและ
 ตำรวจ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจทางทหารและตำรวจ ตลอดจนทัศนคติทางปรัชญาและจ
 ริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้

- ๘๐๒ ๔๓๔ เรื่องคัดสรรในจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)
Selected Topics in Ethics
เรื่องที่คัดสรรจากจริยศาสตร์ ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้และ
หมวดอื่น
- กลุ่ม ๔: สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)**
(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)
- ๘๐๒ ๒๓๕ สุนทรียศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)
Aesthetics
อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์
- ๘๐๒ ๒๓๖ ปรัชญา กับดนตรี ๓ (๓-๐-๙)
Philosophy and Music
อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา กับดนตรี
- ๘๐๒ ๒๓๗ ปรัชญา กับภาพยนตร์ ๓ (๓-๐-๙)
Philosophy and Movie
อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา กับภาพยนตร์
- ๘๐๒ ๒๓๘ ปรัชญา กับสื่อกระตุ้นกามารมณ์ ๓ (๓-๐-๙)
Philosophy and Pornography
อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา กับสื่อกระตุ้นกามารมณ์
- (รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)**
- ๘๐๒ ๔๓๙ ปรัชญา กับวรรณคดี ๓ (๓-๐-๙)
Philosophy and Literature
อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญา กับวรรณคดี
- ๘๐๒ ๔๔๐ ปรัชญา ในงานเขียนของนักเรียนที่เลือกมาศึกษา ๓ (๓-๐-๙)
Philosophy in the Writings of the Selected Writers
อ่านงานเขียนของนักเรียนที่เลือกมาศึกษาพร้อมวิเคราะห์งานเขียนเหล่านี้จากแง่มุม
ทางปรัชญา
- ๘๐๒ ๔๔๑ เรื่องคัดสรรในสุนทรียศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)
Selected Topics in Aesthetics
เรื่องที่คัดสรรจากสุนทรียศาสตร์ ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้
หรือหมวดอื่น

กลุ่ม ๕: ปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา (Philosophy of Science, Mathematics, and Logic)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๒๔๒	ปรัชญาวิทยาศาสตร์ Philosophy of Science อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาวิทยาศาสตร์	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๔๓	ปรัชญาคณิตศาสตร์ Philosophy of Mathematics อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาคณิตศาสตร์	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๔๔	ปรัชญาตรรกวิทยา Philosophy of Logic อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาตรรกวิทยา	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๔๕	ปรัชญากับชีววิทยา Philosophy and Biology อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาและชีววิทยา	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๔๖	ศาสนากับวิทยาศาสตร์ Religion and Science อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวิทยาศาสตร์	๓ (๓-๐-๙)

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๔๔๗	ปรัชญาในงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เลือกมาศึกษา Philosophy in the Works of the Selected Scientists อ่านงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เลือกมาศึกษาพร้อมวิเคราะห์งานเหล่านี้จากแง่มุมทางปรัชญา	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๔๘	เวลา อวกาศ มนุษย์ และโลก Space, Time, Man, and the World อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเวลา อวกาศ และความสัมพันธ์ระหว่างเวลา และอวกาศกับชีวิตมนุษย์และโลก	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๔๙	เรื่องคัดสรรในปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา Selected Topics in Philosophy of Science, Mathematics, and Logic เรื่องที่คัดสรรจากปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น	๓ (๓-๐-๙)

กลุ่ม ๖: ประวัติปรัชญา (History of Philosophy)

(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)

๘๐๒ ๒๕๐	ปรัชญากรีก Greek Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญากรีก	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๑	ปรัชญาอินเดีย Indian Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาอินเดีย	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๒	ปรัชญาจีน Chinese Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาจีน	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๓	ปรัชญาสมัยกลาง Medieval Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาสมัยกลาง	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๔	ปรัชญาสมัยใหม่ Modern Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาสมัยใหม่	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๕	ปรัชญาภาคพื้นยุโรป Continental Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาภาคพื้นยุโรป	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๖	ปรัชญาศาสนา Philosophy of Religion อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาศาสนา	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๒๕๗	ปรัชญาภาษา Philosophy of Language อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาภาษา	๓ (๓-๐-๙)
๘๐๒ ๔๕๘	สัมมนาปรัชญาและวัฒนธรรม Seminar on Philosophy of culture วิเคราะห์ปรัชญาในฐานะเป็นรากฐานของวัฒนธรรมสากล (International Culture) ประเภทต่าง ๆ ทั้งในมิติที่เป็น Material Culture และ Non-material Culture ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และร่วมสมัย	๓ (๓-๐-๙)

(รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)

- ๘๐๒ ๔๕๙ เรื่องคัศจรรย์ในประวัติปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)
 Selected Topics in the History of Philosophy
 เรื่องที่คัศจรรย์จากประวัติปรัชญา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้
 หรือหมวดอื่น
- ๘๐๒ ๔๖๐ งานของนักปรัชญาที่คัดเลือกมาศึกษา ๓ (๓-๐-๙)
 Works of Selected Philosophy
 อ่านงานของนักปรัชญาที่เลือกมาศึกษาในจารีตทางปรัชญาแบบใดก็ได้ วิชาภักษ์งาน
 เหล่านั้น แล้วเขียนความคิดเห็นทางปรัชญาของตนที่มีต่องานที่เลือกมาศึกษานั้น
- ๘๐๒ ๔๖๑ สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนาร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๙)
 Seminar on Problems of Philosophy of Religions
 สัมมนา ปัญหาเรื่องกรรมกับการเกิดใหม่ ปัญหาเรื่องนิพพาน ปัญหาเรื่องชีวิตหลัง
 ความตาย ปัญหาเรื่องเป้าหมายของชีวิต และปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน

(๖) ดุษฎีนิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต

- ๘๐๒ ๔๐๐ ดุษฎีนิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต
 นิสิตต้องเสนอ ดุษฎีนิพนธ์ และบทความวิชาการ ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ภาคผนวก ข
ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ตารางเปรียบเทียบหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
(หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕)

ชื่อหลักสูตรและชื่อปริญญา		
หลักสูตรปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓)	หลักสูตรปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
รหัสหลักสูตรและชื่อหลักสูตร ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctoral Programme in Philosophy	รหัสหลักสูตรและชื่อหลักสูตร ชื่อหลักสูตรภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ชื่อหลักสูตรภาษาอังกฤษ : Doctoral Programme in Philosophy	เดิม
ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ปรัชญา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Philosophy) ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (ปรัชญา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Philosophy) ชื่อย่อ	ชื่อปริญญาและสาขาวิชา ชื่อเต็มภาษาไทย : พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต (ปรัชญา) ชื่อเต็มภาษาอังกฤษ : Doctor of Philosophy (Philosophy) ชื่อย่อภาษาไทย : พธ.ด. (ปรัชญา) ชื่อย่อภาษาอังกฤษ : Ph.D. (Philosophy) ชื่อย่อ	เดิม

ปรัชญาและวัตถุประสงค์		
หลักสูตรปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓)	หลักสูตรปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๕)	หมายเหตุ
ผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ และมีวิสัยทัศน์กว้างไกล ให้เป็นนักคิด นักวิเคราะห์ นักเขียน นักวิจารณ์ นักวิพากษ์ และนักสังเคราะห์องค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนา โดยเฉพาะพุทธปรัชญา เพื่อพัฒนามนุษย์และสังคม	ผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้มีความเชี่ยวชาญ ทางปรัชญา โดยเฉพาะพุทธปรัชญา สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่เพื่อพัฒนาชีวิตและสังคม	ปรับปรุง แก้ไข
วัตถุประสงค์ ๑.๒.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้มีความใฝ่รู้ ใฝ่สร้างสรรค์ มีวิสัยทัศน์กว้างไกล และเป็นผู้เชี่ยวชาญวิชาการด้านปรัชญา โดยเฉพาะพุทธปรัชญาในคัมภีร์พระพุทธศาสนา ๑.๒.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ วิพากษ์ วิจารณ์ และสังเคราะห์องค์ความรู้ทางปรัชญาและศาสนาเข้ากับศาสตร์สมัยใหม่ได้ ๑.๒.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีความรู้ความสามารถในการศึกษา วิจัย ประยุกต์ และพัฒนาความรู้ทางปรัชญาและศาสนา เพื่อพัฒนาสังคม ๑.๒.๔ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม และเป็นต้นแบบที่ดีงามให้แก่สังคม	วัตถุประสงค์ ๑.๓.๑ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา มีความเชี่ยวชาญ ทางด้านปรัชญา โดยเฉพาะพุทธปรัชญา ๑.๓.๒ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา สามารถสร้างองค์ความรู้ใหม่ ทางปรัชญาและพุทธปรัชญาสู่การพัฒนาชีวิตและสังคม ๑.๓.๓ เพื่อผลิตพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา ให้เป็นผู้นำทางด้านคุณธรรม จริยธรรม	ปรับปรุง แก้ไข

โครงสร้างหลักสูตร						
หลักสูตรปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๓)			หลักสูตรปรับปรุง (พ.ศ. ๒๕๖๕)			หมายเหตุ
หมวดวิชา	ปรับปรุง ๒๕๖๓		หมวดวิชา	ปรับปรุง ๒๕๖๕		
	แบบ (๑.๑)	แบบ (๒.๑)		แบบ (๑.๑)	แบบ (๒.๑)	
๑. หมวดวิชาบังคับ			๑. หมวดวิชาบังคับ			-เพิ่มวิชาเอก นับหน่วยกิต ๖ หน่วยกิต ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่า ด้วยการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘ -ลดวิชาเลือกเหลือ ๖ หน่วยกิต ตามข้อบังคับมหาวิทยาลัย ว่า ด้วยการศึกษาระดับ บัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๘
๑.๑ นับหน่วยกิต		๖	๑.๑ นับหน่วยกิต		๖	
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๙)	(๓)	๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๙)	(๓)	
๒. หมวดวิชาเอก			๒. หมวดวิชาเอก			
๑.๑ นับหน่วยกิต		๓	๒.๑ นับหน่วยกิต		๖	
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๖)	(๓)	๒.๒ ไม่นับหน่วยกิต			
๓. หมวดวิชาเลือก			๓. หมวดวิชาเลือก			
๑.๑ นับหน่วยกิต		๙	๓.๑ นับหน่วยกิต		๖	
๑.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๑๒)	(๓)	๓.๒ ไม่นับหน่วยกิต	(๑๒)	(๖)	
๔. หมวดวิชาพื้นฐาน			๔. หมวดวิชาพื้นฐาน			
๕. คุชฎินิพนธ์	๕๔	๓๖	๕. คุชฎินิพนธ์	๕๔	๓๖	
รวมทั้งสิ้น	๕๔	๕๔	รวมทั้งสิ้น	๕๔	๕๔	

ตารางเปรียบเทียบ

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
๑. หมวดวิชาบังคับ	๑. หมวดวิชาบังคับ	
วิชาบังคับ ๖ หน่วยกิต (แบบนับหน่วยกิต)	วิชาบังคับ (แบบนับหน่วยกิต) (บังคับ ๖ หน่วยกิต)	
๘๐๒ ๑๒๑ อภิปรัชญา (Metaphysics) ๓ (๓-๐-๙) ธรรมชาติของชีวิตมนุษย์และโลก สสารนิยม จิตนิยม ธรรมชาตินิยม การก่อกำเนิดของจักรวาล พระเจ้าและธรรมชาติ เวลาและอวกาศ จุดสิ้นสุดของจักรวาล	๘๐๒ ๑๐๑ การเขียนงานทางปรัชญา ๑ (๓) (๓-๐-๙) Philosophical Writing I ใหนิสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญา โดยให้อยู่ในการควบคุมดูแลของอาจารย์ประจำวิชา	ย้ายจากวิชาเอกมาเป็นวิชาบังคับ
๘๐๒ ๑๒๒ ญาณวิทยา (Epistemology) ๓ (๓-๐-๙) ความรู้และการรับรู้ ประสบการณ์นิยมและเหตุผลนิยม วิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ความแตกต่างระหว่างความรู้กับความเชื่อ ความแน่นอนของความรู้กับประโยชน์ใช้สอย ความรู้แบบวิเคราะห์กับความรู้แบบสังเคราะห์ ความรู้กับความรับผิดชอบทางจริยธรรม ญาณวิทยาเชิงธรรมชาติ	๘๐๒ ๒๐๒ การเขียนงานทางปรัชญา ๒ (๓) (๓-๐-๙) Philosophical Writing II ใหนิสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญาและฝึกเขียนดุชฎินิพนธ์ โดยให้อยู่ในการ ควบคุมดูแลของอาจารย์ประจำวิชา	ย้ายจากวิชาเอกมาเป็นวิชาบังคับ
วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต) (๓ หน่วยกิต)	วิชาบังคับ (แบบไม่นับหน่วยกิต) (๓ หน่วยกิต)	
๘๐๒ ๑๒๓ จริยศาสตร์ (Ethics) ๓ (๓-๐-๙) จริยศาสตร์ของคานต์กับจริยศาสตร์ของพุทธศาสนา จริยศาสตร์แบบประโยชน์นิยม แนวคิดทางจริยศาสตร์ของแอรืและมัวร์ จริยศาสตร์ประยุกต์เกี่ยวกับกา รุณยฆาต การทำแท้ง และการกินเนื้อสัตว์ เป็นต้น	๘๐๒ ๒๐๓ วิปัสสนากรรมฐาน (๓-๐-๙) Insight Meditation ศึกษาหลักการ วิธีการและจุดมุ่งหมายของการปฏิบัติสมถกรรมฐาน และวิปัสสนากรรมฐานตามคัมภีร์พระพุทธรศาสนาและหรือสำนักปฏิบัติธรรมในสังคมไทย และต้องปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด	หมายเหตุ รายวิชา (**) เป็นวิชาบังคับ ไม่นับหน่วยกิต รายวิชาวิปัสสนากรรมฐาน (Insight Meditation) นิสิตต้องลงฝึกภาคปฏิบัติ

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
		ตามเกณฑ์ที่มหาวิทยาลัยกำหนด
วิชาเอก (๖ หน่วยกิต)	วิชาเอกนับหน่วยกิต (๖ หน่วยกิต)	
๘๐๒ ๔๗๕ การเขียนงานทางปรัชญา ๑ (๓) (๓-๐-๙) Philosophical Writing I ใหนักสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญา โดยให้อยู่ในการควบคุมดูแลของอาจารย์ประจำวิชา	๘๐๒ ๑๐๔ สัมมนาปรัชญาตะวันออก ๓ (๓-๐-๙) Seminar on Eastern Philosophy อาจารย์และนิสิตรวมกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องกับ อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ในปรัชญา ตะวันออก โดยนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องรายวิชา ๑ เรื่อง และนำเสนอรายงานทางวิชาการตามรูปแบบที่กำหนด	ย้ายจากวิชาเลือกมาเป็นวิชาเอก
๘๐๒ ๔๗๖ การเขียนงานทางปรัชญา ๒ (๓) (๓-๐-๙) Philosophical Writing II ใหนักสิตฝึกเขียนงานทางปรัชญาและฝึกเขียนดัชนีนิพนธ์ โดยให้อยู่ในการ ควบคุมดูแลของอาจารย์ประจำวิชา	๘๐๒ ๑๐๕ สัมมนาปรัชญาตะวันตก ๓ (๓-๐-๙) Seminar on Western Philosophy อาจารย์และนิสิตรวมกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้อง เรื่อง อภิปรัชญา ญาณวิทยา จริยศาสตร์ สุนทรียศาสตร์ ในปรัชญา ตะวันตก โดยนิสิตต้องกำหนดประเด็นที่เกี่ยวข้องรายวิชา ๑ เรื่อง และนำเสนอรายงานทางวิชาการตามรูปแบบที่กำหนด	ย้ายจากวิชาเลือกมาเป็นวิชาเอก
วิชาเลือก (๑๒ หน่วยกิต)	วิชาเลือก (๑๒ หน่วยกิต)	
กลุ่ม ๑ : พุทธปรัชญา (Buddhist Philosophy) -๖๐๓ ๒๒๙ พุทธปรัชญา อภิปรัชญา และญาณวิทยา (Buddhist Philosophy, Metaphysics, and Epistemology) ๓ (๓-๐-๙)	กลุ่ม ๑: พุทธปรัชญา (Buddhist Philosophy) (รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต) ๘๐๒ ๒๐๖ พุทธปรัชญา อภิปรัชญา และญาณวิทยา ๓ (๓-๐-๙) Buddhist Philosophy, Metaphysics, and	เพิ่มวิชาเลือกรายวิชา สัมมนาพุทธปรัชญา กับสุขภาวะ

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>ความเป็นจริงในพุทธปรัชญา ความจริงในพุทธปรัชญา พุทธปรัชญากับทวินิยม พุทธปรัชญากับสสารนิยม พุทธปรัชญากับประสบการณ์นิยม พุทธปรัชญากับเหตุผลนิยม</p> <p>-๖๐๓ ๒๓๐ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์ (Buddhist Philosophy and Ethics) ๓ (๓-๐-๙) ความดีและความชั่วในพุทธจริยศาสตร์ หลักการตัดสินความดีความชั่วในพุทธจริยศาสตร์ พุทธจริยศาสตร์กับแนวคิดด้วยชีวิตที่ดี พุทธจริยศาสตร์กับจริยศาสตร์ของคานต์ พุทธจริยศาสตร์กับจริยศาสตร์แบบประโยชน์นิยม</p> <p>-๖๐๓ ๒๓๑ พุทธปรัชญากับปรัชญาสังคมและการเมือง (Buddhist Philosophy and Social and Political Philosophy) ๓ (๓-๐-๙) รัฐในพุทธปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและประชาชนในพุทธปรัชญา พุทธปรัชญากับเสรีนิยม พุทธปรัชญากับสังคมนิยม ความยุติธรรม เสรีภาพและสิทธิในพุทธปรัชญา</p> <p>-๖๐๓ ๒๓๒ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม (Buddhist Philosophy and Environmental Ethics) ๓ (๓-๐-๙) มนุษย์และโลกในพุทธปรัชญา ความรับผิดชอบทางจริยธรรมของมนุษย์ต่อโลก มนุษย์และสัตว์ มนุษย์และพืช มนุษย์และการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>-๖๐๓ ๒๓๓ พุทธปรัชญากับประชาธิปไตย (Buddhist Philosophy and Democracy) ๓ (๓-๐-๙) ประชาธิปไตยคืออะไร ข้อดีและข้อเสียของประชาธิปไตย ประชาธิปไตยกับเสรีนิยม การวิจารณ์ประชาธิปไตยจากมุมมองของพุทธปรัชญา</p>	<p>Epistemology ความเป็นจริงในพุทธปรัชญา ความจริงในพุทธปรัชญา พุทธปรัชญากับทวินิยม พุทธปรัชญากับสสารนิยม พุทธปรัชญากับประสบการณ์นิยม พุทธปรัชญากับเหตุผลนิยม</p> <p>๘๐๒ ๒๐๗ พุทธปรัชญากับปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙) Buddhist Philosophy and Social and Political Philosophy รัฐในพุทธปรัชญา ความสัมพันธ์ระหว่างรัฐและประชาชนในพุทธปรัชญา พุทธปรัชญากับเสรีนิยม พุทธปรัชญากับสังคมนิยม ความยุติธรรม เสรีภาพและสิทธิในพุทธปรัชญา</p> <p>๘๐๒ ๒๐๘ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๙) Buddhist Philosophy and Environmental Ethics มนุษย์และโลกในพุทธปรัชญา ความรับผิดชอบทางจริยธรรมของมนุษย์ต่อโลกมนุษย์และสัตว์ มนุษย์และพืช มนุษย์และการใช้สอยทรัพยากรธรรมชาติ</p> <p>๘๐๒ ๒๐๙ พุทธปรัชญากับประชาธิปไตย ๓ (๓-๐-๙) Buddhist Philosophy and Democracy ประชาธิปไตยคืออะไร ข้อดีและข้อเสียของประชาธิปไตย ประชาธิปไตยกับเสรีนิยม การวิจารณ์ประชาธิปไตยจากมุมมองของพุทธปรัชญา</p> <p>๘๐๒ ๒๑๐ พุทธปรัชญากับวิทยาศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙) Buddhist Philosophy and Science วิทยาศาสตร์คืออะไร ข้อดีและข้อเสียของวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์</p>	<p>สัมมนาพุทธปรัชญากับปัญหาสังคมร่วมสมัยและแบ่งวิชาเลือกเป็นแบบนับหน่วยกิตและไม่นับหน่วยกิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>-๖๐๓ ๒๓๔ พุทธปรัชญากับวิทยาศาสตร์ (Buddhist Philosophy and Science) ๓ (๓-๐-๙) วิทยาศาสตร์คืออะไร ข้อดีและข้อเสียของวิทยาศาสตร์ วิทยาศาสตร์กับประสบการณ์นิยม การวิจารณ์วิทยาศาสตร์จากมุมมองของพุทธปรัชญา</p> <p>-๖๐๓ ๒๓๕ พุทธปรัชญากับปรัชญาอินเดีย (Buddhist Philosophy and Indian Philosophy) ๓ (๓-๐-๙) ปรัชญาฮินดู ปรัชญาเซน ปรัชญาจรวาก การวิจารณ์ปรัชญาอินเดียจากมุมมองของพุทธปรัชญา</p> <p>-๖๐๓ ๒๓๖ เรื่องคัดสรรในพุทธปรัชญา (Selected Topics in Buddhist Philosophy) ๓ (๓-๐-๙) เรื่องที่คัดสรรจากพุทธปรัชญา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	<p>กับประสบการณ์นิยม การวิจารณ์วิทยาศาสตร์จากมุมมองของพุทธปรัชญา</p> <p>๘๐๒ ๒๑๑ เรื่องคัดสรรในพุทธปรัชญา ๓ (๓-๐-๙) Selected Topics in Buddhist Philosophy เรื่องที่คัดสรรจากพุทธปรัชญา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p> <p>๘๐๒ ๒๑๒ สัมมนาพุทธปรัชญากับสุขภาพ ๓ (๓-๐-๙) Seminar on Buddhist Philosophy and Healthiness ศึกษาแนวคิด พุทธปรัชญา เกี่ยวกับสุขภาพ และประยุกต์ใช้ในบริบทสังคม (รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๔๑๓ พุทธปรัชญากับปรัชญาอินเดีย ๓ (๓-๐-๙) Buddhist Philosophy and Indian Philosophy ปรัชญาฮินดู ปรัชญาเซน ปรัชญาจรวาก การวิจารณ์ปรัชญาอินเดียจากมุมมองของพุทธปรัชญา</p> <p>๘๐๒ ๔๑๔ พุทธปรัชญากับจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙) Buddhist Philosophy and Ethics ความดีและความชั่วในพุทธจริยศาสตร์ หลักการตัดสินความดีความชั่วในพุทธจริยศาสตร์ พุทธจริยศาสตร์กับแนวคิดที่ว่าด้วยชีวิตที่ดี พุทธจริยศาสตร์กับจริยศาสตร์ของคานต์ พุทธจริยศาสตร์กับจริยศาสตร์แบบประโยชน์นิยม</p>	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	๘๐๒ ๔๑๕ สัมมนาพุทธปรัชญากับปัญหาสังคมร่วมสมัย ๓(๓-๐-๙) Seminar Buddhist in Philosophical Problem and Contemporary Society สัมมนาเรื่อง กรรม อริยสัจ ๔ ชั้น ๕ ไตรลักษณ์ ปฏิจจสมุปบาท ความเชื่อเรื่อง นรก สวรรค์ วิญญาณ ในสังคมปัจจุบัน	
กลุ่ม ๒ : ปรัชญาสังคมและการเมือง (Social and Political Philosophy) -๖๐๓ ๒๓๗ ปรัชญาสังคมและการเมือง (Social and Political Philosophy) ๓ (๓-๐-๙) รัฐคืออะไร เสรีนิยม สังคมนิยม อนาธิปไตยนิยม เสรีภาพนิยม สิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรม -๖๐๓ ๒๓๘ ความยุติธรรม (Justice) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความยุติธรรม -๖๐๓ ๒๓๙ เสรีภาพ (Freedom) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเสรีภาพ -๖๐๓ ๒๔๐ ความเสมอภาค (Equality) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องความเสมอภาค -๖๐๓ ๒๔๑ ประชาธิปไตย (Democracy) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องประชาธิปไตย -๖๐๓ ๒๔๒ สังคมนิยม (Socialism) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องสังคมนิยม เน้นหนังสือสังคมนิยมของ คาร์ล มาร์กซ์ -๖๐๓ ๒๔๓ อนาธิปไตย (Anarchism) ๓ (๓-๐-๙)	กลุ่ม ๒: ปรัชญาสังคมและการเมือง (Social and Political Philosophy) (รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต) ๘๐๒ ๒๑๖ ปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙) Social and Political Philosophy รัฐคืออะไร เสรีนิยม สังคมนิยม อนาธิปไตยนิยม เสรีภาพนิยม สิทธิ เสรีภาพ และความยุติธรรม ๘๐๒ ๒๑๗ ความยุติธรรม ๓ (๓-๐-๙) Justice อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่อง ความยุติธรรม ๘๐๒ ๒๑๘ เสรีภาพ ๓ (๓-๐-๙) Freedom อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิด เรื่องเสรีภาพ ๘๐๒ ๒๑๙ ความเสมอภาค ๓ (๓-๐-๙) Equality อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิด เรื่องความเสมอภาค ๘๐๒ ๒๒๐ ประชาธิปไตย ๓ (๓-๐-๙)	รายวิชาคงเดิมและ แบ่งวิชาเลือกเป็น แบบนับหน่วยกิต และไม่หน่วยกิต

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องอนาธิปไตยทางสังคมและการเมือง -๖๐๓ ๒๔๔ ปรัชญาทหาร (Military Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางปรัชญาและจริยศาสตร์ว่าด้วยอำนาจทางทหาร ทหารกับประชาธิปไตย ความรับผิดชอบของทหารต่อประเทศของตนและโลก ทหารกับแนวคิดเรื่องความชั่วร้ายที่จำต้องกระทำ -๖๐๓ ๒๔๕ ประชาธิปไตย คนรวย คนจน และความสมดุล (Democracy, the Rich, the Poor, and the Balance) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับประชาธิปไตย คนรวย คนจน และความพยายามที่จะสร้างความสมดุลทางการเมืองระหว่างคนรวยและคนจนในระดับประเทศ และระดับโลก</p> <p>-๖๐๓ ๒๔๖ นิติปรัชญา (Philosophy of Law) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับนิติปรัชญา เน้นนิติปรัชญาสำนักกฎหมายธรรมชาติ และนิติปรัชญาสำนักกฎหมายบ้านเมือง</p> <p>-๖๐๓ ๒๔๗ ปรัชญาการศึกษา (Philosophy of Education) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา</p> <p>-๖๐๓ ๒๔๘ เรื่องคัดสรรในปรัชญาสังคมและการเมือง (Selected Topics in Social and Political Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>เรื่องที่คัดสรรจากปรัชญาสังคมและการเมือง ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่น ในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	<p>Democracy อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องประชาธิปไตย</p> <p>๘๐๒ ๒๒๑ สังคมนิยม ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Socialism อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องสังคมนิยม เน้นหนังสือสังคมนิยมของคาร์ล มาร์กซ์</p> <p>๘๐๒ ๒๒๒ อนาธิปไตย ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Anarchism อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องอนาธิปไตยทางสังคมและการเมือง</p> <p>๘๐๒ ๒๒๓ ปรัชญาทหาร ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Military Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับการวิเคราะห์ทางปรัชญาและจริยศาสตร์ว่าด้วยอำนาจทางทหาร ทหารกับประชาธิปไตย ความรับผิดชอบของทหารต่อประเทศของตนและโลก ทหารกับแนวคิดเรื่องความชั่วร้ายที่จำต้องกระทำ</p> <p>๘๐๒ ๒๒๔ นิติปรัชญา ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Philosophy of Law อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับนิติปรัชญา เน้นนิติปรัชญาสำนักกฎหมายธรรมชาติ และนิติปรัชญาสำนักกฎหมายบ้านเมือง (รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๒๒๕ ประชาธิปไตย คนรวย คนจน และความสมดุล ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Democracy, the Rich, the Poor, and the Balance อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับประชาธิปไตย คนรวย คน</p>	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	<p>จน และความพยายามที่จะสร้างความสมดุลทางการเมืองระหว่างคนรวยและคนจนในระดับประเทศและระดับโลก</p> <p>๘๐๒ ๔๒๖ ปรัชญาการศึกษา ๓ (๓-๐-๙) Philosophy of Education อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปรัชญาการศึกษา</p> <p>๘๐๒ ๔๒๗ เรื่องคัดสรรในปรัชญาสังคมและการเมือง ๓ (๓-๐-๙) Selected Topics in Social and Political Philosophy เรื่องที่คัดสรรจากปรัชญาสังคมและการเมือง ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่น ในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	
<p>กลุ่ม ๓ : จริยศาสตร์ (Ethics)</p> <p>-๖๐๓ ๓๔๙ จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม (Environmental Ethics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญในทางจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๐ จริยศาสตร์การแพทย์ (Medical Ethics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญในทางจริยศาสตร์การแพทย์</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๑ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และจริยศาสตร์ (Science, Technology, and Ethics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และทักษะทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๒ จริยศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ (Sexual Ethics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับจริยศาสตร์อันเนื่องกับเรื่องเพศ</p>	<p>กลุ่ม ๓: จริยศาสตร์ (Ethics) (รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๒๒๘ จริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม ๓ (๓-๐-๙) Environmental Ethics อ่านงานเขียนที่สำคัญในทางจริยศาสตร์สิ่งแวดล้อม</p> <p>๘๐๒ ๒๒๙ จริยศาสตร์การแพทย์ ๓ (๓-๐-๙) Medical Ethics อ่านงานเขียนที่สำคัญในทางจริยศาสตร์การแพทย์</p> <p>๘๐๒ ๒๓๐ จริยศาสตร์เกี่ยวกับเรื่องเพศ ๓ (๓-๐-๙) Sexual Ethics อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับจริยศาสตร์อันเนื่องกับเรื่องเพศ</p>	<p>รายวิชาคงเดิมและแบ่งวิชาเลือกเป็นแบบนับหน่วยกิตและไม่นับหน่วยกิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>-๖๐๓ ๓๕๓ จริยศาสตร์เกี่ยวกับกฎหมาย (Legal Ethics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากกฎหมาย และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและใช้กฎหมาย ตลอดจนทัศนคติทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๔ จริยศาสตร์เกี่ยวกับการเมือง (Political Ethics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากอำนาจของทหารและตำรวจ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจทางทหารและตำรวจ ตลอดจนทัศนคติทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๕ เรื่องคัดสรรในจริยศาสตร์ (Selected Topics in Ethics) ๓ (๓-๐-๙) เรื่องที่คัดสรรจากจริยศาสตร์ ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้และหมวดอื่น</p>	<p>๘๐๒ ๒๓๑ จริยศาสตร์เกี่ยวกับกฎหมาย ๓ (๓-๐-๙) Legal Ethics อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากกฎหมาย และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างและใช้กฎหมาย ตลอดจนทัศนคติทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้ (รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๔๓๒ วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙) Science, Technology, and Ethics อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และทัศนคติทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้</p> <p>๘๐๒ ๔๓๓ จริยศาสตร์เกี่ยวกับการเมือง ๓ (๓-๐-๙) Political Ethics อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับปัญหาจริยธรรมที่เกิดจากอำนาจของทหารและตำรวจ และบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการใช้อำนาจทางทหารและตำรวจ ตลอดจนทัศนคติทางปรัชญาและจริยศาสตร์ที่เสนอความคิดเพื่อแก้ปัญหาเหล่านี้</p> <p>๘๐๒ ๔๓๔ เรื่องคัดสรรในจริยศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙) Selected Topics in Ethics เรื่องที่คัดสรรจากจริยศาสตร์ ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้และหมวดอื่น</p>	

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>กลุ่ม ๔ : สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics)</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๖ สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๗ ปรัชญาเกี่ยวกับวรรณคดี (Philosophy and Literature) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับวรรณคดี</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๘ ปรัชญาเกี่ยวกับดนตรี (Philosophy and Music) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับดนตรี</p> <p>-๖๐๓ ๓๕๙ ปรัชญาเกี่ยวกับภาพยนตร์ (Philosophy and Movie) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับภาพยนตร์</p> <p>-๖๐๓ ๓๖๐ ปรัชญาเกี่ยวกับสื่อกระตุ้นกามารมณ์ (Philosophy and Pornography) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับสื่อกระตุ้นกามารมณ์</p> <p>-๖๐๓ ๓๖๑ ปรัชญาในงานเขียนของนักเขียนที่เลือกมาศึกษา (Philosophy in the Writings of the Selected Writers) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนของนักเขียนที่เลือกมาศึกษาพร้อมวิเคราะห์งานเขียนเหล่านี้จากแง่มุมทางปรัชญา</p> <p>-๖๐๓ ๓๖๒ เรื่องคัดสรรในสุนทรียศาสตร์ (Selected Topics in Aesthetics) ๓ (๓-๐-๙) เรื่องที่คัดสรรจากสุนทรียศาสตร์ ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	<p>กลุ่ม ๔: สุนทรียศาสตร์ (Aesthetics) (รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๒๓๕ สุนทรียศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙) Aesthetics อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับสุนทรียศาสตร์</p> <p>๘๐๒ ๒๓๖ ปรัชญาเกี่ยวกับดนตรี ๓ (๓-๐-๙) Philosophy and Music อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับดนตรี</p> <p>๘๐๒ ๒๓๗ ปรัชญาเกี่ยวกับภาพยนตร์ ๓ (๓-๐-๙) Philosophy and Movie อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับภาพยนตร์</p> <p>๘๐๒ ๒๓๘ ปรัชญาเกี่ยวกับสื่อกระตุ้นกามารมณ์ ๓ (๓-๐-๙) Philosophy and Pornography อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับสื่อกระตุ้นกามารมณ์ (รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๔๓๙ ปรัชญาเกี่ยวกับวรรณคดี ๓ (๓-๐-๙) Philosophy and Literature อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาเกี่ยวกับวรรณคดี</p> <p>๘๐๒ ๔๔๐ ปรัชญาในงานเขียนของนักเขียนที่เลือกมาศึกษา ๓ (๓-๐-๙)</p>	<p>รายวิชาคงเดิมและแบ่งวิชาเลือกเป็นแบบนับหน่วยกิตและไม่นับหน่วยกิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	<p>Philosophy in the Writings of the Selected Writers อ่านงานเขียนของนักเรียนที่เลือกมาศึกษาพร้อมวิเคราะห์งานเขียนเหล่านี้จากแง่มุมทางปรัชญา</p> <p>๘๐๒ ๔๔๑ เรื่องคิดสรรในสุนทรียศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Selected Topics in Aesthetics เรื่องที่คิดสรรจากสุนทรียศาสตร์ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	
<p>กลุ่ม ๕ : ปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา (Philosophy of Science, Mathematics, and Logic)</p> <p>-๖๐๓ ๔๖๓ ปรัชญาวิทยาศาสตร์ (Philosophy of Science) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาวิทยาศาสตร์</p> <p>-๖๐๓ ๔๖๔ ปรัชญาคณิตศาสตร์ (Philosophy of Mathematics) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาคณิตศาสตร์</p> <p>-๖๐๓ ๔๖๕ ปรัชญาตรรกวิทยา (Philosophy of Logic) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาตรรกวิทยา</p> <p>-๖๐๓ ๔๖๖ เวลา อวกาศ มนุษย์ และโลก (Space, Time, Man, and the World) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเวลา อวกาศ และความสัมพันธ์ระหว่างเวลา และอวกาศกับชีวิตมนุษย์และโลก</p> <p>-๖๐๓ ๔๖๗ ปรัชญาชีววิทยา (Philosophy and Biology) ๓ (๓-๐-๙) อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาและชีววิทยา</p> <p>-๖๐๓ ๔๖๘ ศาสนากับวิทยาศาสตร์ (Religion and Science) ๓ (๓-๐-๙)</p>	<p>กลุ่ม ๕: ปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา (Philosophy of Science, Mathematics, and Logic) (รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๒๔๒ ปรัชญาวิทยาศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙) Philosophy of Science อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาวิทยาศาสตร์</p> <p>๘๐๒ ๒๔๓ ปรัชญาคณิตศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙) Philosophy of Mathematics อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาคณิตศาสตร์</p> <p>๘๐๒ ๒๔๔ ปรัชญาตรรกวิทยา ๓ (๓-๐-๙) Philosophy of Logic อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาตรรกวิทยา</p> <p>๘๐๒ ๒๔๕ ปรัชญาชีววิทยา ๓ (๓-๐-๙) Philosophy and Biology อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างปรัชญาและชีววิทยา</p> <p>๘๐๒ ๒๔๖ ศาสนากับวิทยาศาสตร์ ๓ (๓-๐-๙)</p>	<p>รายวิชาคงเดิมและแบ่งวิชาเลือกเป็นแบบนับหน่วยกิตและไม่นับหน่วยกิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวิทยาศาสตร์ -๖๐๓ ๔๖๙ ปรัชญาในงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เลือกมาศึกษา (Philosophy in the Works of the Selected Scientists) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เลือกมาศึกษาพร้อมวิเคราะห์งานเหล่านี้จากแง่มุมทางปรัชญา</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๐ เรื่องคัดสรรในปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา (Selected Topics in Philosophy of Science, Mathematics, and Logic) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>เรื่องที่คัดสรรจากปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	<p>Religion and Science อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างศาสนากับวิทยาศาสตร์ (รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๔๔๗ ปรัชญาในงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เลือกมาศึกษา ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Philosophy in the Works of the Selected Scientists อ่านงานของนักวิทยาศาสตร์ที่เลือกมาศึกษาพร้อมวิเคราะห์งานเหล่านี้จากแง่มุมทางปรัชญา</p> <p>๘๐๒ ๔๔๘ เวลา อวกาศ มนุษย์ และโลก ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Space, Time, Man, and the World อ่านงานเขียนที่สำคัญเกี่ยวกับแนวคิดเรื่องเวลา อวกาศ และความสัมพันธ์ระหว่างเวลา และอวกาศกับชีวิตมนุษย์และโลก</p> <p>๘๐๒ ๔๔๙ เรื่องคัดสรรในปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Selected Topics in Philosophy of Science, Mathematics, and Logic เรื่องที่คัดสรรจากปรัชญาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และตรรกวิทยา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	
<p>กลุ่ม ๖ : ประวัติปรัชญา (History of Philosophy)</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๑ ปรัชญาอินเดีย (Indian Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาอินเดีย</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๒ ปรัชญาจีน (Chinese Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p>	<p>กลุ่ม ๖: ประวัติปรัชญา (History of Philosophy)</p> <p>(รายวิชาเลือกนับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๒๕๐ ปรัชญากรีก ๓ (๓-๐-๙)</p>	<p>เพิ่มรายวิชา สัมมนาปัญหา ปรัชญาศาสนาร่วมสมัย</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาจีน</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๓ ปรัชญากรีก (Greek Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญากรีก</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๔ ปรัชญาสมัยกลาง (Medieval Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาสมัยกลาง</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๕ ปรัชญาสมัยใหม่ (Modern Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาสมัยใหม่</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๖ ปรัชญาภาคพื้นยุโรป (Continental Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>-อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาภาคพื้นยุโรป</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๗ งานของนักปรัชญาที่คัดเลือกมาศึกษา (Works of Selected Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานของนักปรัชญาที่เลือกมาศึกษาในจารีตทางปรัชญาแบบใดก็ได้ วิชาภกษงานเหล่านั้น แล้วเขียนความคิดเห็นทางปรัชญาของตนที่มีต่องานที่เลือกมาศึกษานั้น</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๘ ปรัชญาศาสนา (Philosophy of Religion) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาศาสนา</p> <p>-๖๐๓ ๔๗๙ ปรัชญาภาษา (Philosophy of Language) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาภาษา</p> <p>-๖๐๓ ๔๘๐ เรื่องคัดสรรในประวัติปรัชญา (Selected Topics in the History of Philosophy) ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>เรื่องที่คัดสรรจากประวัติปรัชญา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p>	<p>Greek Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญากรีก</p> <p>๘๐๒ ๒๕๑ ปรัชญาอินเดีย ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Indian Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาอินเดีย</p> <p>๘๐๒ ๒๕๒ ปรัชญาจีน ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Chinese Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาจีน</p> <p>๘๐๒ ๒๕๓ ปรัชญาสมัยกลาง ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Medieval Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาสมัยกลาง</p> <p>๘๐๒ ๒๕๔ ปรัชญาสมัยใหม่ ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Modern Philosophy อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาสมัยใหม่</p> <p>๘๐๒ ๒๕๕ ปรัชญาภาคพื้นยุโรป ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Continental Philosophy</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาภาคพื้นยุโรป</p> <p>๘๐๒ ๒๕๖ ปรัชญาศาสนา ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Philosophy of Religion</p> <p>อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาศาสนา</p> <p>๘๐๒ ๒๕๗ ปรัชญาภาษา ๓ (๓-๐-๙)</p> <p>Philosophy of Language อ่านงานเขียนที่สำคัญในปรัชญาภาษา</p>	<p>สัมมนาปรัชญา</p> <p>วัฒนธรรมและแบ่ง</p> <p>วิชาเลือกเป็นแบบนับ</p> <p>หน่วยกิตและไม่นับ</p> <p>หน่วยกิต</p>

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
	<p>๘๐๒ ๔๕๘ สัมมนาปรัชญาและวัฒนธรรม ๓ (๓-๐-๙) Seminar on Philosophy of culture วิเคราะห์ปรัชญาในฐานะเป็นรากฐานของวัฒนธรรมสากล (International Culture) ประเภทต่าง ๆ ทั้งในมิติที่เป็น Material Culture และ Non-material Culture ทั้งในอดีต ปัจจุบัน และร่วมสมัย (รายวิชาเลือกไม่นับหน่วยกิต)</p> <p>๘๐๒ ๔๕๙ เรื่องคัดสรรในประวัติปรัชญา ๓ (๓-๐-๙) Selected Topics in the History of Philosophy เรื่องที่คัดสรรจากประวัติปรัชญา ซึ่งไม่ได้ศึกษาอย่างละเอียดจากวิชาอื่นในหมวดนี้ หรือหมวดอื่น</p> <p>๘๐๒ ๔๖๐ งานของนักปรัชญาที่คัดเลือกมาศึกษา ๓ (๓-๐-๙) Works of Selected Philosophy อ่านงานของนักปรัชญาที่เลือกมาศึกษาในจารีตทางปรัชญาแบบใดก็ได้ วิทยากรงานเหล่านั้น แล้วเขียนความคิดเห็นทางปรัชญาของตนที่มีต่องานที่เลือกมาศึกษานั้น</p> <p>๘๐๒ ๔๖๑ สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนาร่วมสมัย ๓ (๓-๐-๙) Seminar on Problems of Philosophy of Religions สัมมนา ปัญหาเรื่องกรรมกับการเกิดใหม่ ปัญหาเรื่องนิพพาน ปัญหาเรื่องชีวิตหลังความตาย ปัญหาเรื่องเป้าหมายของชีวิต และปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน</p>	
ดุชนิพนธ์	ดุชนิพนธ์	
๘๐๒ ๔๗๖ ดุชนิพนธ์ (Dissertation) ๓๖ หน่วยกิต	๘๐๒ ๔๐๐ ดุชนิพนธ์ (Dissertation) ๓๖ หน่วยกิต	ปรับคำอธิบาย

หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๓	หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. ๒๕๖๕	สรุปการเปลี่ยนแปลง
<p>วิชานี้เป็นโครงการวิจัยทางปรัชญาเฉพาะบุคคล นิสิตต้องทำวิจัย เริ่มตั้งแต่การหาประเด็นปัญหา การเขียนโครงร่าง การสอบโครงร่าง การเขียนวิจัยจนสำเร็จแล้วนำเสนอสอบป้องกันวิทยานิพนธ์ และการตีพิมพ์บทความวิจัย ทั้งนี้ให้เป็นไปตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ และระเบียบอื่นที่เกี่ยวข้อง</p>	<p>นิสิตต้องเสนอduxุณีนิพนธ์ และบทความวิชาการ ตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด</p>	

ภาคผนวก ค
ข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่อให้การบริหารงานในบัณฑิตวิทยาลัยบรรลุวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย
จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดาข้อบังคับ ระเบียบ ประกาศ คำสั่ง หรือมติอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อ
บังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายถึง ผู้ที่ได้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัยเรียบร้อยแล้ว

ข้อ ๕ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ข้อ ๖ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๖.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรี ไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบปริญญา
ธรรมแก่ประโยคและ

๖.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๗ คุณสมบัติของผู้สมัครเข้าศึกษาหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต

๗.๑ ผู้สมัครเข้าเป็นนิสิตต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาชั้นปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษา ที่สภามหาวิทยาลัยรับรองและต้องมีคุณสมบัติอื่นตามที่
มหาวิทยาลัยกำหนด

๗.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ปีนับแต่สำเร็จการศึกษา หรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการ ประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ

๗.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๘ บัณฑิตวิทยาลัยจะดำเนินการเกี่ยวกับการรับสมัครนิสิตใหม่โดยพิจารณาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบคัดเลือกผู้สมัครเข้าศึกษาในระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละปีการศึกษา

หมวดที่ ๒

การจัดและวิธีการศึกษา

ข้อ ๙ ระบบการศึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย จัดการศึกษาระบบหน่วยกิตภูมิภาค โดยแบ่งเวลาการศึกษาในแต่ละปีการศึกษาออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ แต่ละภาคการศึกษามีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๖ สัปดาห์ บัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อนที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	๑๒	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๑๘	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๔๘	หน่วยกิต

๑๐.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	๙	หน่วยกิต
กลุ่มวิชา	๙	หน่วยกิต
วิชาเลือก ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์	๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	๖๐	หน่วยกิต

ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา มีดังนี้

๑๑.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๒ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถจบการศึกษาได้ในระยะเวลา ๑๐ ภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๓ การนับเวลาในข้อ ๑๑.๑ และข้อ ๑๑.๒ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ตามข้อ ๑๓.๑.๑

๑๑.๔ รายวิชาที่กำหนดให้นิสิตฟังการบรรยายสัปดาห์ละ ๑ ชั่วโมงและศึกษานอกเวลาอีกไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

๑๑.๕ รายวิชาที่ นิสิตใช้เวลาปฏิบัติการ อภิปราย หรือสัมมนา สัปดาห์ละ ๒ ถึง ๓ ชั่วโมงและเมื่อรวมเวลาการศึกษานอกเวลาแล้ว นิสิตใช้เวลาไม่น้อยกว่าสัปดาห์ละ ๓ ชั่วโมงตลอดภาคการศึกษา ให้มีค่าเท่ากับ ๑ หน่วยกิต

ข้อ ๑๒ การเปลี่ยนสาขาวิชาจะกระทำได้ก็ต่อเมื่อได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยบัณฑิตวิทยาลัยอาจอนุมัติให้นิสิตที่ขอเปลี่ยนสาขาวิชาโอนหน่วยกิตของรายวิชาในระดับบัณฑิตศึกษาที่ได้ศึกษาไว้แล้วไม่เกิน ๕ ปีได้ตามที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน ๙ หน่วยกิต โดยไม่ให้นำไปคำนวณค่าระดับเฉลี่ยสะสม และรายวิชานั้นต้องได้ผลการศึกษาไม่ต่ำกว่า B หรือ S

ข้อ ๑๓ การลาพักและการกลับเข้าศึกษาใหม่

๑๓.๑ นิสิตที่มีเหตุจำเป็น อาจลาพักการศึกษาภาคใดภาคหนึ่ง เมื่อได้ศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตต้องยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยภายใน ๓๐ วันนับจากวันเปิด ภาคการศึกษาใหม่ หากพ้นจากกำหนดการลาพักการศึกษาดังกล่าว นิสิตอาจขอลาพักการศึกษา เป็นกรณีพิเศษในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๑๓.๑.๑ ถูกเกณฑ์หรือระดมเข้ารับราชการทหารกองประจำการ

๑๓.๑.๒ มีความจำเป็นต้องเดินทางไปต่างประเทศ

๑๓.๑.๓ เจ็บป่วยต้องพักรักษาตัวเป็นเวลานานตามคำสั่งแพทย์โดยมีใบรับรองแพทย์มาแสดงต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๑๓.๑.๔ มีเหตุจำเป็นสุดวิสัยอื่นที่สำคัญในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาให้นักระยะเวลาที่ลาพักการศึกษารวมอยู่ในระยะเวลาศึกษาด้วย ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑ นิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา ต้องชำระค่าธรรมเนียมเพื่อรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา ยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาหลังจากที่ได้ลงทะเบียนรายวิชาแล้ว ในกรณีนี้ ให้นิสิตได้ W ในทุกรายวิชาที่ได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษาที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษา

ข้อ ๑๔ การพ้นสภาพการเป็นนิสิต

นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิตในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๑๔.๑ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคการศึกษาที่ ๑ ต่ำกว่า ๒.๕๐

๑๔.๒ สอบได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมต่ำกว่า ๓.๐๐

๑๔.๓ ไม่สามารถสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรภายในกำหนดเวลาตามข้อ ๑๑.๑ หรือข้อ ๑๑.๒ แล้วแต่กรณี

๑๔.๔ มหาวิทยาลัยลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตตามข้อ ๓๒.๕

๑๔.๕ ไม่ปฏิบัติตามเงื่อนไขการลาพักตามข้อ ๑๓ หรือไม่ลงทะเบียนรายวิชาในภาคการศึกษาปกติตามข้อ ๑๗.๕

๑๔.๖ ได้รับอนุมัติให้ลาออกจากการเป็นนิสิต

ข้อ ๑๕ นิสิตที่พ้นสภาพตามข้อ ๑๔.๕ และ ๑๔.๖ อาจขอกลับเข้าเป็นนิสิตใหม่ได้ภายในกำหนดระยะเวลา ๒ ปี นับจากวันที่นิสิตพ้นสภาพการเป็นนิสิต และถ้าคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยโดยคำแนะนำของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติโดยให้คิดระยะเวลาที่พ้นสภาพการเป็นนิสิตนั้นรวมอยู่ในระยะเวลาการศึกษาทั้งหมด ในกรณีเช่นนี้นิสิตต้องเสียค่าธรรมเนียมต่างๆ เหมือนกับผู้ลาพักการศึกษาทั่วไป

หมวดที่ ๓

การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตและการลงทะเบียนรายวิชา

ข้อ ๑๖ การขึ้นทะเบียนเป็นนิสิต

๑๖.๑ ผู้ขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตต้องนำหลักฐานที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดมายื่นต่อกองทะเบียนและวัดผลด้วยตนเองตามวันเวลาและสถานที่ที่กำหนด พร้อมทั้งชำระค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด สำหรับภาคการศึกษาแรกที่เข้าศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยนิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาที่ต้องศึกษาในภาคนั้นทั้งหมด พร้อมกับการขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วย

๑๖.๒ ผู้ไม่สามารถมายื่นคำร้องขอขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตตามวันที่กำหนดต้องแจ้งเหตุขัดข้องให้กองทะเบียนและวัดผลทราบเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๗ วันหลังจากวันที่กำหนดไว้ มิฉะนั้น จะถือว่าสละสิทธิ์ในกรณีที่ได้แจ้งให้กองทะเบียนและวัดผลทราบตามความในวรรคแรกแล้วต้องมาขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตด้วยตนเอง ยกเว้นกรณีที่มีมหาวิทยาลัยพิจารณาเห็นว่ามิเหตุจำเป็นอย่างยิ่งจึงอนุญาตให้มอบหมายผู้แทนมาขึ้นทะเบียนแทนได้ ทั้งนี้ต้องทำให้เรียบร้อยภายใน ๗ วัน

นับจากวันเปิดภาคการศึกษา

๑๖.๓ ผู้ที่ได้รับอนุมัติให้เข้าศึกษาในสาขาวิชาใด ต้องขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตของบัณฑิตวิทยาลัยในสาขาวิชานั้น และจะศึกษาเกินกว่า ๑ สาขาวิชาในขณะเดียวกันไม่ได้

ข้อ ๑๗ การลงทะเบียนรายวิชา

๑๗.๑ นิสิตต้องลงทะเบียนรายวิชาทุกภาคการศึกษาตามกำหนดเวลาในปฏิทินการศึกษา โดยความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

๑๗.๒ นิสิตที่ไม่มาลงทะเบียนรายวิชาภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกตินับจากวันเปิดภาคการศึกษา ไม่มีสิทธิลงทะเบียนในภาคการศึกษานั้นเว้นแต่จะได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๑๗.๓ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนแต่ละภาคการศึกษาต้องไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิตและไม่เกิน ๑๕ หน่วยกิต

๑๗.๔ นิสิตที่ลงทะเบียนล่าช้ากว่าที่กำหนด ต้องชำระค่าธรรมเนียมการศึกษาตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

๑๗.๕ นิสิตที่ไม่ลงทะเบียนวิชาในภาคการศึกษาใด ต้องลาพักการศึกษาตาเงื่อนไขที่ระบุไว้ใน

ข้อ ๑๘ หากไม่ปฏิบัติตามต้องพ้นสภาพการเป็นนิสิต

๑๘.๑ นิสิตที่ได้ศึกษารายวิชาครบตามหลักสูตรแล้วแต่ยังไม่สำเร็จการศึกษา ต้องลงทะเบียนรักษาสภาพการเป็นนิสิตทุกภาคการศึกษา

ข้อ ๑๙ อาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิตินิสิตต้องมีอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไปหนึ่งท่านเป็นผู้แนะนำและช่วยวางแผน การศึกษาโดยคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้แต่งตั้งจากอาจารย์ที่มีชื่อในทำเนียบอาจารย์บัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๑๙ การถอน เพิ่ม และเปลี่ยนรายวิชา

๑๙.๑ การถอนรายวิชาจะกระทำได้ภายใต้เงื่อนไขและมีผลสืบเนื่องดังต่อไปนี้

๑๙.๑.๑ ในกรณีที่ขอถอนภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติโดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป รายวิชาที่ถอนนั้นจะไม่ปรากฏในระเบียน

๑๙.๑.๒ ในกรณีที่ขอถอนหลังจาก ๑๔ วันของภาคการศึกษาปกติแต่ไม่เกิน ๓๐ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป นิสิตจะได้รับ W ในรายวิชาที่ถอน

๑๙.๑.๓ ถ้านิสิตขอถอนรายวิชาใด เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๒ นิสิตจะได้ F ในรายวิชานั้น เว้นแต่กรณีที่มีเหตุผลพิเศษซึ่งคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรอนุมัติให้ถอนได้ในกรณีเช่นนี้นิสิตจะได้ W ในรายวิชานั้น

๑๙.๒ การเพิ่มหรือเปลี่ยนรายวิชา ให้กระทำได้ภายใน ๑๔ วันแรกของภาคการศึกษาปกติ โดยได้รับความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป และหากพ้นกำหนดนี้ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ นิสิตผู้นั้นจะต้องมีเวลาศึกษาต่อไปไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้น

หมวดที่ ๔

การวัดผลและประเมินผลการศึกษา

ข้อ ๒๐ การวัดผลการศึกษา

๒๐.๑ ให้มีการวัดผลการศึกษาทุกรายวิชาที่นิสิตลงทะเบียนในแต่ละภาคการศึกษาโดยอาจทำการวัดผลระหว่างภาคด้วย วิธีการทดสอบ การเขียนรายงาน การมอบหมายงานให้ทำ หรือวิธีอื่นใดที่เหมาะสมกับรายวิชานั้นเมื่อสิ้นภาคการศึกษา ให้มีการสอบไล่สำหรับแต่ละรายวิชาที่ศึกษาในภาคการศึกษานั้นหรือจะใช้วิธีการวัดผลอย่างอื่นที่เหมาะสมกับลักษณะของวิชานั้น ๆ ก็ได้

บัณฑิตวิทยาลัยอาจกำหนดระเบียบที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้เพื่อใช้ในการวัดผลตามความเหมาะสมของแต่ละสาขาวิชา หรือรายวิชาก็ได้

๒๐.๒ เมื่อสิ้นภาคการศึกษาแต่ละภาค นิสิตจะมีสิทธิเข้าสอบไล่หรือได้รับการวัดผลในรายวิชาใดก็ตามเมื่อมีเวลาศึกษาในรายวิชานั้นมาแล้วไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ ของเวลาการศึกษาทั้งหมดในภาคการศึกษานั้นและ/หรือมีผลการทดสอบระหว่างภาคการศึกษาหรืองานที่ได้รับมอบหมายเป็นที่พอใจของอาจารย์ประจำวิชา

ข้อ ๒๑ การประเมินผลการศึกษา

๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษาของบัณฑิตวิทยาลัย ใช้เพียง ๖ ระดับ มีผลการศึกษา ระดับและค่าระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ	ค่าระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A	๔.๐
ดีมาก (Very good)	B+	๓.๕
ดี (Good)	B	๓.๐
ค่อนข้างดี (Very Fair)	C+	๒.๕
พอใช้ (Fair)	C	๒.๐
ตก (Failed)	F	๐

๒๑.๒ ในรายวิชาใดที่หลักสูตรกำหนดให้เป็นรายวิชาที่ไม่เน้นหน่วยกิตให้แสดงผลการศึกษาในรายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์ ดังนี้

สัญลักษณ์	ผลการศึกษา
S (Satisfactory)	เป็นที่พอใจ
U (Unsatisfactory)	ไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๓ ในรายวิชาใดยังไม่ได้ทำการวัดผล หรือไม่มีการวัดผล ให้รายงานการศึกษารายวิชานั้นด้วยสัญลักษณ์อย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

สัญลักษณ์	สภาพการศึกษา
I (Incomplete)	ไม่สมบูรณ์
SP (Satisfactory Progress)	ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
UP (Unsatisfactory Progress)	ไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจ
W (Withdrawn)	ถอนรายชื่อวิชาที่ศึกษา
Au (Audit)	ศึกษาโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๒๑.๔.๑ ให้ใช้ IP (In Progress) สำหรับวิทยานิพนธ์ที่อยู่ระหว่างกาเรียบเรียง

๒๑.๔.๒ การประเมินผลวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จเรียบร้อยแล้วให้กำหนดเป็น ๔

ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellent)	A
ดี (Good)	B +
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

๒๑.๕ การให้ F ให้กระทำในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๕.๑ นิสิตขอลถอนรายวิชา เมื่อพ้นกำหนดตามข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๕.๒ นิสิตเข้าสอบและสอบตกตามข้อ ๒๐.๑

๒๑.๕.๓ นิสิตไม่มีสิทธิเข้าสอบตามข้อ ๒๐.๒

๒๑.๕.๔ นิสิตไม่แก้ค่า I ตามข้อ ๒๑.๖.๒ วรรคสุดท้าย

๒๑.๕.๕ นิสิตทำผิดระเบียบการสอบไล่และได้รับการตัดสินให้สอบตก

๒๑.๖ การให้ I จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่ง ดังต่อไปนี้

๒๑.๖.๑ นิสิตมีเวลาเรียนในรายวิชาไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐ แต่มิได้สอบเพราะป่วย หรือเหตุสุดวิสัย และได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

๒๑.๖.๒ อาจารย์ประจำวิชาและคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเห็นสมควรให้รอผลการศึกษา เพราะนิสิตยังปฏิบัติงานซึ่งเป็นส่วนประกอบการศึกษาวิชานั้นยังไม่สมบูรณ์การแก้ค่า I นิสิตจะต้องสอบและ/หรือปฏิบัติงานที่ได้รับมอบหมายจากอาจารย์ประจำวิชาให้ครบถ้วน เพื่อให้อาจารย์ประจำวิชาวัดผลและส่งผลการศึกษานิสิตผู้นั้นแก่บัณฑิตวิทยาลัยภายในภาคการศึกษาถัดไป

๒๑.๗ การให้ S จะกระทำได้ในกรณีใดกรณีหนึ่งดังต่อไปนี้

๒๑.๗.๑ รายวิชาซึ่งมีผลการศึกษาเป็นที่พอใจ และหลักสูตรกำหนดให้วัดผลการศึกษาโดยไม่มีค่าระดับ

๒๑.๗.๒ รายวิชาซึ่งนิสิตได้ลงทะเบียนศึกษาในระดับบัณฑิตวิทยาลัยและได้รับอนุมัติให้ออนหน่วยกิตตามข้อ ๑๒

๒๑.๘ การให้ U จะกระทำได้เฉพาะในรายวิชาที่หลักสูตรกำหนดว่าให้วัดผลโดยไม่มีค่าระดับ และมีผลการศึกษาไม่เป็นที่พอใจ

๒๑.๙ การให้ IP จะกระทำเพื่อแสดงฐานะของวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค นับแต่ภาคที่นิสิตลงทะเบียนเพื่อทำวิทยานิพนธ์

๒๑.๑๐ การให้ W จะกระทำได้เฉพาะในกรณีที่ได้ระบุไว้ในข้อ ๑๓. ข้อ ๑๙.๑.๒ และข้อ ๑๙.๑.๓

๒๑.๑๑ การให้ Au ในรายวิชาใดจะกระทำได้ในกรณีที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลงทะเบียนเรียนเป็นพิเศษโดยไม่นับหน่วยกิต

๒๑.๑๒ การให้ SP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไป และผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ SP เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

๒๑.๑๓ การให้ UP จะให้เฉพาะกรณีที่ป็นรายวิชาต่อเนื่องกับรายวิชาในภาคการศึกษาถัดไปและผลการศึกษาไม่ก้าวหน้าเป็นที่น่าพอใจแต่ยังมีได้วัดผลการวัดผลให้กระทำเมื่อนิสิตได้ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปตามหลักสูตรแล้ว แต่ถ้านิสิตไม่ศึกษารายวิชาต่อเนื่องในภาคการศึกษาถัดไปด้วยเหตุใดก็ตาม ให้ทำการวัดผลรายวิชาที่ได้ UP นั้น เป็นระดับและใช้ผลนั้นแทน

ข้อ ๒๒ การนับหน่วยกิตและการลงทะเบียนรายวิชาซ้ำ

๒๒.๑ การนับหน่วยกิตให้ครบหลักสูตร ให้นับหน่วยกิตเฉพาะรายวิชาที่นิสิตสอบได้ระดับ A, B, C หรือ S เท่านั้น เว้นแต่รายวิชาที่หลักสูตรกำหนดไว้เป็นวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชา ซึ่งนิสิตต้องได้ไม่ต่ำกว่า B หรือ S

๒๒.๒ นิสิตที่ได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในรายวิชาบังคับหรือกลุ่มวิชา ต้องลงทะเบียนศึกษาวิชานั้นอีกและสอบให้ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B หรือ S แล้วแต่กรณี

๒๒.๓ ในกรณีที่นิสิตได้ต่ำกว่า B หรือได้ U ในวิชาเลือก นิสิตมีสิทธิลง ทะเบียนรายวิชาเดิมหรืออาจลงทะเบียนรายวิชาอื่นในกลุ่มเดียวกันได้

๒๒.๔ ในกรณีที่นิสิตลงทะเบียนรายวิชาซ้ำหรือแทนตามที่หลักสูตรกำหนดการนับหน่วยกิตตามข้อ ๒๒.๑ นับจำนวนหน่วยกิตได้เพียงครั้งเดียว

ข้อ ๒๓ ให้มีการประเมินผลการศึกษาเมื่อสิ้นภาคการศึกษาปกติทุกภาค โดยคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยประจำภาคของรายวิชาที่นิสิตได้ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น และคำนวณหาค่าเฉลี่ยสะสมสำหรับรายวิชาทั้งหมดทุกภาคการศึกษา ตั้งแต่เริ่มเข้าศึกษาจนถึงภาคการศึกษาปัจจุบัน

ข้อ ๒๔ การคิดค่าระดับเฉลี่ยประจำภาค ให้คำนวณโดยคุณค่าระดับของแต่ละรายวิชาด้วยหน่วยกิตของรายวิชานั้น แล้วรวมผลคูณของแต่ละรายวิชาเข้าด้วยกันและหารผลรวมนั้นด้วยจำนวนหน่วยกิตทั้งหมดที่ลงทะเบียนไว้ในภาคการศึกษานั้น โดยคิดทศนิยมสองตำแหน่งไม่ปัดเศษ

ข้อ ๒๕ รายวิชาใดที่มีรายงานผลการศึกษาเป็นสัญลักษณ์ I, S, U, W และ Au ไม่ให้นำรายวิชานั้นมาคำนวณหาค่าระดับเฉลี่ยตามข้อ ๒๔

หมวดที่ ๕

การทำวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๖ ให้บัณฑิตวิทยาลัยวางระเบียบว่าด้วยการทำวิทยานิพนธ์และการสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๒๗ การเสนอโครงการวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

๒๗.๑ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติและมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๖ หน่วยกิตจึงจะมีสิทธิเสนอโครงการวิทยานิพนธ์เพื่อขอ อนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๒ ระดับปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต นิสิตที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๒ ภาค การศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๑๒ หน่วยกิต จึงจะมีสิทธิเสนอโครงการวิทยานิพนธ์เพื่อขอ อนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๓ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการ วิทยานิพนธ์แล้ว

ข้อ ๒๘ รูปแบบของวิทยานิพนธ์ให้เป็นไปตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๒๙ วิทยานิพนธ์ซึ่งผ่านการประเมินผลแล้ว ให้นำเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาเพื่อรับปริญญา พุทธศาสตรมหาบัณฑิต หรือปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิตการนำวิทยานิพนธ์ออกโฆษณาเผยแพร่ ต้องได้รับ อนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยก่อน ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

หมวดที่ ๖

การสำเร็จการศึกษา

ข้อ ๓๐ คุณสมบัติของผู้สำเร็จการศึกษา

๓๐.๑ มีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า หรือไม่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๑.๑ และ ข้อ ๑๑.๒

๓๐.๒ ได้ศึกษารายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนและถูกต้องตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๓ ได้หน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่าที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

๓๐.๔ ได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐ จากระบบ ๔ แต้ม

๓๐.๕ ได้ระดับไม่ต่ำกว่า B ในรายวิชาบังคับและรายกลุ่มวิชาทุกวิชาและได้ระดับ S ในกรณี ที่หลักสูตรกำหนดให้วัดผลเป็น S หรือ U

๓๐.๖ สอบผ่านการประเมินผลวิทยานิพนธ์และส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ตามที่ มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๓๑ คุณสมบัติของผู้มีสิทธิรับปริญญา

๓๑.๑ มีคุณสมบัติตามข้อ ๓๐

๓๑.๒ ไม่ติดค้างค่าธรรมเนียมใด ๆ

๓๑.๓ ไม่อยู่ระหว่างการถูกลงโทษใด ๆ

หมวดที่ ๗

ความประพฤติและวินัยนิสิต

ข้อ ๓๒ ในกรณีที่มีสถิติกระทำผิดเกี่ยวกับการสอบ ต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ ความผิด ดังนี้

๓๒.๑ ภาคทัณฑ์

๓๒.๒ ให้สอบตกรายวิชาใดวิชาหนึ่ง หรือหลายรายวิชา

๓๒.๓ ให้สอบตกหมดทุกรายวิชาในภาคการศึกษานั้น

๓๒.๔ ให้พักการศึกษาตั้งแต่ ๑ ภาคการศึกษา ถึง ๓ ภาคการศึกษาแล้วแต่กรณี

๓๒.๕ ให้พ้นสภาพการเป็นนิสิต

ข้อ ๓๓ นิสิตต้องมีความประพฤติเรียบร้อยดีงาม ในกรณีที่นิสิตกระทำผิดข้อบังคับระเบียบ คำสั่ง หรือประกาศของบัณฑิตวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย และได้รับโทษนอกจากที่ระบุไว้แล้วในข้อ ๓๒ นิสิตต้องได้รับโทษสถานใดสถานหนึ่งตามสมควรแก่ความผิดดังนี้

๓๓.๑ ชดใช้ค่าเสียหาย

๓๓.๒ ระงับการให้ปริญญาที่มีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

๓๓.๓ ระงับการออกไปแสดงผลการศึกษามีกำหนดไม่เกิน ๓ ปีการศึกษา

ข้อ ๓๔ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเป็นผู้พิจารณาลงโทษนิสิตที่มีความประพฤติเสียหายหรือกระทำผิดต่าง ๆ ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒ และข้อ ๓๓ตามสมควรแก่กรณีเฉพาะกรณีที่นิสิตกระทำผิดระเบียบการสอบทุกประเภทของบัณฑิตวิทยาลัยให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยร่วมกับกรรมการควบคุมการสอบเป็นผู้พิจารณาลงโทษตามสมควรแก่กรณี ตามเกณฑ์ที่ระบุไว้ในข้อ ๓๒

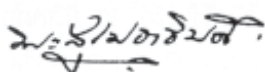
บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๕ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตระดับบัณฑิตศึกษา ดังต่อไปนี้

๓๕.๑ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต ก่อนปีการศึกษา๒๕๔๒ ยังคงปฏิบัติตามข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยการศึกษาระดับปริญญาโท พุทธศักราช ๒๕๓๐

๓๕.๒ นิสิตที่เข้าศึกษาตามหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๒ เป็นต้นไป ให้ปฏิบัติตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๕๑
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๘

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙(๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยพ.ศ.๒๕๕๐ และมติสภามหาวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๘ เมื่อวันที่ วันพฤหัสบดีที่ ๒๘ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๘ จึงมีมติให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๑ ดังนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาพ.ศ.๒๕๕๑แก้ไขเพิ่มเติมพ.ศ.๒๕๕๘”

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐.๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“๑๐.๑ หลักสูตรปริญญาพุทธศาสตรมหาบัณฑิต ให้ศึกษางานรายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และวิทยานิพนธ์ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต”

ประกาศ ณ วันที่ ๙ พฤษภาคม พุทธศักราช ๒๕๕๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๓)
แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๙**

เพื่อให้การบริหารจัดการเกี่ยวกับการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษาของมหาวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๕/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๑ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ คุณสมบัติของผู้เข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตและมหาบัณฑิต

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๖ และข้อ ๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

๖.๑ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

๖.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง และ

๖.๑.๒ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๒ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับมหาบัณฑิต

๖.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๖.๒.๒ ต้องได้ระดับคะแนนเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๒.๕๐ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค และ

๖.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ผู้สมัครเข้าศึกษาระดับดุขฎีบัณฑิต

๓.๑ ระดับดุขฎีบัณฑิต แบบ ๑.๑ และแบบ ๒.๑

๓.๑.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาโทหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัยหรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรอง

๓.๑.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาโทไม่ต่ำกว่า ๓.๕๐ ระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่วันสำเร็จการศึกษาหรือมีผลงานทางวิชาการที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเห็นชอบ และ

๓.๑.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

๗.๒ ระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๒ และแบบ ๒.๒

๗.๒.๑ ต้องเป็นผู้สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจากมหาวิทยาลัย หรือสถาบันการศึกษาที่สภามหาวิทยาลัยรับรองหรือเปรียญธรรมเก้าประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ

๗.๒.๒ ต้องได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในระดับปริญญาตรีไม่ต่ำกว่า ๓.๒๕ จากระบบ ๔ แต้ม ยกเว้นผู้มีประสบการณ์การทำงานติดต่อกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๒ ปี นับแต่สำเร็จการศึกษาและผู้จบเปรียญธรรมเก้าประโยค

๗.๒.๓ ไม่เคยถูกลงโทษให้พ้นสภาพการเป็นนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๔ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๔ การศึกษาในบัณฑิตวิทยาลัยใช้ระบบทวิภาคหรือไตรภาค ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรแต่ละสาขาวิชา

ระบบทวิภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๒ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๑๕ สัปดาห์ และอาจจัดการศึกษาภาคฤดูร้อนได้อีก ๑ ภาค มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และจะกำหนดระเบียบว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน ที่ไม่ขัดกับข้อบังคับนี้โดยความเห็นชอบของคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยก็ได้

ระบบไตรภาค ๑ ปี การศึกษาแบ่งออกเป็น ๓ ภาคการศึกษาปกติ ๑ ภาคการศึกษาปกติ มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๑๒ สัปดาห์

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ.๒๕๔๘ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๑๐ หลักสูตร

๑๐.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตรบัณฑิต

๑๐.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก แบบ ก (๑) และ แผน ก (๒)

๑๐.๓ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข

๑๐.๔ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑ และแบบ ๒

โครงสร้างของแต่ละหลักสูตร การศึกษารายวิชาและการทำวิทยานิพนธ์ตามจำนวนหน่วยกิต ให้เป็นไปตามประกาศของมหาวิทยาลัย

ข้อ ๕ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

“ข้อ ๑๑ ระยะเวลาการศึกษาตามหลักสูตร

๑๑.๑ หลักสูตรประกาศนียบัตร ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๒ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๓ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๖ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๒ หลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๔ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๓ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๑ และ ๒.๑ ให้มีระยะเวลาศึกษามีน้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๐ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๖ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๕ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

๑๑.๔ หลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑.๒ และ ๒.๒ ให้มีระยะเวลาศึกษาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๑๔ ภาคการศึกษาปกติ ในระบบทวิภาคหรือให้มีระยะเวลาไม่น้อยกว่า ๘ ภาคการศึกษาปกติ และไม่เกิน ๒๑ ภาคการศึกษาปกติในระบบไตรภาค

ในกรณีที่นิสิตไม่สามารถสำเร็จการศึกษาในระยะเวลาตามที่กำหนดคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย อาจอนุมัติให้ต่ออายุสภาพนิสิตได้อีก แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๒ ภาคการศึกษาปกติ

๑๑.๕ การนับเวลาในข้อ ๑๑ ให้นับรวมเวลาที่นิสิตได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาด้วยยกเว้นนิสิตที่ได้รับอนุมัติให้ลาพักการศึกษาตามข้อ ๑๓.๑.๑

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๑.๑ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

ข้อ ๒๑.๑ ระบบการประเมินผลการศึกษารายวิชา แบ่งเป็น ๗ ระดับและค่าระดับดังนี้

ระดับ	A	A-	B+	B	C+	C	F
ค่าระดับ	๔.๐๐	๓.๖๗	๓.๓๓	๓.๐๐	๒.๕๐	๒.๐๐	๐

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒๗ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒๗ การเสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ มีหลักปฏิบัติดังนี้

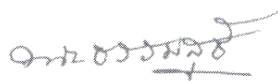
๒๗.๑ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาค

๒๗.๒ นิสิตหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๑ มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์ หลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว

๒๗.๓ นิสิตหลักสูตรระดับคุณวุฒิบัณฑิต แบบ ๒ ที่ศึกษารายวิชามาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต มีสิทธิ์เสนอโครงร่างวิทยานิพนธ์เพื่อขออนุมัติลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์

๒๗.๔ นิสิตสามารถลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ได้ หลังจากได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์แล้ว

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕)
พุทธศักราช ๒๕๕๓

โดยที่เป็นการสมควรปรับปรุงบางส่วนของข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ ให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๑๗ มิถุนายน จึงออกข้อบังคับไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา (ฉบับที่ ๕) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๕๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้ยกเลิกข้อความในข้อ ๒ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พุทธศักราช ๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๔) แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๕๓ และให้ใช้ข้อความต่อไปนี้แทน

“ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้กับนิสิตที่รับเข้าศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป”

ประกาศ ณ วันที่ ๑๕ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๕๕๓

(พระธรรมสุธี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
พ.ศ. ๒๕๔๑**

เพื่ออนุวัติให้เป็นไปตามความในมาตรา ๓๕ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ จึงเห็นสมควรออกข้อบังคับมหาวิทยาลัยว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ สภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๔๑ เมื่อวันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงมีมติให้ออกข้อบังคับไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ พ.ศ. ๒๕๔๑”

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ให้มีคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการผู้เป็นคณาจารย์ประจำบัณฑิตวิทยาลัยจำนวนสี่รูปหรือคนที่
อธิการบดีแต่งตั้งโดยคำแนะนำของคณบดี
- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโดย

คำแนะนำของคณบดี

- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการบัณฑิตวิทยาลัย

ข้อ ๕ ให้มีคณะกรรมการประจำคณะ ประกอบด้วย

- (๑) ประธานกรรมการ ได้แก่ คณบดี
- (๒) รองประธานกรรมการ ได้แก่ รองคณบดีซึ่งเป็นพระภิกษุ
- (๓) กรรมการโดยตำแหน่ง ได้แก่ หัวหน้าภาควิชา

- (๔) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนไม่เกินห้ารูปหรือคนที่อธิการบดีแต่งตั้งโยกย้ายของ
คณบดี
- (๕) กรรมการและเลขานุการ ได้แก่ เลขานุการประจำคณะ

ข้อ ๖ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีวาระ
การดำรงตำแหน่งเท่ากับวาระการดำรงตำแหน่งของคณบดี

ในกรณีที่กรรมการตามข้อ ๔ และข้อ ๕ พ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและได้มีการ
แต่งตั้งผู้ดำรงตำแหน่งแทนแล้ว ให้ผู้ที่ได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งเพียงเท่าวาระที่เหลือของผู้ซึ่งตนแทน

ในกรณีที่กรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระแต่ยังมีได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ให้
กรรมการซึ่งพ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะได้แต่งตั้งกรรมการขึ้นใหม่ ทั้งนี้ต้องไม่เกินหกสิบวัน

ข้อ ๗ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะมีอำนาจและ
หน้าที่ ดังนี้

- (๑) วางนโยบายและแผนงานให้สอดคล้องกับนโยบายของมหาวิทยาลัย
- (๒) พิจารณาหลักสูตรเพื่อนำเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๓) พิจารณาวางระเบียบ ข้อบังคับ ที่เกี่ยวกับการบริหารและการดำเนินงาน
เพื่อเสนอต่อสภาวิชาการ
- (๔) ให้คำปรึกษาและเสนอความเห็นแก่คณบดี
- (๕) ปฏิบัติหน้าที่อื่น ๆ ตามที่สภาวิชาการหรืออธิการบดีมอบหมาย

ข้อ ๘ ให้มีการประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยและคณะกรรมการประจำคณะ
อย่างน้อยปีละสี่ครั้ง วิธีการประชุมให้นำข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการ
ประชุมสภามหาวิทยาลัยมาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๙ ให้อธิการบดีรักษาการให้เป็นไปตามข้อบังคับนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๑

(พระสุเมธาธิบดี)

นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพละเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๔๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันที่ ๑๕ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ เป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมงของการศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิตที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๔๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

เพื่อให้การศึกษาวិชากรรมฐานของนิสิตบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เป็นไปด้วยความเรียบร้อย บรรลู่วัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๗ เมื่อวันที่ ๑๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๗ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน พ.ศ. ๒๕๔๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการฝึกปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ดังนี้

(๑) วางนโยบาย กำหนดหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิธีการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน การวัดผลและติดตามผลลัพธ์ของการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๒) กำหนดวัน เวลาและสถานที่ สำหรับการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน

(๓) รายงานผลการฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานต่อมหาวิทยาลัย

ข้อ ๔ ให้นิสิตบัณฑิตวิทยาลัยฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ในวัน เวลาและสถานที่ตามที่คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ดังนี้

(๑) นิสิตระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐาน ไม่น้อยกว่า ๑๕ วัน

(๒) นิสิตระดับมหาบัณฑิตต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

(๓) นิสิตระดับดุษฎีบัณฑิต ต้องฝึกภาคปฏิบัติวิปัสสนากรรมฐานไม่น้อยกว่า ๔๕ วัน โดยให้ใช้กับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๓ เป็นต้นไป

ข้อ ๕ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๕ สิงหาคม พุทธศักราช ๒๕๔๗

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลง

กรณราชวิทยาลัย

เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตร
ดุขฎิบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ
เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มี
ประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราช
วิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ.
๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับ
บัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจ
จัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้
๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษาอิสระซึ่งมีค่าเทียบได้
๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษาอิสระ		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒) แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐**

อนุวัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ จึงเห็นสมควรออกระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๖ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๒๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๕๐ จึงมีมติให้วางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

**หมวดที่ ๑
บททั่วไป**

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า “ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๕๐”

ข้อ ๒ บรรดา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับระเบียบนี้ ให้ใช้ระเบียบนี้แทน

ข้อ ๓ ให้ยกเลิก

(๑) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒

(๒) ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พ.ศ.๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๔๖

(๓) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง กำหนดส่วนประกอบเพิ่มเติมของโครงร่างวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๔๔

(๔) ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ พ.ศ. ๒๕๕๐

ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากประกาศ เป็นต้นไป

หมวดที่ ๒

การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และการลงทะเบียน

ข้อ ๖ การอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๑ ให้นิสิตจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์โดยความเห็นชอบของผู้ที่จะได้รับแต่งตั้งเป็นประธานหรือกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และเสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อตรวจรูปแบบก่อน เมื่อผ่านการตรวจรูปแบบและแก้ไขแล้ว จึงเสนอขอสอบอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ตามขั้นตอน

๖.๒ โครงร่างวิทยานิพนธ์ มีส่วนประกอบดังนี้

- (๑) หัวข้อวิทยานิพนธ์ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ
- (๒) รายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์
- (๓) ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา
- (๔) วัตถุประสงค์ของการวิจัย
- (๕) ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (๖) วิธีดำเนินการวิจัย
- (๗) ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับการวิจัย
- (๘) โครงสร้างของรายงานวิทยานิพนธ์ (สารบัญชั้วคร่าว)
- (๙) บรรณานุกรมและเชิงอรรถ
- (๑๐) ประวัติผู้วิจัย

ส่วนประกอบอื่น ๆ นอกจากนี้ ให้เป็นไปตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ และข้อกำหนดอื่น ๆ ของบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๓ การเสนอขออนุมัติสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บพ ๘ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๖ ฉบับ ในจำนวนนี้ต้องมีลายเซ็นรับรองของผู้สมควรเป็นกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ทุกคน บนปกของโครงร่างฯ จำนวน ๑ ฉบับ ต่อบัณฑิตวิทยาลัย

๖.๔ นิสิตที่ประสงค์จะเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์เชิงปริมาณ ที่มีเครื่องมือวิจัยหรือแบบสอบถามชั้วคร่าว ต้องส่งให้คณะกรรมการตรวจสอบ ในวันพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์

๖.๕ คณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยแต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ในแต่ละปีการศึกษา คณะกรรมการที่ได้รับแต่งตั้งจะเป็นผู้พิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่นิสิตเสนอ และในการประชุมพิจารณาสอบแต่ละครั้ง นิสิตต้องเข้านำเสนอและชี้แจงเกี่ยวกับหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ด้วย

๖.๖ เมื่อนิสิตแก้ไขหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ตามมติคณะกรรมการแล้วให้ยื่นแบบคำร้อง บพ ๘.๑ พร้อมด้วยหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ จำนวน ๔ ชุด ต่อบัณฑิตวิทยาลัย ให้ประธานคณะกรรมการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ เสนอผลการพิจารณาหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ของนิสิตที่ผ่านความเห็นชอบแล้วพร้อมรายชื่อ ผู้สมควรเป็นคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ในหัวข้อนั้นต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาอนุมัติ

๖.๗ เมื่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์และเมื่อบัณฑิตวิทยาลัยประกาศรายชื่อ นิสิตและหัวข้อวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งรายชื่อคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ที่ได้รับอนุมัติแล้ว นิสิตจึงจะมีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

ข้อ ๗ การลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

๗.๑ นิสิตระดับปริญญาโทที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๙ หน่วยกิต

๗.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายหลังจากขึ้นทะเบียนเป็นนิสิตแล้ว นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒ ที่มีสิทธิลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ต้องศึกษารายวิชาในหลักสูตรของบัณฑิตวิทยาลัยมาแล้วไม่น้อยกว่า ๑ ภาคการศึกษาปกติ และมีหน่วยกิตสะสมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

๗.๓ ให้นิสิตลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายใน ๓๐ วัน นับจากวันที่บัณฑิตวิทยาลัยประกาศอนุมัติหัวข้อวิทยานิพนธ์ โดยกรอกแบบการลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ บท ๙ แล้วยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมทั้งชำระเงินค่าลงทะเบียนในส่วนงานตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด หากไม่สามารถชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ ภายในระยะเวลาที่กำหนด ต้องยื่นคำร้องขอชำระค่าลงทะเบียนล่าช้าต่อบัณฑิตวิทยาลัย ทั้งนี้ต้องไม่เกิน ๓๐ วันทำการ หากเกินต้องชำระเป็นค่าปรับในอัตราการลงทะเบียนล่าช้า จำนวน ๕๐ บาท ต่อ ๑ วันทำการ

ข้อ ๘ การเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโครงร่างวิทยานิพนธ์

๘.๑ การขอเปลี่ยนแปลงใด ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ที่ไม่ใช่สาระสำคัญให้นิสิตยื่นแบบคำร้อง บท ๘ พร้อมทั้งชี้แจงเหตุผลที่ขอเปลี่ยนแปลงต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อขออนุมัติโดยผ่านคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ เมื่อได้รับการอนุมัติให้เปลี่ยนแปลงให้นำส่งหัวข้อและโครงร่างที่เปลี่ยนแปลงใหม่ต่อบัณฑิตวิทยาลัย จำนวน ๔ ชุด

๘.๒ หากการเปลี่ยนแปลงหัวข้อหรือโครงร่างวิทยานิพนธ์ที่เป็นสาระสำคัญ นิสิตต้องปฏิบัติเช่นเดียวกับการยื่นขออนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ใหม่ โดยไม่ต้องลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก ยกเว้น หากการเปลี่ยนแปลงเป็นความประสงค์ส่วนตัวของนิสิต เมื่อคณะกรรมการพิจารณาแล้ว พบว่าไม่มีเหตุผลความจำเป็นเพียงพอ นิสิตต้องชำระค่าลงทะเบียนวิทยานิพนธ์ซ้ำอีก

๘.๓ ให้นิสิตติดตามผลการขออนุมัติการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หลังจากที่ได้ยื่นคำร้องและได้เข้าชี้แจงแล้ว

หมวดที่ ๓

คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

ข้อ ๙ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

๙.๑ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ต้องมีทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์จำนวนไม่น้อยกว่า ๒ รูปคน แต่ไม่เกิน ๓ รูป/คน ทั้งนี้ต้องมีอาจารย์ประจำมหาวิทยาลัยอย่างน้อย ๑ รูป/คน

๙.๒ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาโท ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่าผู้ช่วยศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๓ คณะกรรมการผู้ควบคุมวิทยานิพนธ์ของนิสิตระดับปริญญาเอก ต้องมีคุณสมบัติได้รับปริญญาชั้นใดชั้นหนึ่งในสาขาวิชาที่นิสิตทำวิทยานิพนธ์หรือสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง

คณะกรรมการผู้ที่มีคุณสมบัติได้รับปริญญาต่ำกว่าระดับปริญญาเอก ต้องมีตำแหน่งทางวิชาการไม่ต่ำกว่ารองศาสตราจารย์หรือเป็นผู้เชี่ยวชาญ

๙.๔ คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์มีหน้าที่ดังต่อไปนี้

(๑) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับวิธีทำวิทยานิพนธ์ รวมทั้งตัดสินแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นขณะทำวิทยานิพนธ์

(๒) ให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับการเขียนวิทยานิพนธ์

(๓) พิจารณาให้ความเห็นชอบในการขอสอบวิทยานิพนธ์ของนิสิต

ข้อ ๑๐ การเขียนวิทยานิพนธ์

ให้นิสิตเรียบเรียงวิทยานิพนธ์โดยให้มีรูปแบบและขนาดวิทยานิพนธ์ ตามคู่มือการทำวิทยานิพนธ์ของบัณฑิตวิทยาลัย

หมวดที่ ๔

การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๑ การรายงานความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์

๑๑.๑ นิสิตระดับปริญญาโททุกสาขา ผู้ได้รับผลการศึกษา ตั้งแต่ ๙ หน่วยกิต ขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๒.๑ (หลักสูตรภาษาไทย) ผู้ได้รับผลการศึกษาดังแต่ ๖ หน่วยกิตขึ้นไป และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๓ นิสิตระดับปริญญาเอก แบบ ๑.๑ (หลักสูตรภาษาอังกฤษ) ผู้ผ่านรายวิชาที่กำหนดให้ศึกษาเพิ่มเติมครบ ๓ รายวิชาแล้ว และยังไม่ได้ยื่นเสนอขอสอบหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการจัดทำหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๑ เดือน

๑๑.๔ นิสิตผู้ลงทะเบียนทำวิทยานิพนธ์แล้ว ต้องมารายงานความก้าวหน้าในการทำวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัยและอาจารย์ผู้ติดตามความก้าวหน้าวิทยานิพนธ์ ทุก ๓ เดือน

หมวดที่ ๕

การสอบวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๒ การขอสอบวิทยานิพนธ์

๑๒.๑ นิสิตระดับปริญญาโท มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตร และได้ค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) เขียนวิทยานิพนธ์เสร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๒ นิสิตระดับปริญญาเอก มีสิทธิขอสอบวิทยานิพนธ์ได้เมื่อ

(๑) ใช้เวลาทำวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๘ เดือน นับตั้งแต่วันที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนวิทยานิพนธ์

(๒) สอบผ่านรายวิชาต่าง ๆ ครบถ้วนตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในหลักสูตรและได้รับค่าระดับเฉลี่ยสะสมในรายวิชาตลอดหลักสูตรไม่ต่ำกว่า ๓.๐๐

(๓) สอบผ่านการสอบวัดคุณสมบัติในรายวิชาตามที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด

(๔) เขียนวิทยานิพนธ์สำเร็จสมบูรณ์ตามคำแนะนำของคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ และได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการดังกล่าวให้ทำการขอสอบได้

๑๒.๓ ให้นิสิตยื่นคำร้องขอตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์ พร้อมทั้งแนบวิทยานิพนธ์ ๑ ฉบับต่อบัณฑิตวิทยาลัยก่อนวันสอบวิทยานิพนธ์ไม่น้อยกว่า ๓๐ วัน

๑๒.๔ ให้นิสิตรับผลการตรวจรูปแบบวิทยานิพนธ์จากบัณฑิตวิทยาลัยหลังจากยื่นคำร้องแล้ว ๑๐ วันทำการ

๑๒.๕ ให้นิสิตยื่นแบบคำร้องขอสอบวิทยานิพนธ์ บท ๘ ต่อบัณฑิตวิทยาลัยผ่านประธานคณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ พร้อมกับเสนอวิทยานิพนธ์ที่เรียบเรียงเสร็จแล้ว รวมทั้งบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ อย่างละ ๖ ชุด

๑๒.๖ ใบบัณฑิตวิทยาลัยส่งวิทยานิพนธ์และบทคัดย่อถึงคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบไม่น้อยกว่า ๒ สัปดาห์

ข้อ ๑๓ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์

๑๓.๑ คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ มีจำนวนไม่น้อยกว่า ๓ ท่าน แต่ไม่เกิน ๕ ท่าน ประกอบด้วย

(๑) ประธาน ได้แก่ คณบดีหรือผู้ที่คณบดีมอบหมาย

(๒) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

(๓) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอกมหาวิทยาลัย จำนวนไม่เกิน ๓ ท่าน

๑๓.๒ เมื่อบัณฑิตวิทยาลัยติดต่อเชิญผู้ที่สมควรได้รับแต่งตั้งเป็นกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้แล้ว ให้เสนอรายงานกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ต่อคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยเพื่อพิจารณาแต่งตั้ง

๑๓.๓ เมื่อประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ลงนามแต่งตั้งคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้ว ใบบัณฑิตวิทยาลัยประกาศกำหนดวัน เวลาและสถานที่สอบให้ทราบโดยทั่วกัน และมีหนังสือเชิญถึงกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ก่อนวันสอบ ไม่น้อยกว่า ๑๐ วัน รายงานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ให้ถือเป็นความลับสำหรับผู้สอบ

๑๓.๔ ในกรณีที่กรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ไม่สามารถมาตรวจสอบวิทยานิพนธ์ได้ ให้แจ้งต่อบัณฑิตวิทยาลัยโดยผ่านประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์พร้อมทั้งแจ้งผลการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ด้วย

หมวดที่ ๖ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

ข้อ ๑๔ การประเมินผลวิทยานิพนธ์

๑๔.๑ ในการสอบวิทยานิพนธ์ นิสิตต้องตอบข้อซักถามต่าง ๆ เกี่ยวกับวิทยานิพนธ์หรือเรื่องที่เกี่ยวข้อง หลังจากสอบแล้วให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ประชุมพิจารณาประเมินผล ในขณะที่ประเมินผลให้นิสิตออกจากห้องสอบ

๑๔.๒ ให้มีการจดบันทึกรายละเอียดเกี่ยวกับการประเมินผลวิทยานิพนธ์ทุกครั้ง

๑๔.๓ หากคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์มีมติให้แก้ไขวิทยานิพนธ์ ไม่ว่าจะกรณีใด ๆ นิสิตต้องแก้ไขวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้องตามมติและคำแนะนำนั้น ก่อนที่จะนำวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขแล้วส่งบัณฑิตวิทยาลัย กรณีที่นิสิตไม่สามารถส่งวิทยานิพนธ์ได้ทันเวลา ตามที่คณะกรรมการกำหนด จะต้องดำเนินการยื่นขอขยายเวลาการส่งวิทยานิพนธ์ต่อบัณฑิตวิทยาลัย โดยผ่านความเห็นชอบของประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ ทั้งนี้ การขยายเวลาต้องอยู่ภายใต้ระยะเวลา ๖ เดือน นับแต่วันสอบ หากเกินจากกำหนดนี้ ให้ถือว่าสอบไม่ผ่าน และจะต้องดำเนินการขอสอบใหม่ กรณีที่ยังคงสภาพนิสิตอยู่เท่านั้น

๑๔.๔ ให้คณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ทำการประเมินผลวิทยานิพนธ์โดยกำหนดเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

ผลการศึกษา	ระดับ
ดีเยี่ยม (Excellence)	A
ดี (Good)	B+
ผ่าน (Passed)	B
ตก (Failed)	F

ส่วนวิทยานิพนธ์ที่อยู่ในระหว่างการเรียบเรียงให้แสดงสถานะด้วยสัญลักษณ์ IP (In progress)

๑๔.๕ การลงนามของกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ในหน้าอนุมัติวิทยานิพนธ์ อาจกระทำได้เมื่อเห็นสมควร แต่ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์จะลงนามได้ต่อเมื่อวิทยานิพนธ์นั้นได้รับการแก้ไขทั้งรูปแบบ และเนื้อหาเรียบร้อยแล้วเท่านั้น จากนั้นคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัยจึงลงนามอนุมัติ

๑๔.๖ ให้ประธานคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์เสนอผลการประเมินต่อคณะบดีบัณฑิตวิทยาลัย หากมีมติไม่เป็นเอกฉันท์ให้รวบรวมใบประเมินผลของกรรมการทุกท่าน เพื่อส่งให้คณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัยพิจารณาชี้ขาดเมื่อทราบผลการประเมิน และนิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขเรียบร้อยแล้วบัณฑิตวิทยาลัยจะประกาศผลให้ทราบโดยทั่วกัน

ข้อ ๑๕ การส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์

๑๕.๑ เมื่อนิสิตแก้ไขเนื้อหาและรูปแบบ ตามมติคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์แล้วให้นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับที่แก้ไขที่มีลายมือชื่อคณะกรรมการตรวจสอบวิทยานิพนธ์ครบถ้วนทุกคน จำนวน ๗ เล่ม โดยเย็บเล่มและเข้าปกแข็งเรียบร้อยแล้ว ตามรูปแบบที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนดพร้อมด้วย บทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษอีกอย่างละ ๒ ชุด และแผ่นซีดีบันทึกไฟล์หัวข้อวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ทั้งที่เป็น

แบบไฟล์ Microsoft Word และไฟล์ Adobe PDF จำนวนไฟล์ละ ๑ แผ่น ต่อบัณฑิตวิทยาลัย วันที่นิสิตส่งวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์ถือว่าเป็นวันที่นิสิตสำเร็จการศึกษา

๑๕.๒ ในกรณีที่นิสิตประสงค์จะเผยแพร่วิทยานิพนธ์หรือมอบให้แก่หน่วยงานใดตามข้อผูกพันหรืออื่น ๆ หลังจากที่ได้รับอนุมัติวิทยานิพนธ์ ให้นิสิตยื่นคำร้องพร้อมด้วยวิทยานิพนธ์ตามจำนวนที่ต้องการเสนอต่อคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อพิจารณาลงนามในหน้าอนุมัติ ทั้งนี้ให้แนบวิทยานิพนธ์ฉบับซึ่งคณบดีบัณฑิตวิทยาลัยลงนามไว้แล้ว ๑ เล่ม พร้อมทั้งแผ่นบันทึกข้อมูลวิทยานิพนธ์ฉบับสมบูรณ์จำนวน ๑ ชุด

๑๕.๓ วิทยานิพนธ์และบทคัดย่อทั้งฉบับภาษาไทย และภาษาอังกฤษของนิสิตที่สำเร็จการศึกษาให้เป็นลิขสิทธิ์ของบัณฑิตวิทยาลัย ก่อนนำไปพิมพ์เผยแพร่ต้องได้รับอนุมัติจากคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๖ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงการวิทยานิพนธ์และลงทะเบียนไว้แล้วก่อนที่จะประกาศใช้ระเบียบนี้ ให้ปฏิบัติตามระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ว่าด้วยวิธีปฏิบัติเกี่ยวกับวิทยานิพนธ์ พุทธศักราช ๒๕๔๒ และระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยวิธีปฏิบัติวิทยานิพนธ์ แก้ไขเพิ่มเติม พุทธศักราช ๒๕๔๖

ข้อ ๑๗ นิสิตที่ได้รับอนุมัติหัวข้อและโครงร่างวิทยานิพนธ์ และลงทะเบียนภายหลังที่ประกาศใช้ระเบียบนี้แล้ว ให้ปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๒๔ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๕๐

(พระศรีสิทธิมนี)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

**ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ.๒๕๕๒**

เพื่อให้การจัดการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนในระดับบัณฑิตศึกษาเป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย เพลเพื่ออนุมัติให้เป็นไปตามความในข้อ ๙ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๑ โดยอาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๔๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๔๒ บัณฑิตวิทยาลัย จึงวางระเบียบไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ระเบียบนี้เรียกว่า ระเบียบบัณฑิตวิทยาลัย ว่าด้วยการศึกษาภาคฤดูร้อน พ.ศ. ๒๕๕๒”

ข้อ ๒ ให้ใช้ระเบียบนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ ภาคการศึกษาฤดูร้อน ต้องมีเวลาการศึกษาไม่น้อยกว่า ๖ สัปดาห์ และมีจำนวนชั่วโมง การศึกษาในแต่ละรายวิชาเท่ากับการศึกษาภาคปกติ

ข้อ ๔ จำนวนหน่วยกิตที่กำหนดให้นิสิตลงทะเบียนในภาคการศึกษาฤดูร้อนไม่น้อยกว่า ๓ หน่วยกิต และไม่เกิน ๖ หน่วยกิต โดยความเห็นชอบของอาจารย์ที่ปรึกษาทั่วไป

นิสิต ที่ประสงค์จะลงทะเบียนน้อยกว่าหรือมากกว่าที่กำหนดไว้ในข้อ ๔ ให้ยื่นคำร้องต่อคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขออนุมัติเป็นกรณีพิเศษ

ข้อ ๕ อัตราค่าธรรมเนียมการศึกษาในภาคการศึกษาฤดูร้อนให้เป็นไปตามที่มหาวิทยาลัยกำหนด

ข้อ ๖ ให้ใช้ระเบียบนี้สำหรับนิสิตที่เข้าศึกษาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๕๒

ข้อ ๗ ให้คณบดีบัณฑิตวิทยาลัยรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑ ธันวาคม พ.ศ.๒๕๕๒

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘

โดยที่เห็นเป็นการสมควรปรับปรุงเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิตและพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.๒๕๔๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อประโยชน์ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา ให้ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๙ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๔๘ เมื่อวันที่ ๓๑ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๔๘ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๔๘ ไว้ดังต่อไปนี้

๑. ระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

๒. ระดับปริญญาโท มีจำนวนหน่วยกิตรวมตลอดหลักสูตรไม่น้อยกว่า ๓๘ หน่วยกิต

โดยแบ่งการศึกษา เป็น ๒ แผน ดังนี้

๑) แผน ก เป็นการศึกษาที่เน้นการวิจัย โดยมีการทำวิทยานิพนธ์ ดังนี้

แบบ ก (๑) ทำเฉพาะวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๘ หน่วยกิต และบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ก (๒) ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๒๖ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๑๒ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๑๒	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๒) แผน ข ศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๓๒ หน่วยกิต และทำการศึกษานิพนธ์ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๖ หน่วยกิต จำแนกประเภท ดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๘	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๑๒	หน่วยกิต
การศึกษานิพนธ์		๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๓๘	หน่วยกิต

๓. ระดับปริญญาเอก แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

๑) แบบ ๑ ผู้เข้าศึกษาต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ โดยบัณฑิตวิทยาลัยอาจจัดให้ศึกษารายวิชาเพิ่มเติม โดยไม่ต้องนับหน่วยกิต เพื่อคุณภาพการศึกษาของผู้ศึกษา

แบบ ๑.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโทต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๕๔ หน่วยกิต

แบบ ๑.๒ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาตรีหรือเปรียญธรรม ๙ ประโยค ซึ่งบัณฑิตวิทยาลัยอนุมัติให้เข้าศึกษาเป็นกรณีพิเศษ ต้องทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๗๘ หน่วยกิต

๒) แบบ ๒ แบ่งการศึกษาเป็น ๒ แบบ ดังนี้

แบบ ๒.๑ ผู้เข้าศึกษาที่สำเร็จปริญญาโท ต้องศึกษารายวิชาไม่น้อยกว่า ๑๙ หน่วยกิต และทำวิทยานิพนธ์ ซึ่งมีค่าเทียบได้ ๓๖ หน่วยกิต จำแนกประเภทดังนี้

วิชาบังคับ	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเอก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิชาเลือก	ไม่น้อยกว่า	๖	หน่วยกิต
วิทยานิพนธ์		๓๖	หน่วยกิต
รวมทั้งสิ้น	ไม่น้อยกว่า	๕๔	หน่วยกิต

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๘ กันยายน พุทธศักราช ๒๕๔๘

(พระราชรัตนโมลี)

อุปนายกสภามหาวิทยาลัย ทำหน้าที่แทน
นายกสภามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม

เพื่อให้การจัดการศึกษาหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สำหรับคฤหัสถ์ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุตามวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัยจึงสมควรกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๒/๒๕๔๙ เมื่อวันที่ ๒๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๔๙ จึงให้ยกเลิกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง กำหนดรายวิชาให้นิสิตคฤหัสถ์ศึกษาเพิ่มเติม ลงวันที่ ๒๖ เมษายน พ.ศ. ๒๕๔๘ และกำหนดรายวิชาบาลี ให้ศึกษาเพิ่มเติม ดังนี้

๑. วิชา	๑๐๒ ๓๐๒	การใช้ภาษาบาลี ๑	(๓) (๓-๐-๖)
		Usage of Pali I	
๒. วิชา	๑๐๒ ๓๐๖	การใช้ภาษาบาลี ๒	(๓) (๓-๐-๖)
		Usage of Pali II	

ให้รายวิชาเหล่านี้เป็นรายวิชาเรียนเสริมโดยไม่นับหน่วยกิตและแสดงผลการเรียนด้วยสัญลักษณ์ S หรือ U

นิสิตที่สอบได้เปรียญธรรมหรือบาลีศึกษาตั้งแต่ประโยค ป.ธ.๓ ขึ้นไป หรือสำเร็จการศึกษาหลักสูตรประกาศนียบัตรภาษาบาลี ไม่ต้องลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ตั้งแต่ปีการศึกษา ๒๕๔๙ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๒๖ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๕๔๙

(พระมหาสมจินต์ สมมาปญโญ)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

ประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา

เพื่อให้การกำหนดรหัสประจำรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ-ราชวิทยาลัย พ.ศ.๒๕๔๐ จึงออกประกาศมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย เรื่อง หลักเกณฑ์การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ไว้ดังต่อไปนี้

ก. การกำหนดรหัสประจำรายวิชา ประกอบด้วยหัวข้อต่อไปนี้

- ๑) รหัสรายวิชา
  - ๒) ชื่อวิชา
  - ๓) จำนวนหน่วยกิต
  - ๔) จำนวนชั่วโมงบรรยาย
  - ๕) จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ
  - ๖) จำนวนชั่วโมงศึกษานอกเวลา
๑. รหัสรายวิชาในหลักสูตรของมหาวิทยาลัยประกอบด้วยเลข ๖ หลัก ตัวอย่าง ๑๐๑ ๒๑๑
- ๑.๑ เลขตัวที่ ๑ หมายถึง คณะและระดับของหลักสูตร ดังนี้
๑) เลข ๑	หมายถึง คณะพุทธศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๒) เลข ๒	หมายถึง คณะครุศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๓) เลข ๓	หมายถึง คณะมนุษยศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี
๔) เลข ๔	หมายถึง คณะสังคมศาสตร์	หลักสูตรระดับปริญญาตรี

- ๕) เลข ๕ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต
- ๖) เลข ๖ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรมหาบัณฑิต
- ๗) เลข ๗ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง
- ๘) เลข ๘ หมายถึง หลักสูตรระดับพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต
- ๙) เลข ๙ หมายถึง หลักสูตรระดับประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต

๑.๒ เลขตัวที่ ๒ และ ๓ หมายถึง สาขาวิชา เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ ในทุกหลักสูตร โดยให้นับเลขตามลำดับการเปิดสาขาวิชา และเลข ๐๐ หมายถึง หลายสาขาวิชาในหลักสูตรนั้นบังคับให้ศึกษารายวิชาเหมือนกัน

๑.๓ เลขตัวที่ ๔ หมายถึง ชั้นปีที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับปริญญาตรี ตั้งแต่ชั้นปีที่ ๑ เป็นต้นไป และหมายถึงภาคการศึกษาที่จัดให้มีการศึกษารายวิชานั้นในระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต พุทธศาสตรมหาบัณฑิต ประกาศนียบัตรบัณฑิตชั้นสูง พุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และประกาศนียบัตรหลังพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต ตั้งแต่ภาคการศึกษาที่ ๑ เป็นต้นไป

๑.๔ เลขตัวที่ ๕ และ ๖ หมายถึง ลำดับรายวิชาในแต่ละหลักสูตร เริ่มตั้งแต่เลข ๐๑ ไปถึง ๙๙ และเลข ๐๐ หมายถึง สารนิพนธ์ หรือวิทยานิพนธ์

๑.๕ รายวิชาที่เป็นวิชาในหมวดวิชาศึกษาทั่วไปและวิชาแกนพระพุทธศาสนา ให้กำหนดเลข ๓ ตัวแรกเป็นเลข ๐๐๐

๒. ชื่อรายวิชา

๒.๑ ให้เขียนชื่อเต็มของรายวิชา ไม่จำกัดจำนวนตัวอักษร

๒.๒ หลักสูตรภาษาไทย ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

๒.๓ หลักสูตรภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษาอังกฤษอย่างเดียว

๒.๔ หลักสูตรภาษาอื่นจากภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ให้เขียนชื่อรายวิชาด้วยภาษานั้นๆ และภาษาอังกฤษ

๓. จำนวนหน่วยกิต

ต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๔. จำนวนชั่วโมงบรรยาย

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕. จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ

๕.๑ คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

๕.๒ จำนวนชั่วโมงปฏิบัติการ รวมถึงการปฏิบัติให้ห้องทดลอง หรือการปฏิบัติในภาคสนาม

๖. จำนวนศึกษานอกเวลา

คิดเป็นจำนวนชั่วโมงต่อ ๑ สัปดาห์ และต้องเป็นเลขไม่มีทศนิยม ไม่เกิน ๒ หลัก

ข. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

๑. การกำหนดรหัสรายวิชาใหม่เพื่อใช้กับรายวิชาใหม่ สามารถกระทำได้ที่
๒. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ และใช้รหัสรายวิชาใหม่ กระทำได้แต่ต้องตรวจสอบให้ละเอียดก่อนว่าไม่ซ้ำซ้อนกับรหัสรายวิชาอื่น
๓. การเปลี่ยนชื่อรายวิชาเดิมเป็นชื่อใหม่ แต่ใช้รหัสเดิมจะกระทำไม่ได้ ยกเว้นแต่จะได้ประกาศยกเลิกการใช้รหัสรายวิชานั้นเป็นเวลาอย่างน้อย ๕ ปีแล้ว และรายวิชาในหลักสูตรที่ได้รับอนุมัติให้เปิดสอนแล้ว แต่ยังไม่มีการผลิตลงทะเบียนเรียน

ทั้งนี้ ให้ใช้ประกาศนี้สำหรับหลักสูตรที่ปรับปรุงใหม่และหลักสูตรใหม่ ตั้งแต่ปีพุทธศักราช ๒๕๕๐ เป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มกราคม พุทธศักราช ๒๕๕๐

(พระธรรมโกศาจารย์)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗**

เพื่อให้การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๘ (๒) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และมติสภามหาวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๘/๒๕๕๗ วันพุธที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๑ ข้อบังคับนี้เรียกว่า “ข้อบังคับมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ว่าด้วยการสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษสำหรับนิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต พ.ศ. ๒๕๕๗

ข้อ ๒ ให้ใช้ข้อบังคับนี้ตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศเป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดากฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด คำสั่ง หรือประกาศอื่นใดซึ่งขัดหรือแย้งกับข้อบังคับนี้ให้ใช้ข้อบังคับนี้แทน

ข้อ ๔ ในข้อบังคับนี้

“นิสิต” หมายความว่า นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“สถาบันภาษา” หมายความว่า สถาบันภาษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

“MCU-GET: MCU-Graduate English Test” หมายความว่า การสอบวัดความรู้ภาษาอังกฤษที่ดำเนินการโดยสถาบันภาษามหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ข้อ ๕ นิสิตหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตทุกสาขาวิชาของมหาวิทยาลัยต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษ ตามเกณฑ์ที่บัณฑิตวิทยาลัยกำหนด ในหลักสูตรภาษาอังกฤษ mcu ๐๐๓ และ mcu ๐๐๔ หรือสมัครสอบ MCU-GET ตามเวลาที่สถาบันภาษากำหนด สำหรับนิสิตผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตร ป.บส., ป.ทศ. และ ป.สศ. ต้องผ่านการเรียนในหลักสูตรภาษาอังกฤษตามที่สถาบันภาษากำหนด จึงจะมีสิทธิ์ขออนุมัติสำเร็จการศึกษา

กรณีนิสิตผ่านการเรียนหลักสูตรภาษาอังกฤษหรือผ่านการสอบ MCU-GET หรือผ่านการสอบภาษาอังกฤษจากสถาบันอื่นๆ ที่บัณฑิตวิทยาลัยรับรอง ภายในระยะเวลาไม่เกิน ๒ ปี ก่อนได้รับคัดเลือกเข้าศึกษา ได้รับยกเว้นไม่ต้องสมัครเรียนหรือสมัครสอบ MCU-GET อีก

ประกาศบัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต

.....

เพื่อให้การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและดุษฎีบัณฑิตของบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามนโยบายของมหาวิทยาลัย

อาศัยมติที่ประชุมคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย ในคราวประชุมครั้งที่ ๓/๒๕๕๙ เมื่อวันที่ ๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๕๙ จึงออกประกาศบัณฑิตวิทยาลัย เรื่อง การเรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิตและระดับดุษฎีบัณฑิต ดังนี้

๑. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ข ว่า “สารนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Research Paper”
๒. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับมหาบัณฑิต แผน ก ว่า “วิทยานิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Thesis”
๓. ให้เรียกชื่องานนิพนธ์ของหลักสูตรระดับดุษฎีบัณฑิต ว่า “ดุษฎีนิพนธ์” ภาษาอังกฤษเรียกว่า “Dissertation”

ประกาศ ณ วันที่ ๒๗ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๕๙

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร,ดร.)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
ประธานคณะกรรมการประจำบัณฑิตวิทยาลัย

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน บัณฑิตวิทยาลัย โทร ๐-๒๒๒๒-๐๖๘๐ ภายใน ๑๑๓๓, ๑๑๒๗

ที่ อว ๘๐๐๑/๑๘

วันที่ ๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุมัติลงนามในคำสั่งมหาวิทยาลัยฯ

กราบเรียน อธิการบดี

ด้วยบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย จักได้ดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ๑.๑ และ แบบ ๒.๑ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และ แนวทางการปฏิบัติตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ. ๒๕๕๘

เพื่อให้การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ๑.๑ และ แบบ ๒.๑ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ บรรลุวัตถุประสงค์และนโยบายของมหาวิทยาลัย จึงกราบเรียนมาเพื่อขออนุมัติลงนามในคำสั่งแต่งตั้ง 018 ถึงอธิการบดีขออนุมัติลงนามในคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ๑.๑ และ แบบ ๒.๑ หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒ (เพิ่มเติม) บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย รายละเอียดตามเอกสารที่แนบมาพร้อมนี้

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาลงนาม

(พระมหาสมบุญ วุฑฒิกโร, รศ. ดร.)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

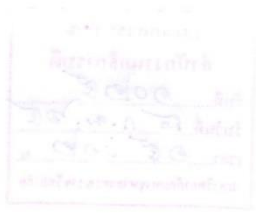
มหาวิทยาลัยมหจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ประสานงาน : พระมหาสันติ อธิภทโท, ดร.

โทร. ๐๖๒-๕๙๕-๑๖๘๓

(พระเทพวัชรบัณฑิต)

อธิการบดี

เรียน อธิการบดี

เพื่อพิจารณาอนุมัติ

เพื่อทราบ

(พระสุพรรณเมธากรณ์)

รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ

๙/๑๐/๖๕

กราบเรียน อธิการบดี

เห็นควรอนุมัติ

เพื่อโปรดทราบ

พระมหาไพรัชน์ อมมทีโป, ผศ.ดร.

รศ.ผู้อำนวยการสำนักงานอธิการบดี

๑๑/๑๐/๖๕

อธิการบดี
มหาวิทยาลัยราชภัฏวชิราวุธวิทยาลัย
(เพื่อพิจารณาอนุมัติ)
๑๑/๑๐/๖๕

คำสั่งมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
ที่ ๑๔๐ /๒๕๖๔
เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา
แบบ ๑.๑ และ แบบ ๒.๑,
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (เพิ่มเติม)

ตามที่มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยได้ออกคำสั่งที่ ๑๑๐๑/๒๕๖๒ เรื่อง แต่งตั้งคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ๑.๑ และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แผน ข. บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ลงวันที่ ๒๒ สิงหาคม ๒๕๖๒ นั้น

การนี้ เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต และหลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของมหาวิทยาลัยดำเนินการไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพ และบรรลุตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัย

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๒๗ (๑) แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๔๐ และประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ข้อ ๑.๓ ความว่า “สถาบันอุดมศึกษาพึงสนับสนุนการจัดทำหลักสูตรแบบบูรณาการศาสตร์ทั้งระดับปริญญาบัณฑิตหรือระดับบัณฑิตศึกษาในแต่ละคณะ/สถาบัน มีการออกแบบหลักสูตรหรือรายวิชาที่ปรับให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียน...” จึงแต่งตั้งผู้มีรายนามดังต่อไปนี้ เป็นคณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ๑.๑ และ แบบ ๒.๑, หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (เพิ่มเติม) ประกอบด้วย

คณะกรรมการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรพุทธศาสตรดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ๑.๑
และ แบบ ๒.๑,
หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาปรัชญา แบบ ก ๑ และ แบบ ก ๒

ที่ปรึกษา

๑. อธิการบดี	ที่ปรึกษา
๒. รองอธิการบดีฝ่ายบริหาร	ที่ปรึกษา
๓. รองอธิการบดีฝ่ายวิชาการ	ที่ปรึกษา
๔. รองอธิการบดีฝ่ายวางแผนและพัฒนา	ที่ปรึกษา

บัณฑิตวิทยาลัย (ส่วนกลาง)

๑. พระมหาสมบุรณ์ วุฑฒิกโร, รศ. ดร.	ประธานกรรมการ
๒. พระมหาพรชัย สิริวิโร, ผศ. ดร.	รองประธานกรรมการ
๓. พระมหาไพรัชน์ ธรรมทีโป, ผศ. ดร.	รองประธานกรรมการ
๔. พระมหาวิญชัย กิตติเมธี, ดร.	กรรมการ
๕. พระมหาดนัยพัทธ์ คมกิตร์ปญโญ, ดร.	กรรมการ
๖. รศ. ดร.ประพันธ์ ศุภษร	กรรมการ
๗. ศ. ดร.สมภาร พรหมทา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๘. รศ. ดร.สุรพล สุษะพรหม	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๙. ศ. ดร.วิษระ งามจิตรเจริญ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๐. รศ. ดร.สมิทธิพล เนตรนิมิตร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๑. พระมหามหวินทร์ ปุริสุตโตโม, ผศ. ดร.	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๒. รศ. ดร.ประเวศ อินทองปาน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๓. ผศ. ดร.ชาญณรงค์ บุญหนุน	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๔. ดร.ไข่มุก เหล่าพิพัฒนา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ
๑๕. พระครูโกศลศาสนบัณฑิต, รศ. ดร.	กรรมการและเลขานุการ
๑๖. พระมหาสันติ อธิภทโท, ดร.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๗. พระอุทิศ อาสภจิตโต, ดร.	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๘. พระมหานพรัตน์ อภิขชโว	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ
๑๙. พระมหาธนวุฒิ โชติธมโม	กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

วิทยาเขตเชียงใหม่

๑. พระครูประวิตรวราณุกต, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. พระวิสิทธิ์ ชิตวิสิทธิ์, ผศ. ดร.	กรรมการ
๓. ดร.พิสิฏฐ์ โคตรสุโพธิ์	กรรมการ
๔. รศ. ดร.มารค ตามไท	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๕. รศ. ดร.วิโรจน์ อินทนนท์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตขอนแก่น

๑. ผศ. ดร.จักรพรรณ วงศ์พรพวัฒน์	กรรมการ
๒. ผศ. ดร.จรัส ลีกา	กรรมการ
๓. ผศ. ดร.สุวิน ทองปั้น	กรรมการ
๔. ศ. ดร.ประยงค์ แสนบุราณ	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๕. ผศ. ดร.หอมหวล บัวระภา	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาเขตนครราชสีมา

๑. พระมหาสุพัทธ์ วชิราวุโธ, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. ดร.เกรียงไกร พินยารักษ์	กรรมการ
๓. รศ. ดร.จำเริญรัตน์ จิตต์จิรจรรย์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์

๑. พระครูศรีปัญญาภิกรม, ผศ. ดร.	กรรมการ
๒. รศ. ดร.วิเชียร ชาบุตรบุญทริก	กรรมการ
๓. ดร.บรรพต แคไธสง	กรรมการ
๔. รศ. ดร.โสวิทย์ บำรุงภักดิ์	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
๕. ผศ.ดร.วีระชัย ยศโสธร	กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก

๔

ให้คณะกรรมการชุดนี้มีอำนาจหน้าที่ในการดำเนินการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรให้เป็นไปตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๒ และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ. ๒๕๕๘ เป็นไปด้วยความเรียบร้อย มีประสิทธิภาพบรรลุตามวัตถุประสงค์ และนโยบายของมหาวิทยาลัย

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๐๐ เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๔

(พระเทพวัชรบัณฑิต, ศ. ดร.)

อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ภาคผนวก ง
ประวัติและผลงานทางวิชาการของอาจารย์อาจารย์ประจำหลักสูตร

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระยุทธนา อธิจิตโต, ดร. (พลเพิ่ม)
๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ปรัชญา
๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วิชากรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒	วิชาพุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๓	วิชาอภิปรัชญาวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วิชาวิปัสสนากรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๒	วิชาพระพุทธศาสนากับประชาคมอาเซียน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระยุทธนา อธิจิตโต,ดร. “การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ในพุทธสถานที่ภูเขาคิซฌภูฏประเทศอินเดีย”. การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายด้านวัฒนธรรมในอีสานใต้ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์. วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ : ๑๑๕ – ๑๒๕.

พระยุทธนา อธิจิตโต, ดร. “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ในปราสาทพนมวัน”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร ครั้งที่ ๔. วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑ : ๑๕.

พระยุทธนา อธิจิตโต,ดร., “คัมภีร์สมันตปาสาทิกาอรรถโยชนา ภาคที่ ๑ : การแปลและการศึกษาวิเคราะห์”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร.ครั้งที่ ๔, วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑ : ๑๕.

พระยุทธนา อธิจิตโต,ดร. “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาของปราสาทขอมในจังหวัดนครราชสีมา”. วารสารวิชาการธรรมทรรศน์. ปีที่ ๒๐ ฉบับที่ ๔ (ตุลาคม-ธันวาคม ๒๕๖๓) : ๗๑-๘๔.

๖.๒ บทความทางวิชาการ

พระยุพธนา อธิจิตโต, ดร. สามเณรอนุ น้อยกลาง. “การศึกษาวิเคราะห์แนวคิดเรื่องความงามใน
มัชฌิมาปฏิปทาของพุทธปรัชญาเถรวาท”. วารสารบัณฑิตศึกษามหาจุฬาลงกรณแก่น. ปีที่ ๖ ฉบับที่
๔ (ตุลาคม - ธันวาคม ๒๕๖๒) : ๑๖๖.

พระยุพธนา อธิจิตโต,ดร., ดร.สิริภพ สอนตง, ดร.สงวน หล้าโพนทัน. .“ความเชื่อพระพุทธศาสนาในปราสาท
หินพิมาย”. รายงานการประชุมวิชาการระดับชาติ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาเขตสุรินทร์ ครั้งที่๑. วันที่ ๓ เมษายน ๒๕๖๓ : ๒๑๓.

๖.๓ ตำราและหนังสือ

พระยุพธนา อธิจิตโต,ผศ.ดร. (๒๕๖๑). **ญาณวิทยาวิเคราะห์**. นครราชสีมา : มิตรภาพการพิมพ์.จำนวน ๑๕๕
หน้า.

๒. ตำแหน่ง อาจารย์

๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ปรัชญา

๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา

๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ปรัชญาการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	เทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ปรัชญาเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	มนุษย์กับสังคม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	ตรรกศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	จริยศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	ปรัชญาการเมือง	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระยุพธนา อธิจิตโต,ดร.,นายเกรียงไกร พินยารักและคณะ. “การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ในพุทธสถานที่ภูเขาคิชฌกูฏประเทศอินเดีย”. การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายด้านวัฒนธรรมในอีสานใต้ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์. วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ : ๑๑๕ – ๑๒๕.

ดร.เกรียงไกร พินยารัก. “การพัฒนาคุณค่าและจริยศาสตร์การพัฒนาของกลุ่มวิสาหกิจชุมชนจังหวัดนครราชสีมา”.วารสารวิจัยธรรมศึกษา. ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-ธันวาคม ๒๕๖๔) : ๒๓๒ - ๒๔๓.

๖.๒ บทความทางวิชาการ

ดร.เกรียงไกร พินยารักและคณะ. “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรัชญาเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ในปราสาทพนมวัน”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร ครั้งที่ ๔. วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑ : ๑๕.

ดร.เกรียงไกร พินยารักษ์และคณะ. “คัมภีร์สมันตปาสาทิกาอรรถโยชนา ภาคที่ ๑ : การแปลและการศึกษาวิเคราะห์”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร.ครั้งที่ ๔, วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑ : ๑๕.

ดร.เกรียงไกร พินยารักษ์. “มานแห่งความไม่รู้ของจอห์น ฟอร์ดกับธรรมชาติของมนุษย์ในพุทธปรัชญาเถรวาท”. การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติและนานาชาติ ครั้งที่ ๗ นวัตกรรมการเรียนรู้สู่การพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. วันที่ ๓๐ พฤษภาคม ๒๕๖๓. หน้า ๙๖๑ -๙๗๒.

๖.๓ ตำราและหนังสือ

ดร.เกรียงไกร พินยารักษ์. (๒๕๖๔). ญาณวิทยา. พิษณุโลก : บริษัทโฟกัส พรินติ้ง จำกัด. จำนวน ๕๖๙ หน้า.

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาสุพัตร์ วชิราวุโธ, ผศ.ดร. (วัชรประทีป)
๒. ตำแหน่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ปรัชญา
๔. สังกัด-สถานที่ บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครราชสีมา
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พระพุทธศาสนากับศาสนาพราหมณ์(ฮินดู)	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	ปรัชญาตะวันตกสมัยโบราณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	ปรัชญาเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พุทธศิลป์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	ปรัชญาอินเดียร่วมสมัย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	ปรัชญาศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	บาลีไวยากรณ์ ๑-๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	สัมมนาปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	เปรียบเทียบปรัชญาตะวันออกกับตะวันตก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	สัมมนาปัญหาปรัชญาศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระยุพธนา อธิจิตโต,ดร.,พระมหาสุพัตร์ วชิราวุโธ, ดร.และคณะ. “การศึกษาวิเคราะห์คุณค่าทางสุนทรียศาสตร์ในพุทธสถานที่ภูเขาคิชฌกูฏประเทศอินเดีย”. การวิจัยทางพระพุทธศาสนาเพื่อพัฒนาความหลากหลายด้านวัฒนธรรมในอีสานใต้ การประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์. วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๐ : ๑๑๕ – ๑๒๕.

พระมหาสุพัตร์ วชิราวุโธ, ดร. “ธัมมปัทฏฐกถาหมาฎีกา : การแปลและศึกษาวิเคราะห์”. วารสารพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ๒๕๖๒ : ๙๘.

พระมหาสุพัตร์ วชิราวุโธ,ผศ.ดร.และคณะ “คัมภีร์สมันตปาสาทิกาอรรถกถาโยชนา ภาคที่ ๑ : การแปลและการศึกษาวิเคราะห์”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร.ครั้งที่ ๔, วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑ : ๑๕.

๖.๒ บทความทางวิชาการ

พระมหาสุพัตร์ วชิราวุโธ, ผศ.ดร.และคณะ. “การศึกษาแนวคิดทางอภิปรายเรื่องความเชื่อและพิธีกรรมของศาสนาพราหมณ์ในปราสาทพนมวัน”. รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร ครั้งที่ ๔. วันที่ ๒๕ มีนาคม ๒๕๖๑ : ๑๕.

๖.๓ ตำราและหนังสือ

พระมหาสุพัตร์ วชิราวุโธ, ผศ.ดร. (๒๕๖๒). **ธรรมประยุกต์**. นครราชสีมา : มิตรภาพการพิมพ์ .จำนวน ๒๕๐ หน้า.

พระมหาสุพัตร์ วชิราวุโธ, ผศ.ดร. (๒๕๖๒). **บาลีไวยากรณ์**. นครราชสีมา : มิตรภาพการพิมพ์. จำนวน ๑๘๐ หน้า.

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล รศ.ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ
๒. ตำแหน่ง รองศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ ปรัชญา
๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์พิษณุโลก มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ (ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	วินัยปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พระอภิธรรมปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	วรรณคดีบาลี	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	เทศกาลและพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	ประวัติศาสตร์พระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	พระไตรปิฎกศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	พระพุทธศาสนากับสาธารณสุข	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	พระพุทธศาสนากับสังคมสงเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙	จิตวิทยาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐	ธรรมบทศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๑	วิสุทธิมรรคศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๒	ชาดกศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๓	รัฐศาสตร์ในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๔	ศึกษางานอิสระทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	พุทธปรัชญามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระอนุชา สนตจิตโต (เหมือนมี), รศ.ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจและคณะ “การศึกษาวิธีการปฏิบัติตนต่อพระบรมสารีริกธาตุของชาวพุทธไทย จังหวัดพิษณุโลก” วารสารวิชาการมจร บุรีรัมย์ ปีที่ ๒ ฉบับที่ ๒ ประจำเดือน กรกฎาคม - ธันวาคม ๒๕๖๐ : ๒๔.

รศ.ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจและคณะ “การพัฒนากิจกรรมทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย” . รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ บัณฑิตวิทยาลัย มจร ครั้งที่ ๘ วันที่ ๒๗ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๕ : ๖๗.

๖.๒ บทความทางวิชาการ

รศ.ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ “อิทธิพลความเชื่อเรื่องพระนิพพานที่มีผลต่อสังคมไทย” วารสารวิชาการ มจร
บุรีรัมย์ ปีที่ ๓ ฉบับที่ ๒ TCI 2 ประจำปี เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๑ : ๒๖

นายเสถียร สระทองให้ และรศ.ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ “กิจกรรมจัดการพุทธศิลป์แบบมีส่วนร่วมของวัด
ศรีชุม อำเภอเมือง จังหวัดสุโขทัย” . วารสารวิชาการ มจร วิทยาเขตนครสวรรค์ ปีที่ ๓ ฉบับที่
๒ TCI 2 ประจำปี เดือน กรกฎาคม – ธันวาคม ๒๕๖๒ : ๖๐

รศ.ดร.ประพัฒน์ ศรีกุลกิจ "การเสริมสร้างเครื่องจัดการมรดกทางวัฒนธรรมแบบมีส่วนร่วมของ
เครื่องข่ายประชารัฐในอุทยานประวัติศาสตร์สุโขทัย" รายงานประชุมวิชาการระดับชาติ
วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มจร ครั้งที่ ๒ วันที่ สิงหาคม กุมภาพันธ์ ๒๕๖๒ : ๘๕.

๖.๓ ตำราและหนังสือ

-

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระเทพพรเมธี (ประสิทธิ์ พรหมรสี)
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ รองศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ปรัชญาเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ปรัชญาตะวันตก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	ศาสนาเปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหิดล

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พุทธจริยศาสตร์กับปัญหาสังคมร่วมสมัย	วิทยาลัยสงฆ์พุทธปัญญาศรีทวารวดี
๓.	พระพุทธศาสนากับศาสตร์สมัยใหม่	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๓ ประสบการณ์การสอนปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	สัมมนาปัญหาปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระราชพรเมธี (ประสิทธิ์ พรหมรสี), พิเชฐ ทังโต, พระปลัดระพี พุทธิสารโร, พระครูวิมลศิลป์กิจ, และลำพอง กลมกุล. “รูปแบบการจัดการเรียนรู้ข้ามวัฒนธรรมอาเซียนในกลุ่มประเทศ CLMV สำหรับนิสิตมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย”. สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ. จำนวน ๔๘๖ หน้า.

บุญณดา สุปิยพันธ์, ชันทอง วัฒนประดิษฐ์ และพระเทพพรเมธี (ประสิทธิ์ พรหมรสี). “กระบวนการพัฒนาเยาวชนสร้างสื่อสันติสุขในสังคมออนไลน์”. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร. ปีที่ ๙ ฉบับที่ ๑ (มกราคม-กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔) : ๓๐๔-๓๑๘.

Phra Theppavaramethi, Kamalas Phoowachanathipong, Yasumin Inkrungkao, Lampong Klomkul, “A Movement Model of Buddhist Reform for Peaceful Society Development” **Solid State Technology Indexed by Scopus.** Volum:63, Issue:2s, Publication Year:2020.P.1489-1495.

๖.๒ บทความวิจัย/บทความทางวิชาการ

Phra Rajvaramethi Inkrungkao, Lampong Klomkul. (2019). Asean Cross Cultural Learning of CLMV Students Studying At Mahachulalongkornrajavidyalaya University in Thailand. **International Journal of Management and Applied Science**, ISSN: 2394-7926 Volume-5, Issue-9, September. (pp. 54-58).

Phra Rajvaramethi Inkrungkao, Lampong Klomkul. (2019). An Instructional Model of ASEAN Cross Cultural Learning of CLMV Students in Mahachulalongkornrajavidyalaya University. **International Journal of Innovative Technology and Exploring Engineering**. ISSN: 2278-3075, Volume-8, Issue-6S3, April. (pp.397-400). SCOPUS.

๖.๓ หนังสือ/ตำรา

พระราชวรเมธี (ประสิทธิ์ พรหมรสี). (๒๕๖๒). **จากการปฏิรูปสู่การปฏิบัติ แผนยุทธศาสตร์การปฏิรูปกิจการพระพุทธศาสนา**. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. จำนวน ๒๔๕ หน้า.

พระเทพปวรเมธี (ประสิทธิ์ พรหมรสี). (๒๕๖๒). **การจัดการศึกษาเพื่อความเป็นเอกภาพและสันติภาพในประชาอาเซียน:จากการวิจัยสู่ปฏิบัติ**. พระนครศรีอยุธยา : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. จำนวน ๒๓๘ หน้า.

พระเทพปวรเมธี (ประสิทธิ์ พรหมรสี). (๒๕๖๓). **โมเดลต้นแบบนวัตกรรม มจร สู้ภัยโควิด-19**. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. จำนวน ๑๖๖ หน้า.

พระเทพปวรเมธี (ประสิทธิ์ พรหมรสี). (๒๕๖๔). **วิชาชีพวิธีการบริหารบนฐานวิถีชีวิตใหม่**. พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. จำนวน ๑๑๕ หน้า.

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาดนัยพัชร คมกักรปญโญ, ดร. (ยุนิรัมย์)
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ อาจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี (International Programme)

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	Epistemology	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	Theravada Buddhist Philosophy	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ญาณวิทยาวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	วิปัสสนากรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๓ ประสบการณ์การสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ปรัชญาอัตถิภาวนิยม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ปรัชญาจิต	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
	วิปัสสนากรรมฐาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๗.๑ งานวิจัย

พระวิสิทธี ฐิตวิสิทโธ, ดร. พระครูปริยัตยานุศาสน์, ดร. พระครูสิริบรมธาตุพิทักษ์, ดร. พระมหาดนัยพัชร คมกักรปญโญ, ดร. พระบุญทรง ปุณฺณโร, ดร. และดร. วิโรจน์ วิชัย. การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธกับการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณชนในจังหวัดเชียงใหม่, แหล่งตีพิมพ์วารสารวิชาการธรรมทัศน์ ISSN ๑๕๑๓-๕๘๔๕ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓ (ก.ย.-ธ.ค.๒๕๖๐)

พระมหาดนัยพัชร คมกักรปญโญ, ดร. (๒๕๕๘). อิทธิพลเรื่องบาปกรรมในอรรถกถาธรรมบทกับสังคมไทย, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. แหล่งตีพิมพ์: วารสารศึกษาศาสตร์ มมร, ISSN: 2408-199x, Vol 7 No 1 (2019) ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562)

๗.๒ บทความทางวิชาการ

พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธิ์, ดร. พระครูปริยัตยานุศาสน์, ดร. พระครูสิริบรมธาตุพิทักษ์, ดร. พระมหาดนัยพัชร คม
ภีร์ปณฺโญ, ดร. พระบุญทรง ปุณฺญโร, ดร. และดร. วิโรจน์ วิชัย. “การพัฒนาศักยภาพการบริหาร
จัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธกับการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณชนในจังหวัดเชียงใหม่”, แหล่งตีพิมพ์
วารสารวิชาการธรรมทัศน์ ISSN ๑๕๑๓-๕๘๔๕ ปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓ (ก.ย.-ธ.ค.๒๕๖๐)

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระมหาพรชัย สิริวิโร, ดร. (ศรีภักดี)
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับประกาศนียบัตรบัณฑิต

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระไตรปิฎกภาษาอังกฤษ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี (ภาคภาษาอังกฤษ)

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	Ancient Indian Philosophy	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	Mahayana Buddhist Philosophy	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	Independent Study on Philosophy	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	Philosophical Analysis of Social Current Problems	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๓ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	อภิปรัชญาวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	จริยศาสตร์วิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๔ ประสบการณ์การสอนระดับปริญญาเอก

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	งานวิชาการภาษาอังกฤษเพื่อการวิจัยเชิงปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ระเบียบวิธีวิจัยขั้นสูงทางปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ปรัชญาปรากฏการณ์วิทยากับอัตถิภาวนิยม	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	สัมมนาพุทธจริยศาสตร์ประยุกต์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖.	พระพุทธศาสนากับศาสตร์แห่งการใช้เหตุผล	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระมหานันทภรณ์ ปิยภาณี (เกษอินทร์), ดร. พระมหาพรชัย สิริวิโร (ศรีภักดี), ดร. และพระมหาขวัญชัย กิตติเมธี (เหมประไพ), ดร. (๒๕๕๘). **ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางเพศตามคัมภีร์พระพุทธศาสนา**. สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.ปีที่ตีพิมพ์

๒๕๖๐, แหล่งที่ตีพิมพ์ : วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.

พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี (เหมประไพ), ดร. พระมหานันทภรณ์ ปิยภาณี (เกษอินทร์), ดร. พระมหาพรชัย สิริวโร (ศรีภักดี), ผศ.ดร. และดร. เพ็ญพรรณ เพ็ญพลอย (๒๕๖๒). พุทธจริยธรรมกับแนวทางการแก้ไขปัญหาการอุ้มบุญ, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, แหล่งที่ตีพิมพ์: วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ISSN: ๒๕๓๙-๖๗๖๕ มีนาคม-เมษายน ๒๕๖๒.

พระมหาพรชัย สิริวโร, ผศ. ดร. พระมหาขวัญชัย กิตติเมธี, ดร. ดร. ไช้มุก เหล่าพิพัฒนา และดร. เพ็ญพรรณ เพ็ญพลอย (๒๕๖๐) . การศึกษาวิเคราะห์อัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมในการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน จังหวัดแม่ฮ่องสอน, สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย พ.ศ. ๒๕๖๐.

๖.๒ บทความทางวิชาการ

เพ็ญพรรณ เพ็ญพลอย, พระมหาพรชัย สิริวโร, ดร. (๒๕๖๐). “สังสารวัฏกับคุณค่าทางจริยศาสตร์ในพุทธปรัชญาเถรวาท”, **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์**, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๑ มกราคม-เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐.

พระมหานันทภรณ์ ปิยภาณี (เกษอินทร์), ดร. พระมหาพรชัย สิริวโร (ศรีภักดี), ดร. และพระมหาขวัญชัย กิตติเมธี (เหมประไพ), ดร. (๒๕๕๘). ศึกษาวิเคราะห์ปัจจัยก่อให้เกิดการเบี่ยงเบนทางเพศตามคัมภีร์พระพุทธรศาสนา. **วารสารบัณฑิตศึกษาปริทรรศน์**, บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ปีที่ ๑๓ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม – สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๐.

พระมหาพรชัย สิริวโร (ศรีภักดี), ดร. (๒๕๖๐). A Concept of Dhamma in DR. B. R. Ambedkar’s Viewpoint with Special Reference to Buddhist Scriptures, International Conference, **Acharya Nagarjuna University**, February 24-25, 2017, Andhra Pradesh, India.

พระมหาพรชัย สิริวโร (ศรีภักดี), ดร. (๒๕๖๐). Presupposition in Phenomenology: A Critical Examination in Theravada Buddhist Philosophy, **International Conference Program**, March 31, 2017, Khon Kaen, Thailand

พระมหาพรชัย สิริวโร (ศรีภักดี), ดร. (๒๕๖๐). The role of Buddhist ethics and communication in the contemporary world crisis, **International Seminar on Communication, Tourism, Culture, Law and Social Science**, June 2nd 2017, organized by Kementerian Agama Institute Hindu Dharma Negeri Denpasar, Fakultas Dharma Duta, Grand Inna Bali Beach Hotel, Sanur Bali, Indonesia,

พระมหาพรชัย สิริวโร, ผศ. ดร. การศึกษากับธรรมชาติของมนุษย์, **วารสารศึกษาศาสตร์ มมร**, ISSN ๒๕๐๘-๑๙๙x ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑.

Phramaha Pornchai Sirivaro, Phramaha Nantakorn Piyabhani, Phramaha Khwanchai Kittimedhi and Penphan Fuangfooloy. Buddhist Ethics and Surrogate Problem in the Present Thai Society, e-ISSN 2580-5622, ISOSHUM: Journal of Social Sciences and Humanities, Vol. 9, No. 1 March 2019.

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระครูศรีปัญญาวิกรม, ผศ.ดร.
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา
๔. สังกัด-สถานที่ วิทยาลัยสงฆ์บุรีรัมย์ ๒๘๑ หมู่ ๑๓ ต.เสม็ด อ.เมืองบุรีรัมย์ จ.บุรีรัมย์
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พระพุทธศาสนากับวิทยาศาสตร์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒	ปรัชญาไทย	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระพุทธศาสนากับปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	วิสุทธิมรรคศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	งานวิจัยและวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	ธรรมบพศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	พระวินัยปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๘	พุทธปรัชญาเถรวาท	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๙	ปรัชญาอินเดียโบราณ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๐	ปรัชญาจีน เกาหลี และญี่ปุ่น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๑	ปรัชญาหลังนวยุค	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๒	ศึกษาอิสระทางพระพุทธศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๓	ปรัชญาศาสนา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๔	ตรรกศาสตร์เบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๕	พระพุทธศาสนามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๑๖	พระสูตรมหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	พระไตรปิฎกวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓	พระพุทธศาสนานิกายเซ็น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔	อภิปรัชญาวิเคราะห์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕	พุทธปรัชญาในพระไตรปิฎก	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖	พระพุทธศาสนามหายาน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗	ปรัชญาจีน	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระครูศรีปัญญาวิกรม, ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ.(๒๕๖๐) นามานุกรมบุคคลพุทธศาสน์, ทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (หัวหน้าโครงการวิจัย) จำนวน ๔๗๘ หน้า

พระครูปริยัติปัญญาโสภณ, พระครูศรีปัญญาวิกรม, นายรุ่งสุริยา หอมวัน.(๒๕๖๐) การพัฒนาจิตสำนึกแห่งความเป็นพลเมืองตามหลักพระพุทธศาสนาและประชาธิปไตยในจังหวัดบุรีรัมย์. ทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ผู้ร่วมวิจัย) จำนวน ๑๘๖ หน้า

ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ, พระครูศรีปัญญาวิกรม, ไฉ ชีรัมย์. (๒๕๖๐) เสมอ: ประวัติศาสตร์ คุณค่า และการจัดการอนุรักษ์ขององค์กรพระพุทธศาสนาจังหวัดบุรีรัมย์, ทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (ผู้ร่วมวิจัย) จำนวน ๑๖๒ หน้า

พระครูศรีปัญญาวิกรม, ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ. (๒๕๖๑) สัญลักษณ์และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนกลุ่มอีสานใต้: รูปแบบ พัฒนาการ และคุณค่าเชิงจริยธรรม, ทุนวิจัยจากสถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย (หัวหน้าโครงการวิจัย) จำนวน ๑๖๑ หน้า

๖.๒ บทความทางวิชาการ

พระครูศรีปัญญาวิกรม. สืบพระพุทธศาสนาจากพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา. วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์ปีที่ ๖ ฉบับที่ ๒ พฤษภาคม ๒๕๖๐. (หน้า ๓๗๓-๓๘๑).

ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ, พระครูศรีปัญญาวิกรม, ไฉ ชีรัมย์. เสมอ: ประวัติศาสตร์ คุณค่า และการจัดการอนุรักษ์ขององค์กรพระพุทธศาสนาในจังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ปีที่ ๔ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๐. (หน้า ๑๓๕-๑๔๙).

พระมหาถนอม อานนโท, พระครูศรีปัญญาวิกรม, ดร.ปิยวัฒน์ คงทรัพย์, คุณค่าและอิทธิพลของกลุ่มปราสาทขอมที่มีต่อวิถีชีวิตของคนท้องถิ่นจังหวัดบุรีรัมย์. วารสารมหาจุฬาริชาการ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๑ มกราคม-มิถุนายน ๒๕๖๑. (หน้า ๑๑๖-๑๓๑)

พระครูศรีปัญญาวิกรม, และคณะ. นามานุกรมบุคคลพุทธศาสน์, รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๒ ภายใต้วหัวข้อ “การวิจัยและนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาจิตใจและสังคมอย่างยั่งยืนในยุคไทยแลนด์ ๔.๐ จัดโดยวิทยาลัยสงฆ์นครน่าน ๙ กันยายน ๒๕๖๑.

พระครูศรีปัญญาวิกรม, ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ,อ.ไฉ ชีรัมย์, วิถีชุมชนบ้านมะเฟืองผ่านคัมภีร์ไบเบิลและศิลปกรรมกระจกในสิมวัดมณีจันทร์, รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ จัดโดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ หน้า ๒๒๗-๒๓๙.

พระมหาถนอม อานนโท,พระครูศรีปัญญาวิกรม,พระมหาพจน์ สุวโจ, แนวคิดเชิงอภิปรัชญาในมังคลัตถทีปนี, รายงานสืบเนื่องจากการประชุมวิชาการระดับชาติ ครั้งที่ ๑ จัดโดยมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตสุรินทร์ หน้า ๔๕๘-๔๗๓.

ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ, พระครูศรีปัญญาวิกรม, พระมหาพจน์ สุวโจ, การพัฒนาจิตสำนึกสาธารณะเพื่อการอนุรักษ์โบราณสถานชุมชนจังหวัดบุรีรัมย์. วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร ปีที่ ๘ ฉบับที่ ๒ (มีนาคม-เมษายน ๒๕๖๓) หน้า ๔๐๕-๔๑๖.

ดร.ชยาภรณ์ สุขประเสริฐ,พระครูศรีปัญญาวิกรม,พระมหาพจน์ สุวโจ, ชื่นตื้นแดง: ฝ่ามงคล ภูมิปัญญาท้องถิ่น, วารสาร มจร อุบลปริทรรศน์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (พฤษภาคม-สิงหาคม ๒๕๖๓) หน้า

๗๐๕-๗๑๘.๗

พระครูศรีปัญญาวิกรม, สัญลักษณ์และพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนาของชุมชนอีสานใต้: รูปแบบ
พัฒนาการ และคุณค่าเชิงจริยธรรม, วารสารวิชาการ มจร บุรีรัมย์ ปีที่ ๕ ฉบับที่ ๒ (กรกฎาคม-
ธันวาคม ๒๕๖๓) หน้า ๑๓๔-๑๔๖

๖.๓ หนังสือ/ตำรา

พระครูศรีปัญญาวิกรม. สืบพระพุทธศาสนาจากพงศาวดารกรุงศรีอยุธยา. พิมพ์ครั้งที่ ๒. นครปฐม:
สาละพิมพ์การ, ๒๕๖๐, จำนวน ๒๔๙ หน้า

พระครูศรีปัญญาวิกรม, ผศ.ดร. นามานุกรมบุคคลพุทธศาสน์, นครปฐม: สาละพิมพ์การ, ๒๕๖๒.
จำนวน ๖๗๑ หน้า

พระครูศรีปัญญาวิกรม, ผศ.ดร. สารานุกรมวรรณกรรมทางพระพุทธศาสนา. นครปฐม:
สาละพิมพ์การ, ๒๕๖๓. จำนวน ๕๗๓ หน้า

๑. ชื่อ/ฉายา/สกุล พระวิสิทธิ์ จตฺตวิสิทฺโธ, ผศ.ดร. (วิสิทธิ์ วงศ์ใส)
๒. ตำแหน่งทางวิชาการ ผู้ช่วยศาสตราจารย์
๓. สาขาที่เชี่ยวชาญ พระพุทธศาสนา,ปรัชญา
๔. สังกัด-สถานที่ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่
๕. ภาระงานในความรับผิดชอบ(ภายใน ๓ ปีย้อนหลัง)

๕.๑ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาตรี

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	ศาสนาเปรียบเทียบ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ปรัชญาเบื้องต้น	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	พุทธศาสนาปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	ธรรมภาคปฏิบัติ ๕	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	ธรรมภาคปฏิบัติ ๗	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖.	ธรรมภาคปฏิบัติ ๒	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๕.๒ ประสบการณ์ในการสอนระดับปริญญาโท

ที่	วิชา	มหาวิทยาลัย
๑.	พุทธปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๒.	ระเบียบวิธีวิจัยทางปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๓.	ปรัชญาการศึกษา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๔.	การใช้เหตุผลทางปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๕.	สัมมนาวิทยานิพนธ์	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๖.	สัมมนาปัญหาศาสนาปรัชญา	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
๗.	พระพุทธศาสนamahayan	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

๖. ผลงานทางวิชาการ (งานวิจัย/บทความทางวิชาการ/หนังสือ/ตำรา)

๖.๑ งานวิจัย

พระวิสิทธิ์ จตฺตวิสิทฺโธ,ดร, พระครูประวิตรวรานุกูต,ดร., พระครูสิริบรมธาตุพิทักษ์,ดร. พระมหาดนัยพัชรคมกักรปณฺโณ, พระบุญทรง ปุณฺณธโร,ดร., (๒๕๖๐), **การพัฒนาศักยภาพจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธเพื่อการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะในจังหวัดเชียงใหม่.** ศูนย์สถาบันวิจัยพุทธศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, (หัวหน้าวิจัย) (จำนวน ๒๐๒ หน้า)

นายธวัชชัย จันจุฬา, **พระวิสิทธิ์ จตฺตวิสิทฺโธ,ดร.** พระครูประวิตรวรานุกูต,ดร.,พระครูธรรมธัชชัยวิชิต ชยาภินนโท,ดร, (๒๕๖๐) **โครงการรูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ตอบสนองต่อชุมชนการสืบทอดบุคลากรทางพระพุทธศาสนา** ศูนย์สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.) และสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.), (ผู้ร่วมวิจัย) (จำนวน ๗๖ หน้า)

พระมหาประยูร โชติวโร, พระสรวิชัย อภิปณฺโณ, ดร., **พระวิสิทธิ์ จตฺตวิสิทฺโธ,ดร,** (๒๕๖๐)

การวิเคราะห์หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาต่อปัญหาการสูบบุหรี่ ทู่นสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส), (ผู้ร่วมวิจัย) (จำนวน ๑๕๖ หน้า)
อุมาพร นิ่มตระกูล และพระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์ ฐิตวิสิทธ์ (๒๕๖๓) **พฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพจากพระคิลานุปัฏฐากสู่พระนักร้องสารในเขตสุขภาพที่ ๑.** (ผู้ร่วมวิจัย) (จำนวน ๘๕ หน้า)
นายธวัชชัย จันจุฬา, พระครูพิพิธสุตาทธ,ดร., พระครูประวิตรวรานุกูต,ผศ.ดร. พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์,ดร. (๒๕๖๓) **โครงการวิจัยสำรวจรูปแบบการจัดงานบวชในจังหวัด เชียงใหม่** ทู่นสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส), (ผู้ร่วมวิจัย) (จำนวน ๔๙ หน้า)

๖.๒ บทความทางวิชาการ

พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์,ดร., พระครูประวิตรวรานุกูต,ดร., พระครูสิริบรมธาตุพิทักษ์,ดร. พระมหาดนัยพัชร คมภีรปญโญ, พระบุญทรง ปุณฺณโร, ดร., (๒๕๖๐), **การพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการท่องเที่ยวเชิงพุทธกับการเสริมสร้างจิตสำนึกสาธารณะในจังหวัดเชียงใหม่.** แหล่งตีพิมพ์วารสารวิชาการธรรมทรรศน์ แหล่งตีพิมพ์ ประจำปีที่ ๑๗ ฉบับที่ ๓ (กันยายน - ธันวาคม ๒๕๖๐) หน้าที่ ๒๕-๓๗, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น. TCI กลุ่มที่ ๑
พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์, พระครูประวิตรวรานุกูต, พระมหาชัยวิชิต ชยาภินนโท, และธวัชชัย จันจุฬา. (๒๕๖๑). **การศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาที่ตอบสนองต่อชุมชนและสืบทอดบุคลากรทางพุทธศาสนา.** วารสารวิทยาลัยสงฆ์นครลำปาง, ๗(๒), หน้า ๑๔-๒๕.
พระมหาวิระ วชิรญาณ (จันทาพูน), พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์, พระครูพิพิธสุตาทธ, และวิโรจน์ อินทนนท. (๒๕๖๑). **คุณค่าการตั้งธัมมเวสสันดรชาดกของชาวไทยในเมืองเชียงตุง.** บัณฑิตศึกษา วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา, ปีที่ 9 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2561) หน้า ๕๔-๖๘ TCI กลุ่มที่ ๑
พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์,ดร. และคณะ (๒๕๖๑), มโนทัศน์ปรัชญาการศึกษาเชิงพุทธ, แหล่งตีพิมพ์ วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา ปีที่ ๑๐ ฉบับที่ ๑ (มกราคม - กรกฎาคม ๒๕๖๒) หน้าที่ ๒๗๒-๒๘๗, บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตเชียงใหม่, TCI กลุ่มที่ ๑
ประจิม ปัญญา, สัญญา สะสอง, พระครูศรีวรพินิจ, และพระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์. (๒๕๖๒). **การพึ่งพาตนเองเชิงพุทธของวัยรุ่นผ่านโครงการบูรณาการช่างลงรักปิดทอง.** วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา ปีที่ 10 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2562) หน้า ๑๖๖-๑๘๐. TCI กลุ่มที่ ๑
อุมาพร นิ่มตระกูล และพระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์ ฐิตวิสิทธ์ (๒๕๖๓) **พฤติกรรมสุขภาพของพระสงฆ์กับความรอบรู้ด้านสุขภาพจากพระคิลานุปัฏฐากสู่พระนักร้องสารในเขตสุขภาพที่ ๑.** วารสารพุทธศาสตร์ศึกษา ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม - มิถุนายน 2563), หน้า ๓๓-๕๑. TCI กลุ่มที่ ๒
พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์, พระครูประวิตรวรานุกูต, และพระครูปลัดธรรมา โขติวิโส. (๒๕๖๔). **โทษประหารชีวิต: ใครมีสิทธิ์ ชีวิตเป็นของใคร.** วารสารบัณฑิตแสงโคมคำ ปีที่ 6 ฉบับที่ 1 (มกราคม - เมษายน 2564) หน้า ๙๗-๑๑๕

๖.๓ หนังสือ/ตำรา

พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธ์ และวิรัตน์ คำศรีจันทร์. (๒๕๖๐). **ชุดความรู้สู่นโยบายสาธารณะผ่านพระนิสิตพระสงฆ์นักพัฒนาและภาคีเครือข่าย.** กรุงเทพฯ: มูลนิธิการศึกษาและเผยแพรพระพุทธศาสนาภูมิภาค
 ลุ่ม
 แม่น้ำโขง. จำนวน ๘๒ หน้า

พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธิ์. (๒๕๖๐). **ปรัชญาเบื้องต้น**. เลย: สัจสุขสมการพิมพ์. จำนวน ๒๙๑ หน้า

พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธิ์ และธวัชชัย จันจุฬา. (๒๕๖๓). **พระคิลานุปัฏฐาก: เมล็ดพันธุ์สุขภาพ**. เชียงใหม่:

หจก.จรัสสุทธิกิจการพิมพ์. จำนวน ๘๘ หน้า

พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธิ์. (๒๕๖๔). **เปรียบเทียบแนวคิดเรื่องอภิมนุษย์ของนิเช่กับพุทธปรัชญา**. สุโขทัย

: ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดัมมีไอดี, ปีที่พิมพ์ ธันวาคม ๒๕๖๔ หมายเลข ISBN 978-616-300-768-1

จำนวน ๑๕๖ หน้า

พระวิสิทธิ์ ฐิตวิสิทธิ์. (๒๕๖๔). **สุโขทัยโมเดล : พระคิลานุปัฏฐาก สร้างสุขภาวะชุมชน บนวิถีธรรม**.

สุโขทัย : ห้างหุ้นส่วนจำกัด ดัมมีไอดี, ปีที่พิมพ์ ธันวาคม ๒๕๖๔ หมายเลข ISBN 978-616-3๙๓-๓๕๓-๙ จำนวน ๑๑๕ หน้า